

1 MAYIS 1886

KARALA.ORG

ŞİMDİ
ŞU
AN
DA

KARALA

NİSAN MAYIS HAZİRAN 2022

SAYI: 4

20 LİRA

İdam sehparlarından dünyaya ulaşan ses:

- Dünyadan Anarşizm: FAU
- Devrimci Anarşistin ABC'si
- Milattan Önce Anarşizm
- Vermediler Aldık: 1 Mayıs
- Hepimiz Pitbull'uz

YAŞASIN ANARŞİZM

"Çoğunlukla vicdani rahatsızlıkları dindirmek için basit bir çıkış yolu olan ve ara sıra ortaya çıkan tek tek propagandalar, amaca ulaşmada çok az etkilidir ya da hiç etkili değildir. Toprak, filizlenip kök salması için gelişi güzel ekilen tohumlara karşı çok nankördür."

-Errico Malatesta

İÇİNDEKİLER

Ⓐ	Louis Lingg: Savunma - Çeviri: Zehra Garip	2
Ⓐ	Milattan Önce Anarşizm - Ulaş Kayral Koçak	5
Ⓐ	Vermediler Aldık: 1 Mayıs 1886 - Semih Erdem Çankaya	8
Ⓐ	Devrimci Anarşizm: Anarşist Örgüt	26
Ⓐ	Nestor Makhno: Devrimci Anarşistin ABC'si - Çeviri: Nisa Durdu	32
Ⓐ	Portre (4): Lucy Parsons - Zeynep Ülger	40
Ⓐ	Dünyadan Anarşizm: FAU - Umut Korkutan	43
Ⓐ	Hepimiz Pitbull'uz- Aslan Kızılçay	46
Ⓐ	Paris Komünü Sanatçılar Federasyonu - Talha Özkaynak	48
Ⓐ	Sözlük (4): Savaş - Mert Kurucu	50

DAĞITIM NOKTALARI

ANKARA Karala Büro: Meşrutiyet Mh. Konur Sk. 53/10 Çankaya/Ankara 0533 132 1936

Turhan Kitabevi: Meşrutiyet Mh. Yüksel Cd. 8/B Çankaya/Ankara 0312 418 7760

İSTANBUL Taksim Mephisto: İstiklal Cd. No:125 Beyoğlu/İstanbul 0212 249 0687

Kadıköy Mephisto: General Asım Gündüz Cd. No:23 Kadıköy/İstanbul 0216 338 0095

Beşiktaş Mephisto: Köyiçi Meydanı Sk. No:15 Beşiktaş/İstanbul 0212 260 6250

Bakırköy Ada Kitap Kafe: Şirin Sk. 28/A Bakırköy/İstanbul 0545 535 3989

AMED PayızPirtûk Yeni Sk. Karanfil Apt. No: 6/A Yenişehir/Amed 0543 837 0423

İZMİR Yakın Kitabevi: Kıbrıs Şehitleri Caddesi 1464 Sokak 6/A Alsancak/İzmir 0554 873 4602

MÊRDÎN Hayyam Sahaf Kafe: Gül Mah. Hükümet Caddesi 8/C Artuklu/Mêrdîn 0544 935 9862

RİHA Nazım Kitabevi: Mimar Sinan Mah. Atatürk Bulvarı 46/D Haliliye/Riha 0553 352 4647

KONYA Çizgi Kitabevi: Mimar Muzafer Cd. No: 41/1, 42040 Meram/Konya 0332 353 62 65

ÇANAKKALE Troia Kitabevi: Fetvane Sokak 12/A Merkez/Çanakkale 0286 214 37 17

BEN BU DÜZENİN DÜŞMANIYIM!

Açıkça söylüyorum; bütün gücümle, son nefesime kadar onunla savaşıacağım. Sizin düzeninizi tanımıyorum, zorba yasalarınızı, iktidarınızı, otoritenizi, tahakkümünüzü aşağılıyorum.

Bu yüzden asın beni!

LOUIS LINGG SAVVUNMA

Çeviri: Zehra Garip

Haymarket duruşmaları sonucunda hakkında idam kararı verilen 7 anarşistten biri olan Louis Lingg'in, karara dair mahkemede yaptığı son konuşma:

Adalet Mahkemesi! Bu özgürlükler ülkesi Amerika'da, tüm insanlığın insan gibi yaşamasına yetecek bir geçim kaynağı yaratma çabalarımla alay ettiğiniz gibi, şimdi beni ölüme mahkum ettikten sonra bana son bir konuşma yapma özgürlüğü tanıyorsunuz. Sadece üzerime yığılan iftiralar ve hakaretlerin adaletsizliğini ortaya çıkarmak amacıyla bu "ayrıcalığı" kabul ediyorum.

Beni cinayet ile suçlayıp mahkum ettiniz. Hangi kanıt size suçlu olduğumu düşündürdü? Öncelikle, Seliger denilen şahsı bana karşı tanıklık yapması için getirdiniz. Onun ve benim bombaların yapılmasına yardım ettiğimizi ve o bombaları Clybourn Caddesi 58 Numara'ya götürdüğümü başka biri sayesinde kanıtladınız. Ama sizin, olayda bu kadar önemli bir rol oynamış gibi görünen, satın aldığınız "muhibir" Seliger'in yardımlarıyla bile kanıtlayamadığınız şey, bu bombalardan herhangi birinin Haymarket'e götürülüp götürülmediğidir.

Aynı zamanda birkaç kimyager buraya uzman olarak getirildiler, ancak tek bulabildikleri Haymarket bombalarının yapıldığı metal ile benim bombalarım arasındaki belli bir benzerlik ve Bay Ingham, bombaların oldukça farklı olduğunu inkâr etmek için boşuna çaba sarf etti. Kabuk kısmındaki kalınlıkta çeyrek inçlik bir fark olduğu gerçeğini gizlemesine rağmen, çaplarında yarım inçlik bir fark olduğunu kabul etmek zorunda kaldı.

Ancak, beni mahkum ettiğiniz şey cinayet değil. Yargıç bunu daha bu sabah yazdığı davanın özgeçmişinde belirtti ve Grinnell defalarca bizim cinayetten değil, anar-

şizmden yargılandığımızı itiraf etti. Yani mahkumiyetimin sebebi, bir anarşist olmamdır!

Anarşizm nedir? Bunu yoldaşlarım yeterince net açıkladılar, benim tekrar üzerinden geçmeme gerek bile yok. Amaçlarımızın neler olduğunu yeteri kadar açık anlattılar fakat eyalet savcısı size bu bilgileri vermedi. O sadece anarşizmin doktrinlerini değil, aynı zamanda pratik yöntemlerini de kınadı ve burada bile bu yöntemlerin bize polisin gaddarlığı tarafından dayatıldığı gerçeğine karşı ihtiyatlı sessizliğini sürdürdü.

Grinnell'in şikayetlerimiz için önerdiği çare oy pusulası ve sendikaların birleşmesidir. Ingham bile altı saat hareketinin arzu edilirliliğini kabul etmiştir. Ama gerçek şu ki, oy pusulasını kullanmak için her girişimde, işçilerin çabalarını birleştirmek için giriştiği her çalışmada, polisin acımasız şiddetine maruz kaldık ve ben mücadele için kaba kuvveti bu yüzden tavsiye ettim.

Beni kanun ve düzeni aşağılamak ile suçladınız. Sizin "kanun ve düzen" dediğiniz şey ne işe yarıyor? Onun temsilcileri polistir ve saflarında hırsızlar vardır, işte Yüzbaşı Schaack burada oturuyor. Ofisinde şapkamın ve kitaplarımın polisler tarafından çalındığını kendisi de itiraf etti.

İşte bunlar sizin mülkiyet haklarınızı savunanlar! Beni tutuklayan dedektifler, Burlington Sokağı'ndan bir marangoz olan Lorenz'in adını vererek, sahte beyanlarla, hırsız gibi zorla evime girdiler. Odamda yalnız kaldığıma

yemin ederek yalancı şahitlik yaptılar. Hâlihazırda orada bulunan bu kadını (Mrs. Klein), mahkemeye çağırmanız ve adı geçen dedektiflerin odama sahte beyanlarla girdiklerine ve tanıklıklarının yalan olduğuna şahitlik etmesini engellediniz.

Ama daha da ileri gidelim. Yalan söyleyerek yemin eden bir polis yüzbaşımız var. Pazartesi gecesi toplantıda olduğumu kabul ettiğime yemin etti, oysa katıldığım toplantının Zepf's Hall'da bir marangoz toplantısı olduğunu ona açıkça belirtmiştim. Johann Most'un kitabından bomba yapmayı öğrendiğimi söylediğime dair bir yemin daha etti, bu da bir iftiradır.

Bu kanun ve düzen temsilcileri arasında birkaç adım daha yukarı çıkalım. Grinnell ve ortakları yalancı şahitliğe izin verdiler ve ben bunu kasıtlı olarak yaptıklarını söylüyorum. Kanıt, avukatım tarafından sunuldu, ayrıca kendi gözlerimle Grinnell'in, kürsüye çıkmadan sekiz gün önce, aleyhime şahitlik yapacak adamların isimlerini Gilmer'a işaret ettiğini gördüm.

Bir yandan ben, yukarıda da belirttiğim gibi, kendim ve iş arkadaşlarım için insanca yaşamaya yetecek bir geçim kaynağının kazanılması uğruna kullanılan güce inanıyorken; öte yandan Grinnell, polisi ve diğer haydutları aracılığıyla, aralarında benim de bulunduğum yedi adamı öldürmek için yalancı şahitlik yaptırıyor. Grinnell burada, kendimi savunamadığım mahkeme salonunda bana korkak diyecek kadar zavallı bir cesarete sahiptir! Alçak!

Beni darağacına götürmek için bir sürü aşağılık düzenbazla birleşen bir adam. Neden peki? Makul bir nedeni yok, aşağılık bir bencillikten başka bir şey yok, tamamen "para için yükselme" arzusu.

Diğer zavallıların yalanları ile yedi adamı öldürecek olan bu zavallı, bana "korkak" diyen adam! Ve buna rağmen, bu tür "hukukun savunucularını", bu kadar ağza alınmaz ikiyüzlüleri küçümsediğim için beni suçluyorsunuz!

Anarşi, bir kimsenin diğeri üzerinde tahakküm ve otoritesi olmaması anlamına gelir. Ama siz haydutların ve hırsızların hizmetine ihtiyaç duymayacak bu sisteme "düzensizlik" diyorsunuz!

Yargıç, eyalet savcısının bomba atma olayıyla beni bağdaştıramadığını kabul etmek zorunda kaldı. Ancak eyalet savcısı bunu nasıl aşacağını biliyor ve beni "komplotu" olmakla suçluyor. Bunu nasıl kanıtlayacak peki? Basitçe Uluslararası Emekçi Halklar Derneği'ni (International Working People's Association) bir "komplotu"

olarak sunarak. Ben de o birliğin bir üyesiydim, bu yüzden bana rahatlıkla saldırdı. Harika! Bir eyalet savcısının dehası için hiçbir şey zor değildir!

Talihsizce birlikte yargılandığım yoldaşlarımla ilgili değerlendirmeye yapmak bana düşmez. Gerçekten ve açıkça söyleyebilirim ki, mahkum arkadaşlarımla Kaptan Schaack ile olduğum kadar bile yakın değilim. Evrensel sefalet ve kapitalist sırtlanın tahribatı bizi mücadelede bir araya getirdi. Kişiler olarak değil, aynı amaç uğruna savaşan işçiler olarak. Beni mahkum ettiğiniz "komplotu" budur.

Mahkemenin kararına karşı, mahkûmiyetimizi protesto ediyorum. Geçmiş yüzyılların hiçkimseleri tarafından yapılmış karmakarışık yasalarınızı ve mahkemenin kararını tanımlıyorum.

Kendi avukatım, aynı derecede yüksek mahkemelerin emsal kararlarından, bize yeni bir yargılama yapılması gerektiğini kesin olarak kanıtladı. Eyalet savcısı, aksini kanıtlamak için belki de daha yüksek mahkemelerden üç kat daha fazla karar getiriyor. Ve başka bir davada, eğer yargılanacak olan anarşistlerse ve bu kararların yirmi bir ciltle desteklenmesi gerekiyorsa, değil yirmi bir, yüz yirmi bir cilt yalanla destekleyebileceklerini de biliyorum.

Böyle bir yasayla bile, ki küçük bir çocuk bile buna güler, bu tür yöntemlerle bile, yalan yere ettikleri sayısız yemine rağmen bizi "yasal olarak" mahkûm etmeyi başaramadılar.

Size açıkça söylüyorum ben şiddet yanlısıyım. Eğer bizim üstümüze top atarlarsa, biz de onlara karşı dinamit atarız. Ben bu düzenin düşmanıyım, açıkça söylüyorum, bütün gücümle, son nefesime kadar onunla savaşacağım. Tekrar, açık ve net olarak, güç kullanmaktan yana olduğumu beyan ediyorum. Daha önce yüzbaşı Schaack'a da söyledim, sözlerimin arkasındayım. Bize top atarsanız biz de size dinamit atarız!

Gülüyorsunuz! Belki artık dinamit atamayacağımı düşünüyorsunuz. Ama emin olun ki ölüme mutlu gidiyorum. Çünkü biliyorum ki bugüne kadar konuştuğum binlerce insan sözlerimi hatırlayacaktır. Ve bizi astığınız an asıl bombayı onlar atacak!

Bu umutla size sesleniyorum. Sizi aşağılıyorum. Sizin düzeninizi tanımlıyorum, zorba yasalarınızı, iktidarınızı, otoritenizi, tahakkümünüzü aşağılıyorum.

Bu yüzden asın beni!

MİLATTAN ÖNCE ANARŞİZM

Ulaş Kayral Koçak

"Hiçbir kale, birlik olan kardeşlerin ortak yaşamı kadar sağlam değildir." -Antishenes

Bugün anarşistler olarak neyi savunduğumuzu, ne istediğimizi, ne için mücadele ettiğimizi çok iyi biliyoruz; özgürlük, eşitlik ve adalet. Ama bunlar yalnızca bir anarşistin değil, aslında bir insanın hayatındaki en önemli kavramlardır herhalde. O halde bu istençleri anarşistlerle sınırlı tutmak doğru olmaz. Hele ki 2000 yıldan fazladır var olan ve biz insanların en büyük özelliğini, yani düşünebilme kabiliyetini ve aklı kendine rehber edinmiş bir alan olan felsefe varken.

Felsefe tarihinde birbirinden çok farklı birçok teori ve düşünce öne sürülmüştür. Aslında hepsi de felsefenin çıkış amacı olan hakikati öğrenebilmek için ortaya

çıkmıştır. Bütün bunlar da bize gösterir ki insanlık hem düşünebiliyorken hem de özgürlük gibi bir tutkuya sahipken anarşizmin felsefe tarihinde bir yer etmemesi mümkün değildir. Genel kanının aksine 19. yüzyıldan çok çok önce iki felsefe akımı anarşizmin köklerini toprağa salmaya başlamıştır. Bu akımların ilki Sokrates'in öğrencisi olan Antishenes'in kurduğu Kinizm, diğeryse Zenon'un kurduğu Stoacılık'tır. Bu sayıda Stoacılar daha erken dönemde var olan Kinikleri inceleyeceğiz.

Kinizm felsefesi milattan önce yaklaşık 445'te doğan Antishenes'in kurduğu bir felsefe okuluyla başlamıştır. Antishenes ile beraber ondan daha ünlü olan Dioge-

nes (Sinoplu Diyojen) bu felsefenin önde gelenleridir. Kinizm, teorik bir felsefe akımından çok bir yaşam tarzıdır. İsmi köpek anlamına gelen "kyon" sözcüğünden türemiştir ve kinizm "köpeklik" anlamına gelir. Buradaki köpek metaforu doğal yaşamaya ve doğaya bir atıfta bulunmak için kullanılır. Daha çok Diogenes'e köpek lakabı takılmıştır. Ancak bu günümüzde halk arasındaki kullanımı gibi bir hakaret anlamında değildir. Zira kendileri de bu köpek yakıştırmalarını kullanırlardı. Yaşamının, mutlu olmanın ve özgür olmanın en iyi yolunu, belki de tek yolunu arayan bu iki filozofu şimdi daha detaylı inceleyelim.

Antishenes (MÖ 445 – MÖ 365)

Sokrates'in "Nasıl oluyor da bu kadar fakirken zenginlikle gurur duyabiliyorsun?" sorusuna Antishenes'in cevabı:

"Çünkü, bana kalırsa insanların zenginliği ve fakirliği mal varlıklarında değil, yüreklerinde bulunur. Çok parası olan birçok özgür insan görüyorum ama kendilerinin öyle fakir olduğunu düşünüyorlar ki daha fazla para kazanmak için her şeyi yapıyor ve her riski göze alıyorlar. Bazı tiranlar biliyorum, paraya öyle düşkünler ki bu uğurda en fakirden daha korkunç suçlar işliyorlar. Fakirler ihtiyaçtan hırsızlık yapıyor, evlere giriyor veya köle ticaretine katılıyor. Buna karşılık bazı tiranlar tüm aileleri yok ediyor, kitlel cinayetler işliyor ve çoğunlukla para için tüm kentleri köleleştiriyor. Ağır hasta olduğunu düşündüğüm bu tür insanlara acıyorum, zira onları yedikçe daha da acıkan insanlarla aynı görüyorum. Bana gelince, hiçbir şeyi kendime ait görmeyecek kadar çok şeyim var; yani açlık hissetmeyeceğim kadar yiyebiliyor, susuzluk çekmeyeceğim kadar içebiliyor, dışarıda bu zengin dostumuz Kallias'tan daha fazla üşümeyecek kadar kalın giyinebiliyorum. Evimin duvarları sıcak giysiler, tavanı ise sıcak bir örtü gibi geliyor..."

Bugün felsefe tarihini araştırırken en başta Antik Yunan Felsefesi'ne bakarız. Burada gördüğümüz filozoflar genellikle doğa felsefesini ve evreni araştırmıştır. Sokrates'ten sonraysa felsefenin konusu doğa ve evrenden çıkıp insanı araştırmaya gelmiştir. İnsanın ahlâkı, erdemi, hayatın anlamı gibi konular Sokrates Felsefesi'nin ana hatlarını oluşturur. Antishenes de hocası ve arkadaşı olan Sokrates'e büyük saygı duyan bir filozof olarak biraz onun yolundan gitmiş, biraz da kendi özgün felsefesini oluşturmuştur.

Antishenes, felsefeyi bir şeyleri açıklamak için değil yaşamını iyileştirmek ve mutlu olmak için kullanıyordu. Sokrates gibi erdemli olmak için bilgili olmayı şart

koşmamıştı. Ona göre bir insanın erdemli olabilmesi için bilgili olması gerekmiyordu. Onun için en önemli şey özgürlüktü. Özgürlüğün önündeki bütün engelleri yok etmek istiyordu.

Buna paralel olarak da maldan, mülkten uzak, sade ve ölçülü bir hayat sürüyor, bu kavramlardan uzak durmakla kalmayıp onları büsbütün reddediyordu. Basit giyiniyor ve Sokrates'le beraber kıyafetindeki yırtıkları şaka malzemesi yapıyorlardı. Tekrar Antishenes'in özgürlüğe verdiği değere gelirsek; bencilliği, özel mülkiyeti, devleti, sınıf ayrılığını, eşitsizliği, dini, hiyerarşiyi ve evliliği özgürlüğün önündeki en büyük engeller olarak görüyordu. Haliyle de bunların hepsine karşıydı. Kendi yaşamını olabildiğince bunlardan arındırmaya çalışarak yaşıyordu. Onunla görüşmek isteyen dönemin kralının yanına gitmemiş ve öğrencisini göndermişti. Cellatların tiranlardan daha dindar olduğunu söylemesi üzerine, insanlar neden böyle dediğini merak etmişti.

Antishenes ise şöyle demişti: "Cellatlar yasalara uygun olarak suçluları öldürür, tiranlar ise masumları." Okulunda öğrencilere ders verir, karşılığında para almazdı. Antishenes'in bu fikrinsel bütünlüğünden çok etkilenen Diogenes de onun öğrencisi olmak için çok uğraşmıştı. Antishenes daha fazla öğrenci kabul etmek istemiyordu ama Diogenes de bir türlü yakasından düşmüyordu. Bir seferinde Diogenes yine onu rahatsız ettiğinde Antishenes sopasına davrandı. Diogenes ise ona şöyle karşılık verdi: "Hadi vur, ama beni seni takip etmekten alıkoyabilecek kadar sert bir sopa bulamayacaksın!"

Diogenes/Diyojen (MÖ 412 – MÖ 323)

Diogenes veya diğer bir deyişle Diyojen, zamanında ünü krallara ve bütün halka yayılmış, hâlâ da ününü koruyan, enteresan yaşam tarzıyla ve sisteme karşıtlığıyla bilinen bir filozoftur. Diogenes bir varilde yaşıyordu. Havanın sıcaklığına göre "evinin" yönünü değiştiriyor ve zaman zaman da bununla alay edip gülüyordu. Köleliği reddediyor, hayvanlar da dahil dünyadaki tüm canlıları kardeş olarak görüyordu. Kendi deyişiyle tek bir obolosu bile yoktu. Kuru ekmek ve yeşil otlarla beslenirdi.

Toplumun lüks ve şatafat içinde yaşamasını, yaşayamayanların da bunu arzulamasını sertçe eleştiriyordu. Bir keresinde bir fare yanına gelip ekmeğini kemirdiğinde kendi kendine şöyle demişti: "Bu fare Atinalıların şatafatlarına ihtiyaç duymazken ve senin ekmeğin onun için bir ziyafetken, sen Atinalılarla akşam yemeği yiyemediğin için mi kendine kızyorsun?"

Başka bir anısına göre de Diogenes bir gün suyu avu-

cuna doldurarak içen bir çocuk görür. Bunun üzerine cebinde taşıdığı ve su içmek için kullandığı tası çıkarıp kırar. Çünkü ona göre bu tas, onun gerçek bir ihtiyacı değildir. Gereksiz yere onu bunca zaman taşımıştır ve doğa zaten su içmek için en kullanışlı aletleri (elleri) ona vermiştir.

Diogenes, sahte para basıp devletin parasını değersizleştirdiği yönündeki iddialar yüzünden sürgün edilmişti. Onun sürgün edilmesiyle alay edenler ve onu aşağılayanlar olsa da Diogenes'e göre bu, onun felsefeyle uğraşmasına ve filozof olmasına yol açtığı için olumlu bir şeydi. Bazı sloganvari cümleleri de halkın büyük ilgisini çekiyordu. Örneğin Diogenes, "Talihin karşısına cesareti, yasanın karşısına doğayı, tutkunun karşısına akli koyuyorum." demiştir. Nereli olduğu sorulunca da "Dünya vatandaşım." diyordu.

Özgürlüğü hayattaki diğer her şeye tercih ediyor ve yaşamdaki en önemli şeyi de konuşma özgürlüğü olarak görüyordu. Diogenes'in zenginlere ve yöneticilere karşı da daha kesin bir tavrı vardı. Ona yemeğin ne zaman yenilmesi gerektiği sorulduğunda, "Zenginsen istediğin zaman, fakirsen bulabildiğin zaman..." diye yanıt vermişti. Ölçülü ve sade yaşadığını belirtmek için de, başkalarının yemek için yaşadığını, kendisinin yaşamak için yediğini söylemişti. Bir keresinde kölelerin, bir hatibin mallarını taşıdığını görünce kölelere şöyle sordu: "Bunların sahibi kim?" Köleler malların sahibinin hatip olduğunu söyleyince de Diogenes, "Daha kendisine sahip olamazken her şeye sahip olmaya utanmıyor mu?" diye yanıt vermişti. Tapınak hazinesi bekçilerinin bir tas çalan hırsız yakaladığını gördüğünde de "Büyük hırsız küçük hırsız yakaladı." demişti.

Diogenes hakkında en meşhur anlatılar da herhalde onun yöneticilerle, özellikle de Büyük İskender'le arasında geçenlerdir. Ünlü hikayeye göre bir gün Diogenes

uzanmış güneşlenirken İskender onun ayağına kadar gelerek bir şeye ihtiyacı olup olmadığını sormuştur. Diogenes ise ona son derece özgürlükçü bir tavırla kralın otoritesini reddederek "Gölge etme, başka ihsan istemem!" demiş, hem İskender'in hem de krallığın büyük ilgisini çekmiştir.

İskender ile diğer anılarında da İskender yanına gelip "ben büyük kral İskender" deyince, Diogenes'in "ben de köpek Diogenes" diye karşılık verdiği anlatılır.

Yine İskender'in bir komutanı olan Perdikkas "buraya gelmezsen seni öldürürüm" diye tehdit ettiğinde Diogenes sakın bir tavırla: "Bu önemli bir şey değil, zehirli böcekler ve örümcekler de aynı şeyi yapabilir." diye yanıt vermiştir. Başka bir hükümdar olan Philippos bir savaştan sonra onu tutuklayıp "Sen kimsin?" diye sorduğunda Diogenes yine alışık olduğumuz isyankar tavrıyla "Senin açgözlülüğünün gözlemcisiyim!" demiştir.

Diogenes'in iktidarlara karşı geldiği son pasajı da tiran Dionysios ile alakalıdır:

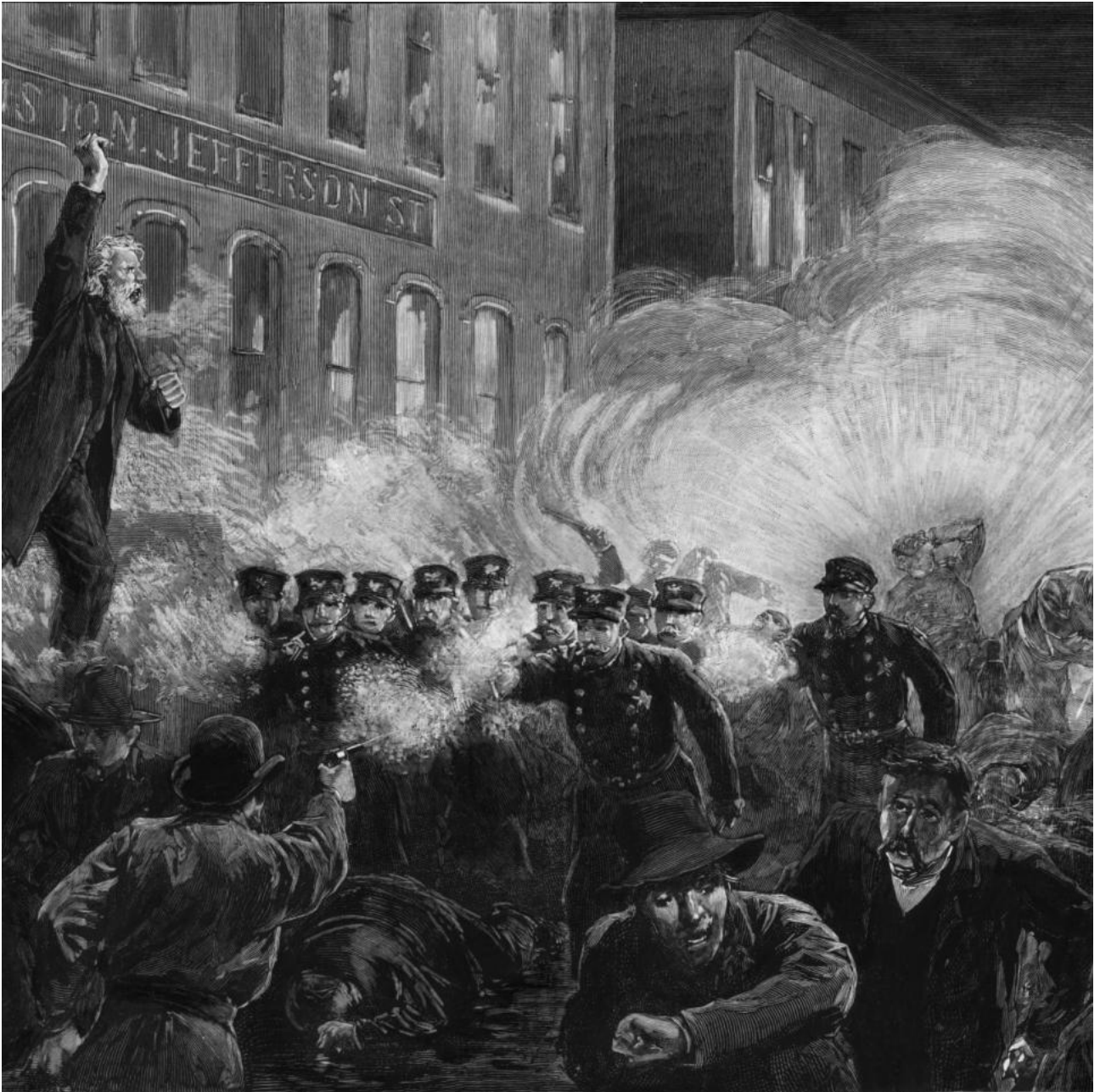
Diogenes: Böyle yaşamayı hak etmiyorsun Dionysios!
Dionysios: Ne kadar da iyisin ey Diogenes, çektiğim acılardan ötürü benimle duygudaşlık kuruyorsun.
Diogenes: Çektiğin acılardan dolayı seninle duygudaşlık kurduğumu mu düşünüyorsun? Asla! Baban gibi tiran sarayında ölmeyi hak eden senin gibi sefil ruhlu birinin burada, bizim aramızda haz ve gösteriş içinde yaşamasına kızgıyım!

Özetle kinik felsefesi anarşist fikirlere yakın olmakla kalmayıp söylediklerini kendi hayatlarına direkt olarak yansıtan iki büyük filozofun eseridir. Bu iki yoldaş, Kropotkin'i de etkilemiş ve onun yazılarında kendilerine yer bulmuşlardır. Kapanışı, Antishenes'in Diogenes'i nasıl özgürleştirdiği sorusuna ilişkin Diogenes'in verdiği cevapla yapalım:

"Bana neye sahip olduğumu ve neye sahip olmadığımı öğretti. Mal varlığı benim değil; akrabalar, aile fertleri, dostlar, ün, bildik yerler, insanlarla yaptığım konuşmalar, bunların hiçbiri benim değil. O halde benim olan nedir? Görünümleri değerlendirme gücü. O bana tüm engel ve baskılardan azade olan, kimsenin beni kendisinden alıkoyamayacağı, yine kimsenin isteğime rağmen kendisinden farklı düşünmeye zorlayamayacağı bu şeye sahip olduğumu öğretti. O halde kim benim üzerimde söz sahibi? Philippos mu, İskender mi, Perdikkas mı yoksa Büyük Kral mı? Zira bir insana boyun eğmeye yazgılı olan biri uzun süre önce nesnelere boyun eğmiş olmalıdır."

VERMEDİLER, ALDIK: 1 MAYIS 1886

Semih Erdem Çankaya

1 Mayıs 1886. İşçi sınıfının mücadele gününe dönüşen tarihin başladığı gün. Büyük genel grev, 8 saat mücadelesi, katledilen işçiler, idam edilen anarşistler ve tüm dünyada ezenler ve ezilenler arasındaki özgürlük kavgasının en önemli duraklarından birinin hikayesi...

Bu hikaye, yaşadığımız coğrafyada anarşizme dair çoğu şey gibi hep devletler ve devletli düşünceler tarafından anlatıldı. Anarşizm sansürlendi, idam edilen anarşistler işçi önderleri diye tarıflendi, idam sehpalarında yükselen "Yaşasın Anarşizm" haykırışı, "Yaşasın Sosyalizm" diye anlatılageldi.

Mücadelenin, kavganın, dayanışmanın günü bahar bayramına, kutlamalara, "proleter" diktatörlüklerin militarist geçiş törenlerine dönüştürüldü. Bu 130 yıllık çarpıtmada, özellikle Türkçe yayınlarda Marksist hareketin çabasına değinmeden olmaz. Hikayenin anarşizme içkin olan her yerinin mümkünse yok edilmesi, değilse tahrif edilmesi için her türlü müdahale ustaca yapıldı.

Tıpkı devletin tüm gücüyle yazdığı tarihin; günün birinde öyle veya böyle yanlışlandığı, toprağın en derinlerine de gömülse gerçeğin mutlaka ortaya çıktığı gibi; 1 Mayıs'ın tarihine ilişkin oluşturulan tüm içeriklerin yanlışlanması da çok uzun sürmedi. Biz 1 Mayıs'ları yaratanların, arkalarında anarşistlere değil, dünyanın tüm ezilenlerine mâl olmuş bir sınıf kavgasını bıraktıklarını biliyoruz.

Anarşistler, 1 Mayıs 1886'da dünyanın tüm işçileri, ezilenleri için dövüştüler. Ve 8 saat çalışma hakkını, dünyanın tüm işçileri için tırnaklarıyla kazıya kazıya elde ettiler. Bu yüzden derdimiz, tarihsel bir mirasın kavgasını gütmek değildir. Ama anarşist oldukları için idam edilenlerin mücadelelerini yaşatmak da en önemli görevimizdir.

1 Mayıs'ın Tarihi

19. yüzyılın ortalarına doğru ABD'deki işçi mücadelesi ve anarşizm daha çok göçmen işçilerin etrafında şekillenmişti. Özgürlükler, fırsatlar ülkesi olarak lanse edilen ABD'ye başka bir çaresi olmadığı için göç eden yüzbinlerce göçmen işçi, Amerika'da kısa sürede yoğunlaşan sanayileşmenin ağır koşullarında 16 saate varan mesailerle çalışıyordu. Sömürünün yoğunlaşması, mücadeleyi de yoğunlaştırdı.

Özellikle sanayi kentlerinde işçilerin kapitalizme karşı mücadeleyi yarattığı sendikalar ve işçi örgütlenmeleri gün geçtikçe artıyordu. Bu kentler ve işçi örgütleri aynı zamanda ABD'deki anarşist hareketin de en güçlü olduğu kent ve örgütlerdi. Anarşist işçiler de bu sendikalar içinde aktif mücadele veriyor ve işçi hareketi üzerinde

etkili oluyorlardı. Bununla birlikte anarşist hareketin o tarihlerde Amerika'daki en önemli örgütü, 1883 yılında kurulan ve Kara Enternasyonal diye adlandırılan IWPA'nın (Uluslararası Emekçi Halklar Birliği) ABD'deki şubeleri idi.

Amerika'daki toplumsal mücadele örgütlerinin birçoğunun aksine IWPA, her konuda devleti ve kapitalizmi temel sorun olarak ele alarak devrimci bir hatta mücadele ediyordu. Kısa sürede kapitalizmin ve devletin varlığını tehdit edebilecek bir potansiyeli yakaladı. IWPA'nın Chicago'daki şubesinin kurucuları arasında August Spies, Albert Parsons ve göçmen anarşistler üzerinde etkisi çok güçlü olan bir propagandacı olan ve "Die Freiheit" gazetesini çıkartan Johann Most da vardı.

Birçok eyalette kurulu olan IWPA'nın en güçlü şubesi Chicago'daydı ve IWPA'nın 6000 civarı üyesinin yarısı bu bölgede bulunuyordu. Kara Enternasyonal; mevcut sınıf egemenliğinin tüm yönleriyle ve enerjik, amansız, devrimci, uluslararası eylemle muhakkak yok edilmesini, kooperatif üretime dayalı özgür bir toplumun kurulmasını, eşdeğer ürünlerin üretici kurumlar arasında kâr amacı gütmeyen ücretsiz bir şekilde değişimini, her iki cinsiyet için özgürlükçü eğitimi, cinsiyet veya ırk ayrımı yapmaksızın herkes işin eşit hakları, tüm kamu işlerinin, federalist bir temelde, otonom komünler ve birlikler arasında özgür sözleşmelerle düzenlenmesini savunuyordu.

IWPA'nın etkisiyle işçi sendikaları içerisindeki mücadele ile paralel ilerleyen anarşist örgütlerin yanı sıra onlarca anarşist yayın Amerika'nın her yerinde var olmaya başladı.

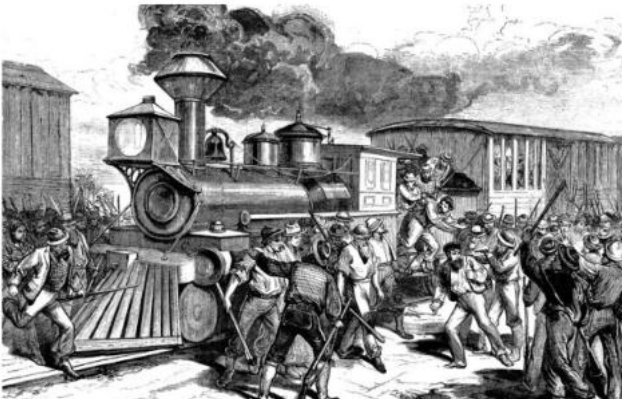

ABD'de o sıralarda çıkan onlarca yayın ve bir o kadar örgütlenmeyle anarşizm o coğrafyadaki mücadeleyi sırtlanıyordu. Almanca günlük olarak yayınlanan Arbeiter Zeitung (İşçi Gazetesi), Der Vorbote (Haberci), Der Fackel (Meşale), Çekçe yayınlanan Buducnost (Meşale), 1884'te İngilizce olarak Albert Parsons ve Lucy Parsons tarafından çıkarılan The Alarm, 1886 yılında Adolph Fischer ve George Engel tarafından Haymarket Mitingi'ne kadar yayınlanan "The Anarchist" bu yayınlardan bazılarıydı. IWPA'nın etkisiyle çıkarılan bu yayınların günlük tirajları 30.000'e ulaşıyordu.

8 Saat

Günlük 8 saat çalışma talebi 19. Yüzyıl'da Avustralya'dan Amerika'ya dünyanın çeşitli coğrafyalarında sınıf mücadelesinin en önemli taleplerinden biriydi. 1863'te 1. Enternasyonel'in Cenevre Kongresi'nde bu talebin tüm dünya işçilerinin kazanması gereken bir hak olduğu vurgulandı. Bu tarihlerde Amerika'da çalışma süresi 16 saate kadar çıkıyordu. Avrupa'dan kıtaya gelen göçmen işçiler verilebilecek en düşük ücretlerle en ağır koşullarda çalıştırılıyordu. Bu ağır çalışma koşulları işçi mücadelesini gün geçtikçe büyüttü.

1877'de Amerika'daki en kitlesel işçi eylemlerinden biri olan Demiryolu Grevi gerçekleştirildi. Grevin kitleselliği ve işçilerin mücadelesine etkisi patronları korkutmuştu. Her şeyin en aşağısına layık gördükleri işçilerin, sahip oldukları tüm ayrıcalıkları ellerinden alacağını fark eden patronlar, Demiryolu Grevi'nden sonra mücadeleyi bastırmak için daha sert önlemler almaya başladı.

1877 Büyük Demiryolu Grevi'ne federal polislerin saldırısını gösteren bir çizim.

1 Mayıs 1886

8 saat mücadelesini bir toplumsal devrim mücadelesi olarak ele alan anarşistler, 1 Mayıs 1886'da başlayacak olan genel grevi örgütlemeye başladılar. Özellikle Emek Şövalyeleri (Knights of Labor) gibi büyük sendikalar

içerisindeki reformcu sendika yöneticilerine rağmen, anarşistler 8 saat çalışma hakkını kazanmak üzere genel grev silahını çekti.

1 Mayıs grevini, IWPA, IWW ve onlarca işçi örgütünün kurucularından olan, polis departmanının "bin isyancıdan daha tehlikeli" dediği, siyahların ve kadınların özgürlük mücadelesinin önemli isimlerinden olan anarşist Lucy Parsons şöyle anlatıyor:

"Kırk yıl öncesine kadar erkekler, kadınlar ve çocuklar fabrikalarda günde on ve genellikle on iki saat sadece bir kuruş için çalışıyorlardı ve altı ila dokuz yaş arası çocuklar aileyi ayakta tutabilmek için çalışmak zorundaydılar.

500.000 üyeye sahip olduğunu iddia eden güçlü bir örgüt olan Emek Şövalyeleri, çalışma saatlerinin azaltılması için hiçbir zaman mücadele etmedi. O halde sekiz saat hareketinin öncüleri kimlerdi? 11 Kasım 1887'de Chicago'da darağacına asılan, haklarında çokça yalan söylenen ve mücadeleleri suistimal edilen anarşistler!

Bu ifadeyi doğrulayacağım. 1885 yılına kadar çalışma saatlerinin azaltılmasına yönelik ortak bir eylem olmamıştı. Bazı toplantılarımızda sekiz saatten bahsedildiyse de (aslında hiç bahsedilmedi), bu kimilerine göre sadece aptalların dalıp gideceği bir rüyaydı. Çünkü patronlar böyle bir şeye asla müsamaha göstermezdi.

1885'te Chicago'da büyük ölçüde Kanada'dan gelen delegelerden oluşan bir kongre düzenlendi. Bu ülkenin ve Kanada'nın işçilerini, 1 Mayıs 1886'da, çalışma saatlerinin günde sekize indirilmesi talebinde birleşmeye ve reddedildiği her yerde grev yapmaya çağıran bir karar çıkardılar.

Albert Parsons bu konuyu, Chicago'da o güne kadar örgütlenen ilk merkezi işçi örgütü olan, bizzat kendisinin örgütlediği ve arka arkaya üç kez başkan seçildiği "Chicago Ticaret ve İşçi Meclisi"nin gündemine getirdi. Konu hararetle tartışıldı ve sonunda patronların buna asla müsamaha göstermeyecekleri gerekçesiyle reddedildi.

Alman mekanikerlerden oluşan "Merkezi İşçi Birliği" konuyu değerlendirdi ve onayladı. Aynı zamanda, günlük olarak Almanca çıkarılan anarşist gazete Chicago Arbeiter Zeitung'un editörü August Spies ve Alarm'ın editörü Albert Parsons, makalelerinde ve konuşmalarında bu talebin desteklenmesini salık verdiler. İkisi de muhteşem hatiplerdi.

Böylece 8 saat mücadelesi başlamış oldu. Diğer birçok şehir bunun için harekete geçti ancak Chicago, bu şeh-

rin gece gündüz çalışan erkek ve kadınlarının coşkusu ve cesareti sayesinde hareketin fırtına merkezidi. Sonuç olarak, 1 Mayıs 1886 geldiğinde, Chicago, iyi örgütlenmiş ve sekiz saatlik iş günü talep eden binlerce işçinin katıldığı bir genel greve uyandı. İşçiler için gerçek bir tatildi.

Patronlar tamamen şaşırılmıştı. Bazıları korkmuş ve saldırganlaşmış, bazıları kendini korumanın derdine düşmüş, bazıları da bütün bu belaları "şehrimize" getiren o "alçaklara" sövmeye, herkese örnek olması için asılmaları gerektiğini söylemeye başlamışlardı.

Polis anlatılamayacak kadar acımasızdı, sopalarla vuruyor ve ateş ediyordu, fabrikaların mesai çanlarını çok az işçi dikkate aldı. Kadın Örgütlenme Komitesi başkanındım ve bu büyük grevin nasıl yayıldığını şahsen biliyorum. Ben böyle dayanışma görmedim: Dinlenin yoldaşlar, dinlenin. Bütün yarınlar sizin!"

Lucy Parsons'ın işçiler için gerçek bir tatildi dediği büyük 1 Mayıs grevine, büyük çoğunluğu Chicago'da olmak üzere en az 300 bin işçi katılmıştı. IWPA da Chicago'da 80 bin kişilik bir yürüyüş düzenleyerek ABD'nin tüm patronlarına meydan okuyordu. Anarşist gazete "The Alarm" 1 Mayıs grevini şöyle duyurdu:

"İşçiler silahlanın! Saraya savaş, işçi evlerine barış ve refah, aylıklığa ölüm. Dünyadaki ıstırapın tek sorumlusu maaş sistemidir ve bu sistemi zengin sınıflar destekliyor. Onlar ya çalışmaya zorlanmalıdır ya da ölüme! Birazcık dinamit bir sürü oy pusulasından iyidir. Ellerinizde kapitalizmin av tazılarını -polis ve asker- gerektiği gibi karşılamak için silahınızla 8 saat çalışma talebinizi haykırın."

Anarşistlerin 8 Saati

8 saat grevi Chicago'da hayatı tamamen durdurdu. Anarşistler, "günde 8 saat" mücadelesini, toplumsal devrim mücadelesi olarak gördüler. 8 saat çalışma ve çalışma ücretine artış talebini dillendirirken, bunun işçilerin özgürlüğü için kapitalist sınıfla verdikleri kavga da sadece bir adım olduğunu, özgürlüğün ve adaletin yalnızca devletin ve kapitalizmin ortadan kaldırılmasıyla mümkün olduğunu her zaman vurguladılar.

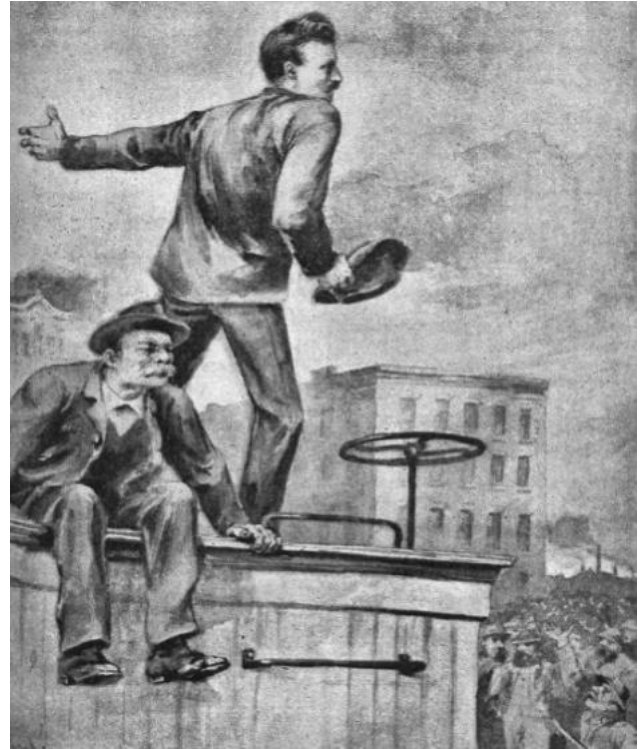
Amerika'daki anarşist hareket için 8 saat mücadelesi, kapitalizmin temel direklerinden biri olan ücretli emek sistemine karşı başlatılmış bir kavgayı simgeliyordu. İdamla yargılanan 8 anarşistten biri olan Samuel Fielden 8 saat mücadelesini şöyle tarifliyordu:

"8 saat çalışmak da köleliktir, 2 saat çalışmak da. Emegün özgürleşmesinin tek yolu özel mülkiyeti ortadan kal-

dırmak, dolayısıyla kapitalizmi ortadan kaldırmaktır."

Anarşistlerin bu mücadeleyi kavradıkları bir diğer nokta, 8 saat çalışma hakkının yalnızca işçi sınıfının fiili mücadelesiyle kazanılabileceğini savunmalarıydı. 1886'ya gelirken, Amerika'nın geniş işçi örgütlerinde yapılan 8 saat tartışmalarında, özellikle sosyalist hareket bu mücadelenin yasal yollarla kazanılabileceğini öne sürüyordu. 8 saat mücadelesi, sosyalistler için yalnızca sosyalist adayların seçim vaadiydi. Anarşistler, IWPA'nın manifestosuna da dayanarak; devletin ve kapitalizmin, kaybedecek bir şeyi olmadığı müddetçe, ezilenlere hiçbir şey vermeyeceğinin bilincinde hareket ediyordu.

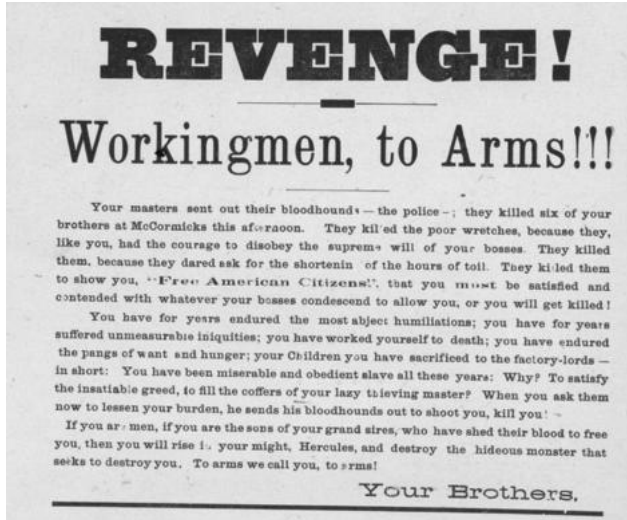
Genel grevi takip eden günlerde, 3 Mayıs'ta önceki sene sendikalı işçileri işten atan, Pinkerton isimli işçi katili güvenlik şirketini kullanarak greve giren işçilere saldırıp, onları katleden McCormick Harvester fabrikasının yanında, Kereste İşçileri Sendikası'nın kitlesel bir mitingi vardı. Mitingde, bu fabrikada çalışıp grevde olan işçiler de vardı. Merkezi İşçi Birliği tarafından bir konuşma yapması istenen anarşist gazete Arbeiter Zeitung'un editörü August Spies kürsüye çıktı.

McCormick fabrikası önünde grevci işçilere seslenen August Spies.

Spies konuşmasında, işçilerin dayanışmasının önemini vurguladı ve patronlara karşı teslim olmayıp sonuna kadar grevin sürdürülmesi gerektiğini söyledi. Bu sıralarda McCormick patronu fabrikaya grev kırıcıları yolladı. Grevde olan işçiler grev kırıcıları ikna etmek için

fabrikaya doğru yürümeye başlayınca polis ve Pinkerton ajanları işçilere silahlarla ve sopalarla saldırmaya başladı. Saldırı sonucunda dört işçi yaşamını yitirdi ve onlarcası yaralandı. August Spies, ellerinde işçi kardeşlerinin kanıyla hemen Arbeiter Zeitung'a giderek tüm işçileri ertesi gün Haymarket Meydanı'na çağıran "İntikam" başlıklı, "Kardeşlerin" imzalı bir bildiri yayınladı ve aynı gün bildiri tüm şehre yayıldı. Bu metinde August Spies işçilere şöyle sesleniyordu:

August Spies'in yazdığı bildiri.

"İşçiler, silahlanın! Yoksul işçileri öldürdüler. Çünkü onlar sizin gibi, yüce patronlarının sözlerine itaat etmeme cesaretine sahipti. Onları öldürdüler çünkü size -özgür Amerikan vatandaşlarına- "Patronlarınız size her ne lütfederse bundan memnun olmalısınız, yoksa siz de öldürölürsünüz." demeleri gerekiyordu. Eğer siz, sizleri özgürleştirmek için kanlarınızı döken büyük atalarınızın çocuklarıysanız, kendi gücünüzde yükselir, sizi yok etmeye çalışan bu iğrenç canavarları yok edersiniz. Silah başına, sizi çağırıyoruz, silah başına!"

Haymarket

Haymarket Mitingi'ne, havanın kapalı ve yağmurlu olmasının da etkisiyle yaklaşık 3 bin işçi katılmıştı. Mitingte ilk olarak August Spies konuşmasını yapmıştı. Gerçekleşen saldırıyı kınadıktan sonra, gün geçtikçe büyüyen 8 saat mücadelesine değinen August Spies, sözü Albert Parsons'a bıraktı.

Albert Parsons yaklaşık olarak 1 saat süren konuşmasına mitinge yetişmek için ayrıldığı Ohio bölgesindeki işçilerin mücadelesi ile ilgili bilgi vererek başladı. Parsons, "8 saatlik iş süresini güvence altına almalı, bununla yetinmemeli, üretim ve tüketim amacıyla halkın özgür birlikteliklerini kuralıyız." diyordu. Ardından "Sendi-

kanın olduğu yerde birleşmek için, birleştirmek için güç vardır." diyerek konuşmasını sonlandırdı. Mitingde o ana kadar herhangi bir problem yaşanmadı. Mitingi takip etmek üzere gelen belediye başkanı, sakin bir havayı gözlemledikten sonra alandan ayrıldı. Albert Parsons'ın ardından kürsüye çıkan Samuel Fielden şöyle diyordu:

"Bizler kimseye savaş ilan etmedik ama dün gördük ki yapılan saldırı bize karşı bir savaş ilanındır! Bu düşmanlara karşı direnmek için elimizden geleni yapacağız!"

Samuel Fielden'in konuşması sürerken polis şefi Bonfield kalabalığa dağılma çağrısında bulundu ve polisler mitingteki işçilere sopalarla saldırmaya başladı. Tam bu sırada polislerin bulunduğu yerde bir bomba patladı. Bu patlamadan sonra polis işçilere ateş açmaya başladı ve işçiler de bu saldırıya karşı kendilerini savunmak için silahlarla karşılık verdi.

Polisin yaptığı katliamda resmi kayıtlara göre 8 işçi yaşamını yitirmiş, 50 kadar işçi yaralanmış, 7 polis ölmüştü. Haymarket meydanında kaç işçinin yaşamını yitirdiği tam olarak hiçbir zaman öğrenilemedi. Polisin yaptığı katliamdan sonra bazı işçilerin, yakınları tarafından henüz ölümü kayıt altına alınmadan gömüldüğü söyleniyordu. Polisin saldırısı sırasında konuşması devam eden Samuel Fielden da kürsüden inmişti ve bu sırada polisler tarafından bacağından vurulmuştu.

Ertesi gün patronların gazeteleri, anarşist işçileri hedef göstererek devlet ve kapitalizm tarafından kendilerine verilen görevi yerine getiriyorlardı. 6 Mayıs tarihli New York Times, "Anarşistlerin iğrenç öğretileri Chicago'da kanlı meyvesini verdi." diye çıktı. Haymarket Mitingi'nin ardından Chicago'da anarşizme yönelik büyük bir devlet terörü başladı. Tüm anarşist gazete ve dergiler yasaklandı, anarşist örgütlere yönelik baskınlar yapıldı.

4000'den fazla anarşist, ev baskınlarıyla gözaltına alındı. Sokaklarda ise 2 kişiden daha kalabalık gezmek yasaklandı. Haymarket Mitingi'ndeki konuşması bitince Chicago dışına çıkan Albert Parsons, kolaylıkla izini kaybettirebilecekken, idamla yargılanacak olmasına rağmen yoldaşlarını yalnız bırakmamak için Chicago'ya dönerek 8 saat mücadelesini mahkemede de savunmaya karar verdi.

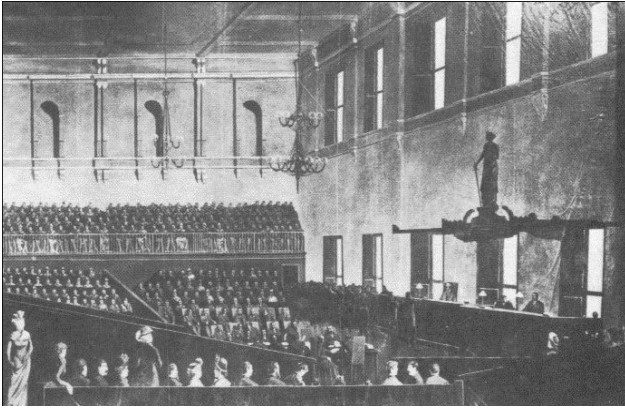
Mahkeme

21 Haziran'da başlayan mahkemede anarşistler; Albert Parsons, Adolph Fischer, August Spies, George Engel, Louis Lingg, Michael Schwab, Oscar Neebe ve Samuel Fielden hukuken cinayetten, fiilen anarşizmden yargıla-

niyordu. Savcı Grinnel jüriye yaptığı konuşmada bu durumu şöyle anlatıyor:

"Anarşi yargılanıyor, bu kişiler seçildiler ve büyük jüri tarafından önder oldukları için ayrıldılar. Kendilerini takip eden binlerce kişiden daha suçlu değiller. Jürinin iyi insanları, bu adamları mahkum edin, onları örnek yapın, asın onları. Kurumlarımızı, toplumumuzu kurtarın."

Mahkeme heyeti de ilk duruşmada tavrını açıkça belli ediyor ve "Bu davayı ben yönetiyorum ve ne yaptığımı biliyorum. Bu adamların asılacakları ölüm kadar kesin" diyordu. Zaten jüri heyeti de işçi sınıfının ve anarşizmin düşmanlarından; büyük patronlar, şirket sahipleri ve ölen polislerin yakınlarından oluşuyordu.

Haymarket duruşmalarının görüldüğü mahkeme salonu.

Devletin tüm imkanlarına rağmen yargılanan 8 anarşistten bir tanesinin bile patlamayla ilişkisi bulunamadı. 8 anarşistin tüm yakınları tek tek sorgulanarak, itirafçılığa zorlansa da, net bir delil elde edilemedi. 8 kişiden 5'i miting sırasında Haymarket Meydanı'nda bile değildi ve kalan 3 kişi de kürsüde konuşmacıydı. Albert Parsons alana Lucy Parsons ve çocuklarıyla gelmişti. Samuel Fielden zaten kürsüdeydi ve bacağından vuruldu. Devlet tüm bu kanıtlara rağmen kararını vermişti, devleti ve kapitalizmi temelden tehdit eden bu isimler örnek olmalı, "toplum" kurtarılmalıydı! Mahkemede 8 anarşist de kendilerini değil, 8 saat mücadelesini ve anarşizmi savundu:

"Burada cinayetten yargılandım ama anarşizmden hüküm giydim. Anarşist olduğum için mahkum edildim. Eğer egemen sınıflar bizi, birkaç anarşisti asarak anarşizmi ezebileceklerini düşünürlerse fena yanılırlar. Anarşistler, ilkelerini yaşamlarından daha çok severler. Anarşistler, düşünceleri için ölmeye her zaman hazırdır."

Adolph Fischer

"Burada anarşizm için yargılananlara, tanık kürsüsünden

devrimci olup olmadıkları soruldu. Genellikle entelektüel insanlar arasında devrimci olmak pek suç sayılmaz. Ama bir devrimci fakirse, bu suçtur!"

Samuel Fielden

"İşçi sınıfına sesleniyorum! Artık bizlere açık bırakılan hiçbir uzun yola ve oy sandıklarına inanmıyorum. Zamanı geldiğinde, halkın yükünü dayanılmaz hale getiren yollar ve araçlar üzerine düşünün. Bizim suçumuz budur. Biz insanların kapitalizme karşı mücadelede kendilerini özgürleştirme yollarını ve araçlarını ortaya koyduk. Anarşizm bu yüzden her devlet tarafından nefret ve zulüm görüyor."

George Engel

"Size açıkça söylüyorum, ben şiddet yanlısıyım. Eğer bizim üstümüze top atarlarsa, biz de onlara karşı dinamit atarız. Ben bu düzenin düşmanıyım, açıkça söylüyorum; bütün gücümle, son nefesime kadar onunla savaşaacağım. Daha önce yüzbaşıya da söyledim, sözlerimin arkasındayım. Bize top atarsanız biz de size dinamit atarız. Gülüyorsunuz! Belki artık dinamit atamayacağımı düşünüyorsunuz. Ama emin olun ki ölüme mutlu gidiyorum. Çünkü biliyorum ki bugüne kadar konuştuğum binlerce insan sözlerimi hatırlayacaktır ve bizi astığınız an onlar sizi bombalayacak. Bu sebeple size sesleniyorum. Sizin düzeninizi tanımıyorum, zorba yasalarınızı, iktidarınızı, otoritenizi, tahakkümünüzü aşağılıyorum. Bu yüzden asın beni!"

Louis Lingg

"Arbeiter Zeitung'u çıkardım ve Chicago işçilerine dağıttım. İşlediğim suç budur: Bugün hala yaşayacak olan bir işçi gazetesi kurmaya çalışmak. Bundan gurur duyuyorum."

Oscar Neebe

"Sermaye, ücretli kölelerin ekonomik kurtuluşunu sessizce ve barışçıl bir şekilde vermeyecek. Kapitalistler, dünya işçilerini silahlı devrime zorlayacaklar. Devrimciler bu gerçeğe dikkat çekiyor ve işçileri kaçınılmaz olana hazırlanma konusunda uyarıyor."

Albert Parsons

"Anarşi kelimesini şiddetle eş anlamlı kullanmak tamamen yanlış. Şiddet bir şeydir ve anarşi başka bir şeydir. Günümüz toplumunda şiddet her yerde kullanılmaktadır. Bu nedenle şiddeti, yalnızca şiddete karşı bir savunma aracı olarak savunduk. İdeallerimizin bu yıl veya gelecek yıl gerçekleşmeyeceğini biliyorum. Ama gelecekte, çok yakın bir gelecekte mümkün olacağını, gerçekleşeceğini biliyorum."

Michael Schwab

"Savcı Grinnel jüriye göz kırparak 7 polis öldü dedi. Bizi de buraya 7 kişi getirdiniz. Eğer bu hesapla asılacaksak bunu bize söyleyin. Bütün dünya, tüm dindar Hristiyan alemi, Gould'lar, Vanderbilt'ler, Stanford'lar, Field'ler, Armour'lar ve tüm para fareleri bilsin; bunlar benim fikirlerim ve adalet ve özgürlük benim vücudumun bir parçasıdır. Ben bu fikirleri vücudumdan atamam. Yapabilseydim de yapmazdım ve her geçen gün güçlenen bu fikirleri yok edebileceğinizi düşünüyorsanız, bizi dar ağacına göndererek ezebileceğinizi düşünüyorsanız, eğer bir kez daha insanları doğruları söyledikleri için ölümle cezalandıracaksanız, eğer gerçeği söyleyenlerin cezası ölümse, o zaman gururla meydan okuyarak bu pahalı bedeli ödeyeceğim. Çağırın celladı! Bizden önce bu yolda yürüyen Sokrates'te, Giordano Bruno'da, Huss'ta, Galileo'da çarpmıha gerilen hakikat hala yaşıyor. Biz onları takip etmeye hazırız."

August Spies

19 Ağustos günü 7 anarşist için idam, Oscar Neebe için ise 15 yıl hapis cezası kararı verildi. Samuel Fielden ve Michael Schwab'ın idam cezası daha sonra ömür boyu hapse çevrildi. Yargıç idam kararlarını okurken şöyle diyordu:

"Sanıklardan herhangi birinin doğrudan Haymarket'te bomba atılmasıyla bağlantılı olduğu kanıtlanmadı. Ancak sanıklar yıllardır şiddeti savundular, bu ajitasyonları failin Haymarket'teki eylemi gerçekleştirmesine neden oldu."

İdamlar

Haymarket Mitingi'nin üzerinden 18 ay geçmişti. Tüm dünya geneline yayılan eylem ve kampanyalara rağmen devlet kararından geri adım atmadı. Çünkü anarşistlerin idamı, devlet ve kapitalizm için tüm dünyaya yayılan 8 saat mücadelesine verilecek bir cevaptı. Anarşizmin ezilmesi gerekiyordu. Bir daha kimse patronların sahip olduğu ayrıcalıklı konumu sorgulamamalıydı. Savcının dediği gibi, devletin kurumları kurtarılmalıydı.

10 Kasım 1887'de, Louis Lingg yaşamı konusundaki kararı devletin eline bırakmamak için hücresinin duvarına "Yaşasın Anarşi!" yazarak yaşamına son verdi. Kullandığı dinamit, Dyer Lum isimli anarşist bir yoldaşının Louis Lingg'i ziyaret ettiğinde getirdiği puroda gizliydi.

IWPA üyesi olan ve aktif bir mücadele yürüten Dyer Lum, sonraları Albert Parsons idam edildikten sonra onun yerine The Alarm dergisinin editörü olacak ve onun mücadelesini devam ettirecekti. Dyer Lum, idama mahkum edilen yoldaşlarını hapishaneden kaçırmak için birkaç plan yapsa da bunları hayata geçiremedi.

4 anarşist idam sehpasına yürüyor.

Albert Parsons'a özür dilediği takdirde affedileceği söylenince şöyle reddetti bu teklifi:

"Bütün dünya biliyor suçsuz olduğumu. Canı olduğum için değil, işçi olduğum için asılacağım."

11 Kasım 1887'de 4 anarşist idam sehpasına çıkartıldılar. Son anlarına kadar vazgeçmediler devletle olan kavgalarından. August Spies'in son sözleri: "Sessizliğimizin bugün boğduğunuz seslerden daha güçlü olduğu bir gün gelecek. Yaşasın Anarşizm!" oldu.

"Bu yaşamımın en mutlu anı" diye bağırdı Adolph Fischer ve "Yaşasın Anarşizm!" diyerek söyledi son sözünü. George Engel de "Yaşasın Anarşizm!" diyerek meydan okudu ölümüne. Albert Parsons bir şiir okuyarak yürüdü kürsüye doğru:

"İster yüksek bir darağacında olsun,
İster bir savaş kamyonetinde,
İnsanın ölebileceği en asil yer,
İnsanlık için öldüğü yer."

Albert Parsons, hayatı boyunca Amerika işçi sınıfına onlarca konuşma yaptı. Son anında da aynı kararlılığı sürdürürken cellatlar kestiler sözünü: "Ey Amerika'nın insanları, konuşmama izin verilecek mi? Şerif Matson, bırakın konuşayım! Halkın sesinin duyulmasına izin verin! Ey..."

Anarşistlerin cenazesi, anarşizmi ezebileceğini düşünen devlete ve kapitalizme büyük bir cevap oldu. Cenazeye yüzbinlerce kişi katıldı. Defnedildikleri mezarlığın girişine 1903 yılında bir anıt mezar yapıldı. Aynı zamanda hapishanede olan 3 anarşistin kurtarılması için başlatılan kampanya da devam ediyordu.

Oscar Neebe, Samuel Fielden ve Michael Schwab 26 Haziran 1893'te serbest kaldı. Chicago valisi, anarşistlerin suçsuz olduklarını kabul ederek yakınlarından özür diledi.

Cenazeleri yüzbinler uğurluyor.

Devletin Haymarket Mitingi'nde ölen polisler anısına 30 Mayıs 1889'da yaptırdığı heykel, tepkiler üzerine Haymarket Meydanı'ndan kaldırıldı. Taşındığı farklı noktalarda heykele 2 kez bomba atıldı. En son Chicago Polis Merkezi'nin bahçesine taşındı. 2004 yılında, Haymarket Mitingi'nin gerçekleştiği meydana vagon üzerine çıkıp konuşma yapan anarşistleri temsilen bir anıt yapıldı.

Yankı

Anarşistlerin idamla yargılanması ile birlikte 8 saat mücadelesi tüm dünyada daha fazla yaygınlaştı. İdamlara karşı yapılan kampanyalar, 8 saat mücadelesinin yükseldiği eylemlerle birleşiyordu. İdamlardan sonra anarşistler dünyanın her yerinde 8 saat mücadelesinin bayrağı oldular.

8 saat mücadelesini, 1 Mayıslarla bayraklaştıran anarşistler, bunun bedelini yaşamlarıyla ödediler. Bu mücadele dünyanın her yerinde karşılık bulacaktı.

Kropotkin; *"ortak düşman tarafından proletaryayı te-rörize ederek mülkiyetin kanunlarına boyun eğdirmeye yönelik alçakça girişim"* diye niteliyordu Haymarket'i. İdamların önüne geçebilmek için o dönemlerde bulunduğu İngiltere'de onlarca eylem örgütledi. Bu eylemlerin birinde; *"Haymarket, iki sınıf arasında devam eden savaşın mahkumlarıdır, cinayetin değil."* diyordu.

İdamlardan sonra İngiltere'de çıkan anarşist dergi Freedom'da; *"yaşlılar için bir ders, gençler için bir ilham kaynağı"* diyerek selamladı yoldaşlarını. *"Chicago'da yitirdiklerimizin yıldönümlerini anmak, Paris Komünü'nün yıldönümünü anmakla aynı önemi kazanmıştır."* diyordu.

Kropotkin, 1891'de Londra'da idam edilen anarşistleri anmak için düzenlenen bir etkinlikte; *"Anarşizm halkın içinde doğdu ve halkın içinde kaldığı sürece yaşam ve ya-*

raticı güçle dolu olmaya devam edecek." diyerek selamladı bu mücadeleyi.

Kropotkin'in de içerisinde yer aldığı anarşist gazete Freedom; *"Tüm tarihi alın, tüm sayfalarını arayın, Amerika'da gördüğümüz o zamanki şey gibi bir şey bulamazsınız. Binlerce onbinlerce işçi anarşist örgütlere akın ediyor. Chicago şehitlerinin isimleri özgürlük için mücadele eden herkesin kalplerine kazındı."* diye yazıyordu.

İdamlara karşı dünyanın pek çok yerinde yürütülen kampanyalara William Morris, Eleanor Marx, Frederick Engels gibi isimler de destek verdi.

Oscar Wilde, yüzlerce edebiyatçının imzacı olacağı bir bildirinin yazılmasında ön ayak oldu. William Morris, Kropotkin'le beraber örgütledikleri bir eylemde konuşma yaptı:

"Haymarket Olayı, mevcut Amerikan devletine karşı beslenen herhangi bir iyilik umudunun, zararlı bir yanlışlık olduğunu gösterdi. Amerikan Devleti'nde evrensel oy hakkı vardır, krallar lordlar kamarası yoktur. Amerikan ordusu sadece Kızılderilileri öldürmek için kullanılan küçük bir ordudur. Ama özünde yozlaşmış bir toplumdur ve özgürlüğü bastırmak için tıpkı Rus çarı gibi vahşeti ve kör ce-haleti kullanır."

Louise Michel; *"idam edilen anarşistlerin sayısı, her gün açıktan ölenlerin sayısından daha azdır. Her şeyden önce büyük bir amaç için ölmek yüce bir ölümdür."* diyerek selamladı, Paris'te açtığı kara bayrağı Chicago'ya taşıyan yoldaşlarını.

Bir kuşağın yarattığı bu mücadele, bir başka kuşağı da beraberinde mücadeleye bağlayacaktı. Emma Goldman bu bağı şu sözlerle anlatıyor:

"Anarşizm hakkında her satırı, işçiler, onların hayatları ve işleri hakkında her şeyi ezberledim. Duruşma sırasındaki kahramanca duruşları ve muhteşem savunmalarını okudum. Önümde yeni bir dünya açıldığını gördüm. Ruhumda yeni ve harika bir şey doğmuştu. Büyük bir ideal, yanan bir inanç, kendimi şehit olmuş yoldaşlarımdan anısına adama, dünyaya yaşamlarını ve kahramanca mücadelelerini, ölümlerini tanıtmaya kararlılığı. 11 Kasım 1887 benim manevi doğumumdur. Yoldaşlarımdan ölümü, varlığımıdaki en belirleyici etki oldu. Chicago anarşistlerinin yargılanması ve ölümü, hayatıma ve faaliyetlerime karar verdi. Haymarket, toplumsal bilincimin uyanışıydı. Yüzlerce, binlerce insan için aynı etkiyi yarattı. Ben bile, hayatları şehitlerin adli cinayeti ile şekillenmiş çok sayıda devrimci taniyorum."

1895'te bir dizi Avrupa şehrine yaptığı ziyarette Amerikan İşçi Federasyonu kurucusu Samuel Gompers:

"Hemen hemen her işçi mekanında, Parsons, Lingg, Spies ve diğerlerinin resimleri vardı. Üzerlerine "Emeğin Amerikan Kapitalizmine Şehitleri" yazılıydı. O resimleri daha sonraki ziyaretlerimde de aynı yerlerde gördüm."

Meksikalı anarşist Enrique Flores Magon:

"Babam onlardan yoksulların hayatını kurtarmak için kendilerini feda eden şehitler olarak bahsetti. İdeallerinin ölümsüzlüğünün bilincinde olarak ölüme gittiler."

Torino'da idamlara karşı yürütülen kampanyayı örgütleyen anarşistler:

"İtalya'nın dört bir yanında köylüler ve işçiler Parsons, Spies, Fischer, Lingg ve Engel'in isimlerini genç İtalyanların babası Mazzini ve Garibaldi'den daha fazla hayranlıkla konuşuyorlar."

William Holmes:

"En zeki ve ciddi işçilerimizin çoğu, Haymarket yargılamalarından sonra bize katıldı. Bu satırları okuyup da bu yargılamalardan bir yoldaş, yakın bir arkadaş kazanmayan kimse yoktur. Haymarket anısına yapılan bir toplantıda bir yoldaş "bu beni anarşist yaptı" demişti. Bütün salon "bizi de" diye karşılık verdi."

Alexander Berkman:

"Chicago şehitlerinin hayatı ve ölümü güçlü ve hayati bir ilham kaynağı olarak kaldı. Ben de kendimi o amaçlara adamaya, hayatlarını kahramanca feda ettikleri ideallere adamaya karar verdim."

Nestor Makhno:

"O gün Amerikalı işçiler, devlet ve kapitalizmin adaletsiz düzenine karşı isyanlarını, kendilerini örgütleyerek ifade ettiler. Chicago'daki işçiler yaşamlarının ve mücadelelerinin ortak sorunlarını çözmek için bir araya geldiler. Bugün de emekçiler 1 Mayıs'ı kendi meselelerini ve kurtuluşlarını ele almak için bir araya gelme günü olarak görüyorlar."

İlk 1 Mayıslar

İdamlardan sonra işçilerin 8 saat mücadelesi hiç durmadı. Amerikan İşçi Federasyonu'nun 1888 yılında yapılan kongresinde, Marangozlar Sendikası'nın öncü-

lüğünde ve diğer tüm sendikaların desteğiyle, 8 saat mücadelesini sürdürmek üzere bir gösteri yapılması kararlaştırıldı. Bu gösteriler için, 1886'daki büyük genel grevin yıldönümü olan 1 Mayıs 1890 tarihi seçildi.

1888 yılında Londra'da yapılan bir uluslararası işçi kongresinde de, 1 Mayıs 1890'da uluslararası işçi hareketinin gücünün gösterilmesini sağlayacak gösterilerin yapılması önerildi. 1889'da Paris'te toplanan 2. Enternasyonal'in de kurulduğu toplantıda günlük çalışma süresinin 8 saate indirilmesi için tüm dünyada aynı gün ve saatte bir gösteri yapılması önerildi. Amerikan İşçi Federasyonu'nun 1888 kongresinde aldığı kararla ortaklaşarak bu gösterilerin ilkinin 1 Mayıs'ta yapılmasına karar verildi.

1890 yılında başta ABD olmak üzere Avrupa'da ve Güney Amerika'da milyonlarca işçi sokaklara çıktı. Emma Goldman tüm dünya işçileri için mücadele gününe dönüşen anarşistlerin kavgası 1 Mayıs'ı şöyle anlatıyor:

"Emekçiler işlerini bırakacak, makinelerini durduracak, fabrikaları ve maden ocaklarını terk edecekti. Devrimci marşlar ve şarkılar eşliğinde bayraklarıyla yürüyecek, gösteriler örgütleyeceklerdi. Her yerde toplantılar yapılacak, emekçilerin talepleri dillendirilecekti."

1891'de 1 Mayıs, dünyanın birçok coğrafyasından işçileri meydanlarda buluşturdu. Meydanlar idam edilen anarşistlerin fotoğraflarıyla doluydu. Özellikle Akdeniz ülkelerinde anarşistlerin baskınlığı göze çarpıyordu. Anarşistler bu gün için ciddi bir propaganda faaliyeti yürütüyordu. Emma Goldman New York 1 Mayıs'ını şöyle anlatıyor:

"Sosyalist ve anarşist yayınlarda bu büyük günle ilgili yoğun çalışmalara ilişkin ayrıntılı raporlar yer alıyordu. Amerika'da da 1 Mayıs'ın işçilerin kuvvet ve kudretini gözler önüne serecek etkili bir gövde gösterisiyle kutlanmasına karar verildi. Bunu örgütlemek için geceleri toplantılar yapılıyor. Ben gene sendikalarla ilişki kurmakla görevlendirildim."

Ülke basını, radikal kuruluşları devrim hazırlığı içinde olmakla suçlayan bir karalama kampanyası başlattı. Sendikaların, "ülkenin demokratik kurumlarını yıkmak amacıyla içlerine sızan yabancı süprüntüleri ve kanun kaçaklarını saflarından atmaları" isteniyordu. Bu kampanya etkili oldu. Emekçi örgütlerinin tutucu kesimi iş bırakmayı ve 1 Mayıs gösterilerine katılmayı reddetti. Ötekiler ise sayıca çok azdı ve Chicago Haymarket günlerinde Alman sendikalarına yönelik saldırılardan korkuları hala geçmemişti. İlk kararlarında ısrar edenler sadece

Alman, Yahudi ve Rus örgütlerindeki en radikal unsurlar oldu. Onlar sokağa çıkacaktı.

New York'taki kutlamaları sosyalistler üstlenmişti. Gösteri Union Square'de yapılacaktı; anarşistlere de konuşmalarını kendi kürsülerinden yapacaklarına ilişkin söz verilmişti. Ne var ki son dakikada alanı düzenleyen sosyalistler kendi kürsümüzü kurmamıza engel oldular.

Arkadaşların çoğu henüz gelmemiştir; ortalıkta sadece Sasha (Aleksander Berkman), Fedya, ben ve içlerinde bazı İtalyan yoldaşların bulunduğu küçük bir grup vardı. Bu büyük günde sözümüzü söylemeye kararlıydık. Bize kürsü vermeyecekleri anlaşılınca, çocuklardan biri beni kaldırarak sosyalistlerin arabalarından birinin üzerine çıkardı. Konuşmaya başladım. O sırada gözden kaybolan başkan, az sonra arabanın sahibiyle geri döndü. Ben konuşmaya devam ediyordum. Adam atını arabaya koşarak dehledi. Ben hala konuşuyordum. Durumun farkına varmayan dinleyiciler, ben konuşurken peşimden gelerek alandan çıktılar, böylece benimle birlikte birkaç sokak ilerlemiş oldular.

Az sonra gelen polis halkı copluyarak alana soktu. Sürücü arabayı durdurdu. Bizim çocuklar da beni el çabukluğuyla indirerek ordan kaçırdılar. Sabah gazetelerinin tümünde, esrarengiz bir genç kadının, bindiği arabadan kızıl bayrağını dalgalandırarak, devrim çağrısında bulunduğu haberi veriliyor, "kadının tiz sesi yüzünden atın kaçtığı" öne sürülüyordu."

Geriye dönüp tüm dünya işçi sınıfına bir mücadele günü bırakan yoldaşlarımızın, 1 Mayıs grevini ve takip eden süreçteki tüm mücadele deneyimini ele alış biçimlerine bakarsak; anarşizmin tavizsiz ve uzlaşmaz devrimci kavrayışını açık seçik görebiliyoruz.

Dünya çapında farklı coğrafyalarda çok farklı kesimlerce de yürütülen 8 saat mücadelesinin, Amerika'da bayraklaşması ve bugüne kadar uzanan bir mücadele gününe dönüşmesi bu kavrayışın devletin ve kapitalizmin karşısında nasıl konumlandığıyla ilgilidir. Bugüne kadar ezilenlerin yaşamlarında iyiye ve güzele dair her ne varsa ezilenlerin örgütlü mücadelesi sayesinde, devlete ve kapitalizme rağmen olmuştur.

En temel hakların dahi kazanılması için devleti ve kapitalizmi -ve onların tüm araçlarını- çözümün muhattapı değil, sorunun kaynağı olarak gören göz; mücadeleyi her zaman büyütüştür. Bunun aksine devletten ve kapitalizmden talep edilerek kazanılan hiçbir hak yoktur. Ezen sınıflar, hiçbir zaman hiçbir şeyi vermezler, ezilenler bugüne kadar her ne almışlarsa, zor yoluyla,

ezen sınıfların tümünü hedefe koyarak almıştır. Yoldaşlar, kendi ifadeleriyle: "artık bizlere açık bırakılan hiçbir uzun yola ve oy sandıklarına inanmıyoruz" diyor ve bize toplumsal mücadelelerin anahtar ilkelerinden birini gösteriyor.

Yoldaşlarımızın "Yaşasın Anarşizm!" haykırışları, bugün hala işçi sınıfı mücadelesinde yankılanıyor. Ve onların mücadelesini sahiplenen biz anarşistlere; bu sesi, yaşamlarımızı çalan kapitalist sınıfın mezarını kazacak olan örgütlü güce dönüştürmek düşünüyor.

Bu ses, tarihin derinlerinde bir kalıntı değil, bugünün mücadelesinin de parolasıdır. Bizleri her gün yeni sınırlara sıkıştırmaya çalışan devleti, her saniye hayatımızı çalan kapitalizmi ortadan kaldırarak; her şeyin herkese ait olduğu, mülkiyetin ve otoritenin olmadığı özgür ve adil dünyayı yaratmadan, dünya halkları için kurtuluş yoktur. Ve bu kurtuluşun yolu, devletsiz bir dünya umudumuzu diri tutarak, özgürlüğün tohumlarını dünyanın tüm topraklarına ekmekten geçer. İşte 1 Mayıs, bu mücadelenin günüdür. Her 1 Mayıs'ta "Sessizliğimizin, bugün boğduğunuz seslerden daha güçlü olduğu bir gün gelecek!" diyen yoldaşlarımızın sesini, dünyanın tüm sokaklarında haykıracağız. Ve bu ses, kapitalist sınıfın yalnızca bu 1 Mayıs'ta değil, her gün korkusu olmaya devam edecek.

Forest Home Mezarlığı'nda Haymarket şehitleri anısına yapılan anıt.

AUGUST SPIES

August Spies (1855-1887)

1855 yılında Almanya'da doğan Spies, 1872 yılında ekmek davası için Amerika'ya gelen binlerce Alman işçi-den biriydi. 1875'lerde devrimci mücadelede yer almaya başladı ve ekmek davasını özgürlük kavgasına dönüştürerek anarşizme örgütlendi. 1880'lerin Chicago'sunda bir döşeme işçisi olarak Arbeiter-Zeitung gazetesinde editördü. 1883'te IWPA'nın kurulduğu Devrim Kongresi'nin örgütlenmesinde önemli rol oynadı. 1 Mayıs 1886'da Arbeiter-Zeitung'da 8 saat grevine çağırın baş yazıda onun imzası vardı:

"Cesurca ileri! Çatışma başladı. Kapitalizm kaplan pençelerini düzenin surlarının arkasına saklıyor. İşçiler, parolamız şudur: Uzlaşmak yok! Korkaklar arkaya! Cesurca en öne! Bu, tarihi önemi gelecekte anlaşılacak ve takdir edilecek ilk 1 Mayıs'tır."

Bu son cümle, 1 Mayıs'ın tarihinin doğru anlaşılabilmesi için çok önemli bir yerde duruyor. 1 Mayıs'ın tarihi, 1856 Avusturalya'sından antik kökenlere kadar dayandırılabilir. Elbette ezen ezilen kavgasının tarihi ne 100 ne 200

yıllıktır. Bu iktidarlı ilişki ortaya çıktığı andan itibaren, kaçınılmaz olarak bu kavga da ortaya çıkmıştır. Ancak Spies burada bize, 1886'da aşılın bir eşikten bahsediyor. Ve bu, tarihte önemi gelecekte anlaşılacak ve takdir edilecek ilk 1 Mayıs'tır diyerek bugün ezilenlerin günü olan 1 Mayıs'ı yaratan asıl dinamiğin, 1886'da zirve yapan kavga olduğuna dikkat çekiyor.

3 Mayıs'ta McCormick önünde de yer alan Spies, polis saldırısını göğüs göğüse karşılamış ve 4 işçinin katledilmesine şahitlik etmiş, hemen ardından gazetesine giderek, İntikam başlıklı meşhur bildiriği yayınlamıştı:

"Yoksul işçileri öldürdüler, çünkü onlar sizin gibi yüce patronlarının sözlerine itaat etmeme cesaretine sahipti. Onları öldürdüler çünkü size, "özgür Amerikan vatandaşlarına", patronlarınız size her ne lütfederse bundan memnun olmalısınız yoksa siz de öldürölürsünüz demeleri gerekiyordu. Eğer siz, sizleri özgürleştirmek için kanlarını döken büyük atalarınızın çocuklarıysanız, kendi gücünüzde yükselir, sizleri yok etmeye çalışan bu iğrenç canavarı yok edersiniz. Silah başına, sizi çağırıyoruz, silah başına."

August Spies Haymarket Mitingi'nde bomba patlamadan önce "bir arada durmalıyız, örgütlenmeliyiz, yoksa asla başaramayız" diyordu ve operasyonlar sırasında ilk hedeflerden biriydi.

Mahkemede de:

"Savcı Grinnell, jüriye göz kırparak 7 polis öldü dedi. Bizi de buraya 7 kişi getirdiniz. Eğer bu hesapla asılacaksak, bunu bize söyleyin. Bütün dünya, tüm dindar Hristiyan alemi, Goulds, Vanderbits, Stanfords, Fields, Armours ve tüm dünyanın para fareleri bilsin; bunlar benim fikirlerim ve adalet ve özgürlük benim vücudumun bir parçasıdır. Ben bu fikirleri vücudumdan atamam. Yapabilseydim de yapmazdım. Her geçen gün güçlenen bu fikirleri yok edebileceğinizi düşünüyorsanız, bizi dar ağacına götürerek ezebileceğinizi düşünüyorsanız, eğer bir kez daha insanları doğruları söyledikleri için ölümle cezalandıracaksanız, eğer gerçeği söylemenin cezası ölümse, o zaman gururla meydan okuyarak bu pahalı bedeli ödeyeceğim. Çağırın celladı. Bizden önce bu yolda yürüyen Sokrates'te, Giordino Bruno'da, Huss'ta, Galileo'da çarmıha gerilen hakikat hala yaşıyor. Biz onları takip etmeye hazırız" diyerek açıkça meydan okuyordu.

Ve 11 Kasım 1887 günü yoldaşlarıyla beraber idam edilmekten hemen önce son sözü "Sessizliğimizin sizin bugün boğduğunuz seslerden çok daha güçlü olduğu bir gün gelecek. Yaşasın Anarşizm!" olacaktı.

ADOLPH FISCHER

Adolph Fischer (1858 - 1877)

1858 yılında Almanya'nın Bremen kentinde doğdu. 15 yaşında Amerika'ya gitti. Yeni kıtaya gelir gelmez matbaalarda çırak olarak çalışan Fischer, sonrasında matbaa makinalarında dizgici olarak çalıştı. 1883'de Chicago'ya gelen Fischer, burada Arbeiter Zeitung'un (İşçi Gazetesi) dizgicisi olarak yaşamını sürdürdü.

IWPA'nın yanı sıra işçi özsavunma örgütlerinin de içerisinde yer aldı. Haymarket Mitingi'nden sonraki gün her zamanki gibi sabah erkenden Arbeiter Zeitung ofisine gittiğinde tutuklanmıştı. Tutukluyken yazdığı bir mektupta:

"Kapitalistler 8 saatlik çalışma süresini kabul etmektense milyonlarca dolar kaybetmeyi göze alırlar. Oysaki toplumsal sorunun çözümü barışçıl olsaydı buna en çok sevinen anarşistler olurdu." diye yazıyordu.

"Bu kıtada köleliğin kaldırılması için korkunç savaşlar oldu, Avrupa'da reformlar bile hiçbir zaman silah gücü olmadan gerçekleştirilmedi. Uzakta bulutlar görünüyorsa

arkadaşıma şemsiye taşımasını tavsiye ederim bu sayede ıslanmayacaktır. Ama yağmurun sebebi ben miyim? Hayır! Öyleyse açıkça söylemeliyim ki bu ücretli köleler kapitalist esaretten ancak silah gücü ile çıkabilirler." di-yordu Fischer.

Mahkeme heyetine şöyle seslendi:

"Burada cinayetle yargılandım ama anarşizmden hüküm giydim. Anarşist olduğum için mahkum edildim. Eğer egemen sınıflar bizi asarak, birkaç anarşisti asarak anarşizmi ezebileceklerini düşünürlerse fena yanılırlar. Anarşistler, ilkelerini yaşamlarından daha çok severler. Anarşistler, düşünceleri için ölmeye her zaman hazırdır."

Fischer 11 Kasım 1887'de, asılmadan önce yazdığı son mektupta; *"Kapitalist basının kiralı editörleri gibi gerçekleri yok etmek için para ödenen profesyonel yalancılara ikna etmenin imkansız olduğunu biliyorum. Ancak emek dergilerinin editörlerine ve tüm dürüst ve zeki emekçilere, kapitalist basının anarşizm doktrinlerine karşı gülünç tutumunu taklit etmemelerini -çünkü bugüne kadar durum böyle oldu- ve anarşizmi kapsamlı bir çalışma nesnesi haline getirmelerini diliyorum"* diyecekti. İdam sehпасına çıkmadan son sözleri *"Yaşasın Anarşizm!"* oldu.

Albert Parsons (1848 - 1877)

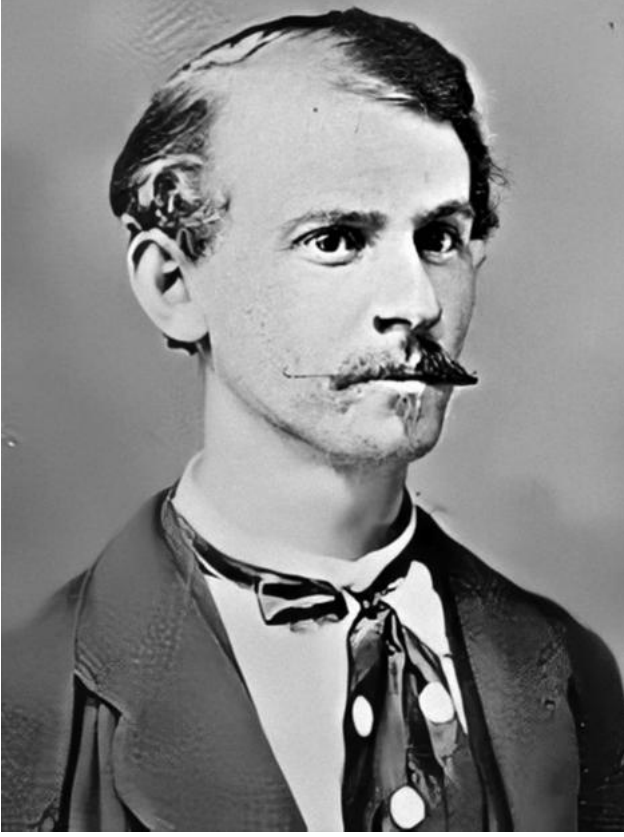
1848 yılında Amerika'nın Montgomery şehrinde doğdu. 10 kardeşi olan Parsons 2 yaşında annesini, 5 yaşında da babasını kaybedince çocuk yaşta çalışmaya başladı. İlk olarak Daily News gazetesinin kağıtlarını taşımak için çırak olarak işe girdi. Burada gazetelere aşına olmaya başlamıştı.

Birkaç yerel gazetede çalıştıktan sonra 1869'da Houston'da Daily Telegraph muhabiri olarak at sırtında çalışmaya başladı. 1870 yılında Birleşik Devletler İç Gelirler Dairesi'ne denetçi asistanı olarak atandı. Bir sene sonra Teksas Eyalet Senatosu'nda sekreterliğe seçildi.

İyi bir maaşla hızla yükselirken 1873 yılında ise düşüncelerini, para kazanmaya tercih ederek istifa etti. Bu sıralarda Afro-Amerikalılar için eşit hakları savunan "Spectator" dergisini çıkarmaya başladı. Teksas'ta, Meksikalı köle bir ailenin kızı olan, sonraları anarşizm mücadelesi içerisinde adına sık sık rastlayacağımız Lucy del Gather (Lucy Parsons) ile evlendi.

Teksas'ta bir köle ile evlendiği için Ku Klux Klan tarafından tehdit edilen Albert Parsons, Lucy Parsons ile birlikte Chicago'ya gitti. Endüstriyelleşmeyle emek sömü-

ALBERT PARSONS

rüsünün burada hat safhaya ulaştığını gördü ve sınıf mücadelesi içinde yer almaya karar verdi.

İşçi dernekleri içerisinde aktifleşmeye başladı. Burada demokrat çizgideki sosyalistlerle, devrimci anarşistler arasındaki fikrî ayrılımları görmeye başladı. 1877'deki büyük demiryolu grevi gerçekleştiğinde, Parsons ilk kez bu kadar büyük bir kalabalığa seslenmişti. Ertesi gün daha yeni işe girdiği Times'in ofisine gittiğinde yaptığı konuşmadan dolayı kovulduğunu gördü.

Aynı gün, yaptığı konuşma yüzünden polisler tarafından sorguya çekildi. Polis şefi, sorgudan bırakıldığı sırada Parsons'a, Chicago'dan gitmesinin onun için daha hayırlı olacağını yoksa bir ara sokakta suikaste uğrarsa bundan kimsenin sorumlu olmayacağını söyleyerek tehditler savurmuştu.

Tutuklanmamasına rağmen ertesi gün tüm gazeteler Parsons'tan "Demiryolu işçilerini kışkırtan kişi tutuklandı." diye bahsediyordu. Üye olduğu sendikaya gittiğinde de bir daha sendikaya gelmemesi için tehdit edilmişti. ABD'de o zamanki sendikaların birçoğu iş bulma büro-

su gibi işliyordu. Sendika başkanları, yöneticileri dolgun maaşlar alıyor ve bunun karşılığında işçi grevlerini engelliyorlardı. Bu yüzden işçiler birkaç sendika dışında ya işçi gazeteleri çevresinde ya da işçi birlikleri kurarak örgütleniyorlardı.

Ertesi gün demiryolu işçilerinin mitingine saldıran polis, mitingin yapılmasını engelledi. Parsons 1878'de Sosyalist İşçi Partisi'ne delege olarak seçildi, mücadelesinin bu döneminde, yerel meclislerde yasalar geçirerek işçilere mevziler kazandıracağını umuyordu. Fakat kendisinin, meclislerde işçileri şiddetten koruyan değil, hakları için direnen işçileri suçlayan yasalara engel olamadığını gördü. Hatta partinin benzer konularda (şiddetsizlik) kapitalistlerle uzlaştığını da görünce bu hareketten 1880 yılında ayrıldı.

Sonrasında "günde 8 saat" şiarıyla başlayan bir mücadele girişimine dahil oldu. Bu mücadele 1883 yılında IWPA olarak Kara Enternasyonel'in ABD seksiyonunun kurulmasıyla devam etti. Parsons da "Amerikan İşçilerine" isimli manifestoyu yazarlar arasındaydı.

IWPA örgütlenmesinin yanında 1 Ekim 1884 yılında "The Alarm" isimli anarşist gazeteyi çıkarmaya başladı. Chicago'da kısa sürede günlük 15.000 tiraja ulaşan ve "Ekmeğin İçin Mücadele, Yaşam İçin Mücadeledir" mottosuyla çıkarılan The Alarm şöyle sesleniyordu Amerika'daki işçilere:

"Erkekleri, kadınları ve binbir zahmetle büyütülen çocukları köleleştiren, onları ezen sisteme ve yordakçılarına ölüm!"

Parsons, "Hükümetler kölelik için vardır, özgür insanlar kendilerini yönetebilir." demiş ve "Anarşistler toplumsal devrimin koruyucularıdır." diye ekleyerek anarşist ilkelere ilerleyen bir toplumsal devrimin savunucusu olmuştur.

Albert Parsons 1 Mayıs günü Chicago'dan ayrılmıştı, Ohio'da düzenlenen mitingin konuşmacısıydı. 4 Mayıs günü Chicago'ya geri döndüğünde 3 Mayıs'ta McCormick Fabrikası önünde işçilere polisin saldırdığını ve ölen işçilerin olduğunu öğrenince doğrudan Arbeiter Zeitung'un ofisine giderek Haymarket Mitingi'nin planlamalarına katıldı.

Patlamadan sorumlu tutulan ve idam edilen Albert Parsons, Haymarket Mitingi'ne Lucy Parsons ve iki çocuğu ile gelmişti. Kürsüde 1 Mayıs grevinin Amerika genelinde yarattığı etkiden ve Ohio'daki grev sürecinden bahsetmişti. Parsons ertesi gün Chicago'yu terk etti. 2 ay

GEORGE ENGEL

boyunca Chicago gazeteleri edinerek yazılanları takip etti. Kendisinin de atılan bombanın faili olarak arandığını görünce diğer arkadaşlarıyla beraber davasını savunmak için trenle Chicago'ya geri döndü. Haymarket Mitingi'nden 2 ay sonra hapishanede yoldaşlarının yanındaki yerini almıştı. 1886 yılına kadar onlarca grevin örgütleyicisi olan Albert Parsons, mahkemede açıkça "Vermeyecekler, alacağız!" diyordu:

"Sermaye, ücretli kölelerin ekonomik kurtuluşunu sessizce ve barışçıl bir şekilde vermeyecek. Kapitalistler, dünya işçilerini silahlı devrime zorlayacaklar. Devrimciler bu gerçeğe dikkat çekiyor ve işçileri kaçınılmaz olana hazırlanma konusunda uyarıyor."

Özür dilemesi karşılığında affedileceği söylenen Albert Parsons şöyle karşılıdı bu teklifi:

"Bütün dünya biliyor suçsuz olduğumu. Canı olduğum için değil, işçi olduğum için asılacağım."

14 Eylül 1887'de hücresinden şöyle yazıyordu Lucy Parsons'a:

"Bu sabah idam kararımız, dünyanın tüm tiranları tarafından, Chicago'dan St. Petersburg'a kadar kutlanacak. Bununla birlikte ölümümüz, nefretin, kötülüğün, ikiyüzlülüğün, yasal cinayetin, baskının ve insanın insan üzerindeki hakimiyetinin çöküşünün habercisidir. Dünyanın ezilenleri yasal zincirlerinde kıvranıyorlar. Dev işçi uyanıyor. Sersemlikten kurtulan işçiler, kasırgadaki sazlıklar gibi olan zincirlerini koparıyor. Hiçbirimizin patlamayla ilgisini kanıtlayacak bir delil yoktu ama bunun ne önemi var. Ayrıcalıklı sınıf kurban istiyor. İnsanlara, bir halk kadını, seni miras bırakıyorum. Senden bir isteğim var. Arkamdan ağlamayın, ben sizi toplumsal devrim davasını büyümeye mecbur bırakıyorum. Hücremden bağıryorum. Özgürlük, Adalet, Eşitlik!"

11 Kasım 1887'de, idam edilmeden önce yazdığı mektupta şöyle diyecekti Parsons;

"Siz zenginler, şimdi gidin de başınıza gelecek sefaletler için ağlayın ve feryat edin. Zenginlikleriniz (servetiniz) çöktü ve elbiselerinizi güveler yedi. Altınlarınız ve gümüşleriniz bozulmuş, onların pası size karşı tanık olacak ve bedenlerinizi bir ateş gibi yiyecek."

Albert Parsons da diğer yoldaşlardan farklı olarak, başka bir seçeneği olmasına rağmen 1 Mayıs'ın tarihine adını yazdırmayı tercih edenlerden biri oldu.

George Engel (1836 - 1877)

1836 yılında Almanya'nın Cassel kentinde doğdu. Annesini ve babasını küçük yaşta kaybetti. Önce bir ayakka-bıcıda çırak olarak çalıştı. 14 yaşındayken Amerika'ya giden gemileri duyduğunda "Amerikan Rüyası" onun için bir umut olmuştu ama 14 yaşındaki hayalini ancak 37 yaşına geldiğinde gerçekleştirebilecekti.

1873 yılının 8 Ocak günü Philadelphia Limanı'na ayak basmış, sonrasında bir şeker rafinerisinde işe girmişti. Hasta olduğu için 1 yıl çalışmamış ve beş parasız sokaklarda kalmıştı. İşte o zaman "Amerikan Rüyası" binlerce göçmen gibi Engel için de bir kabus dönüşmüştü. Çalışmak için Chicago'ya giden ve burada bir vagon üretim fabrikasında işe giren Engel'in eline IWPA'nın "Der Vorbote" (Haberci) gazetesi geçmiş, bu gazete ile ilk kez patron-işçi kavgasında taraf olmayı seçmişti.

Engel ilk başta seçimler yolu ile işçilerin sözlerini dile getirebileceğini düşünüyordu fakat kısa zamanda patronların seçimlere nasıl müdahale ettiğini ve şehrin en küçük kasabasından en büyük eyaletine kadar, seçimlerin nasıl hile içinde yapıldığını gördükten sonra fikirleri değişmeye başladı. Böylece IWPA'nın (Uluslararası İş-

LOUIS LINGG

pishaneleri işçi mücadelesi verenlerle doldurup sonra onları asacaklardır. Bu da işçilerin eziyetçilere karşı şiddet eylemlerini açığa çıkaracaktır. Ve hiç şüphem yok ki büyük savaş yakında patlak verecektir. Bu yüzden işçiler birleşmeli ve son savaşa hazırlanmalıdırlar.” diye yazmıştı. İdam sehpasına çıkmadan son sözleri “Yaşasın Anarşizm!” oldu.

Louis Lingg (1864 - 1887)

1864 yılında Almanya'nın Mannheim kentinde doğdu. Babası gibi ilk önce kereste atölyesinde çalıştıktan sonra Bern'e geçti. İsviçre'de iki farklı şehirde işçi derneklerine katılan Lingg, bu derneklerde sosyal demokratlarla anarşistlerin fikirsel tartışmalarını gördü ve anarşistlerin propagandalarından etkilendi.

0 sıralar Almanya'da 3 yıl olan zorunlu askerlikten kaçan Lingg, bir şehirde uzun süre kalamıyordu. Bu süreçte birçok farklı örgütlenmeyle temas kurma imkanı bulan Lingg, bu dönemleri ve sosyalistlerle yaşanan fikirsel tartışmaları şöyle anlatıyor:

“Örgütlü hayatımın bu döneminde deneyimlerim bana merkezi bir örgütte temsili bir sistemle tüm güç ve faaliyetlerin azınlığın elinde toplandığını ve bu yüzden bu otoriter örgütlenmelerin, işçiler kitlesel bir şekilde örgütlenmediğinde bile yetersiz, kayıtsız, yolsuzluğa ve aptal olmaya meyilli olduğunu gösterdi.”

çi Halklarının Birliği) bir toplantısına katılmış ve Kara Enternasyonel'in Chicago şubesinde örgütlenme çalışması yapmaya başlamıştı.

8 saat mücadelesinde de aktif bir şekilde yer alan Engel, 3 Mayıs günü McCormick Fabrikası önünde gerçekleştirilen grevde, polislin Pinkertonlar ile birlikte işçilere saldırdığı sırada sırtına yediği sopayı unutmayacaktı. Haymarket duruşmalarında yoldaşlarına şöyle seslendi Engel:

“İşçi sınıfına sesleniyorum! Artık bizlere açık bırakılan hiçbir uzun yola ve oy sandıklarına inanmıyorum. Zamanı geldiğinde, halkın yükünü dayanılmaz hale getiren yollar ve araçlar üzerine düşünün. Bizim suçumuz budur. Biz insanların kapitalizme karşı mücadelede kendilerini öz-gürleştirme yollarını ve araçlarını ortaya koyduk. Anarşizm bu yüzden her devlet tarafından nefret ve zulüm görüyor.”

11 Kasım 1887'de idam edilerek katledilmesinden önce yazdığı son mektubunda Engel, “Onlar işçi örgütlenmelerini yasaklayacak, mitinglerimizi dağıtacaklardır. Ha-

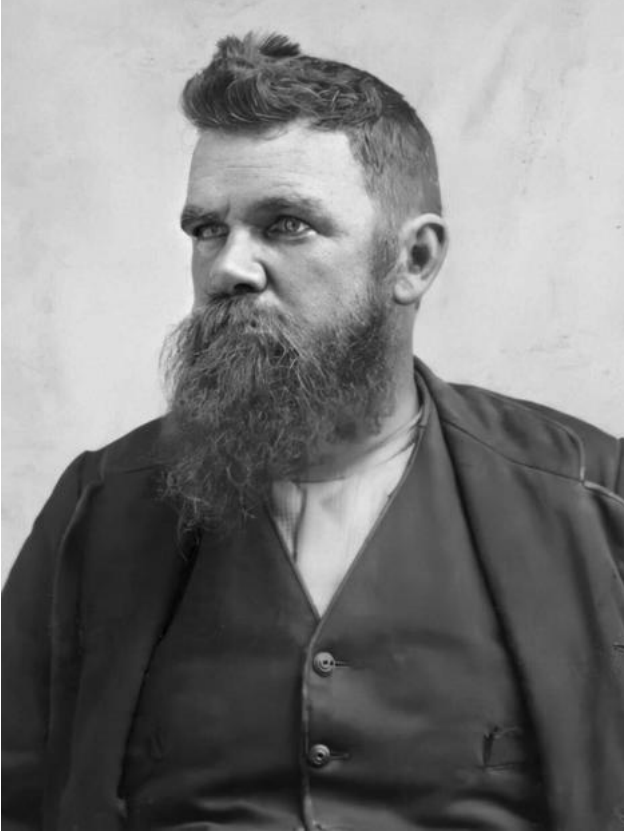
Devrimci faaliyetleri nedeniyle Zürih polislinin dikkatini çeken Lingg, çalıştığı bir işyerinde patronu tarafından -asker kaçağı olması sebebiyle- polislere şikayet edilmekle de tehdit edilmişti. Lingg anarşist yoldaşlarıyla konuşup Amerika'ya gitmenin daha iyi bir fikir olduğuna karar verdi.

1885'te New York'a gitti ve oradan direk Chicago'ya geçti. Chicago'da marangoz olarak işe başlayan Lingg Uluslararası Marangozlar ve Doğramacılar Birliği'ne katıldı. Yoğun iş saatlerinin sonunda birliğe giderek işçilerin örgütlenmesi için konuşmalar yapıyor, fikirlerini savunuyor, diğer işçilerle tartışıyordu.

İyi bir ajitasyoncu olarak işçi örgütlenmelerinde öne çıkınca Birlik adına Merkezi İşçi Sendikası'na delege olarak seçildi. Marangozlar Birliği “günde 8 saat” şiarıyla örgütlenerek eylemlere tüm üyeleriyle kalabalık şekilde katıldı.

3 Mayıs'taki McCormick Fabrikası önündeki saldırıda Lingg, polislere karşı en ön safta çatışmış ve kafasına defalarca polis copu yemişti. Haymarket duruşmaların-

SAMUEL FIELDEN

da mahkemeye açık açık meydan okuyordu Lingg:

"Size açıkça söylüyorum, ben şiddet yanlısıyım. Eğer bizim üstümüze top atarlarsa, biz de onlara karşı dinamit atarız. Ben bu düzenin düşmanıyım, açıkça söylüyorum; bütün gücümle, son nefesime kadar onunla savaşacağım. Daha önce yüzbaşıya da söyledim, sözlerimin arkasındayım. Bize top atarsanız biz de size dinamit atarız. Gülüyorsunuz! Belki artık dinamit atamayacağımı düşünüyorsunuz. Ama emin olun ki ölüme mutlu gidiyorum. Çünkü biliyorum ki bugüne kadar konuştuğum binlerce insan sözlerimi hatırlayacaktır. Ve bizi astığınız an onlar sizi bombalayacak. Bu sebeple size sesleniyorum. Sizin düzeninizi tanımıyorum, zorba yasalarınızı, iktidarınızı, otoritenizi, tahakkümünüzü aşağılıyorum. Bu yüzden asın beni!"

Lingg tutsak alındığı süreçte yazdığı son mektubunda şöyle diyordu:

"Şu anda demir parmaklıklar arasında hapsedildim ve sırf eğlence olsun diye bu "özgürlüğün ülkesi ve cesurların evi" üzerine düşünebilirim. Neyse ki burada hala bu

toprakların özgür olduğuna inanan aptal ya da alçaklardan yok. Benim inancım her akıllı ve dürüst insanın, Amerika'nın polis despotizminin evi ve tamamen kapitalist zulüm ülkesi olduğunu kolaylıkla kabul edeceğidir."

Lingg 10 Kasım 1887'de yoldaşları idam edilmeden bir gün önce, hücresinin duvarına "Yaşasın Anarşi" yazarak kendi yaşamına son verdi.

Samuel Fielden (1847 - 1922)

1847 yılında İngiltere'nin Lancashire ile Yorkshire şehirleri arasındaki bir kasabada doğdu. 8 yaşındayken ailesinin de çalıştığı pamuk dokuma fabrikasında çalışmaya başladı. Yıllarca İngiltere'de çalışan Fielden, 21 yaşına geldiğinde Amerika'ya gitme kararı aldı.

Fielden 1868'de New York'a ayak bastığında cebinde sadece 3 sterlini vardı. İlk olarak bir şapka fabrikasında işe girmiş ancak ücretler çok düşük olduğu için 2 gün sonra işten ayrılmıştı. Burada da dokuma atölyelerinde, demir yolu ve park yapım işlerinde çalıştıktan sonra Chicago'ya geçen Fielden işçiler arasında sürekli IWPA'yı duyuyordu.

Sonrasında IWPA'nın düzenlediği konuşmalara gitmeye başladı. Bu konuşmalarda zaman zaman Fielden da kürsüye çıkarak konuşma yapıyordu. 2 Mayıs günü Fielden da McCormick Fabrikası önündeki eylemlerde yer almıştı ancak burada konuşmacı değildi.

4 Mayıs günü önce August Spies, ardından Albert Parsons Haymarket Meydanı'nda işçilere seslendikten sonra kürsüye Samuel Fielden çıkarak konuşmasını gerçekleştirmişti. Konuşmasının sonlarına doğru geldiğinde polislerin işçilere yöneldiğini görmüştü, polis şefi John Bonfield'in işçilere "Dağılın!" diye bağırdığını görmüş, kürsüden yavaşça aşağı inmişti.

Bu sırada patlama ve silah sesleri duyulmaya başlamıştı. Samuel Fielden da bir polis tarafından bacağından vurulmuş ve yaralı bir şekilde meydandan uzaklaşmıştı. Samuel Fielden, bir gün sonra yakalanarak Haymarket Mitingi'nden dolayı mahkemeye çıkarıldı. Mahkemede neden yargılandığının farkındaydı Fielden ve suçunun (!) da:

"Burada anarşizm için yargılananlara, tanık kürsüsünden devrimci olup olmadıkları soruldu. Genellikle entelektüel insanlar arasında devrimci olmak pek suç sayılmaz. Ama bir devrimci fakirse, bu suçtur!"

Samuel Fielden hakkında verilen idam cezası ömür boyu

MICHAEL SCHWAB

hapse çevrildi. 1893 yılında ise Illinois Valisi tarafından Oscar Neebe ve Michael Schwab ile birlikte haklarındaki suçlamalar düşürülerek serbest bırakıldı. 7 Şubat 1922 Orlando'da yaşamını yitirdi.

Michael Schwab (1853 - 1898)

1853 yılında Almanya'nın Bad Kissingen Kasabası'nda doğdu. 13 yaşında annesi ve hemen ardından babası ölünce borçlarına karşı evleri satıldı. Kardeşiyle beraber amcasının yanında kalmaya başladılar. 1869 yılında bir mücellitçiye çırak olarak işe girdi. Sonrasında çekirdekten yetişen bir mücellitçi olacaktı. İlk olarak bir işçi derneğine üye olmuştu. Burada demokratlarla, merkezi örgütlenmeyi savunan sosyalist fikirlerdeki kişilerle tanıştı. Fakat merkeziyetçi işçi dernekleri sürekli bölünüyordu ve mücadeleye zarar veren kulislerle şahit oldu. Bu yüzden sürece fazla dahil olmadı. Birkaç arkadaşıyla birlikte önce İsviçre'ye, sonra tekrar Almanya'ya döneceği bir yolculuğa çıktı. Bu yolculukta kısa süreli işlere girdi. Yanında taşıdığı bildirileri gittikleri köylerdeki insanlara bırakıyor, hatta elle yazarak çoğaltıyor ve işyerindeki işçilere dağıtıyordu. Almanya'da da işçi der-

nekleri arasında "günde 8 saat" talebi dillerdeydi ama çalışma koşullarının günde 12-14 saati bulduğu iş yerleri vardı.

"Günde 8 saat", işçiler için hayalden bile uzak olarak görünüyordu. Schwab, 1879'da New York'a gitti. İlk olarak Chicago'ya geçti. Burada bir süre işçi hareketinden uzak durup bir an önce İngilizce öğrenmeye odaklandı. 2 sene boyunca farklı işlerde çalıştı. Chicago'dan sonra birçok farklı şehri dolaştı ve sonrasında yine Chicago'ya döndüğünde Arbeiter Zeitung'a ilk olarak çevirmenlik yaparak dahil oldu. Sonrasında da Arbeiter Zeitung editör yardımcısı oldu. 1883 yılında IWPA'nın kuruluşunda yer aldı. Haymarket Mitingi sırasında meydana değildi. Tam o sırada Arbeiter Zeitung ofisine gelen, başka bir atölyede greve çıkan işçilerle görüşmeye gitmişti. Çıkarıldığı mahkemede şöyle demişti:

"Anarşi kelimesini şiddetle eş anlamlı kullanmak tamamen yanlış. Şiddet bir şeydir ve anarşi başka bir şeydir. Günümüz toplumunda şiddet her yerde kullanılmaktadır. Bu nedenle şiddeti, yalnızca şiddete karşı bir savunma aracı olarak savunduk. İdeallerimizin bu yıl veya gelecek yıl gerçekleşmeyeceğini biliyorum. Ama gelecekte, çok yakın bir gelecekte mümkün olacağını, gerçekleşeceğini biliyorum."

Schwab, Fielden ile birlikte ömür boyu hapis cezası aldı. 1893 yılında Samuel Fielden ve Oscar Neebe ile birlikte serbest bırakıldılar. 1898 yılında yaşamını yitirdi.

Oscar Neebe (1850 - 1916)

1850 yılında ABD'nin New York kentinde doğdu. Ailesi eğitim için Neebe'i Almanya'ya gönderdi. Eğitimini tamamladıktan sonra 14 yaşında ABD'ye geri döndü. 16 yaşında çalışmak için Chicago'ya gitti. Burada ilk önce garsonluk, sonra barmenlik yaptı. Barmenlik sırasında McCormick Fabrikası işçileri ve ustabaşları sık sık çalıştığı yere gelirdi.

Neebe bu iş yaşantısı döneminde işçileri gözlemleme fırsatı bulmuştu. Bazı işçilerin para karşılığı ustabaşlarına ispiyonculuk yaptığını, ustabaşların patronlara yalalık yapmak için "huzursuzluk" çıkaran işçilerin adlarını listelediklerine şahit oldu. 1868 yılında New York'a geri döndü. Burada bir kalaycının yanında işe girdi. Daha sonra süt güğümü üreten bir atölyede çalışmaya başladı. Burada süt güğümünün satış fiyatı artmasına rağmen işçilere ödenen ücretler düşürülünce işçilerle birlikte grev örgütledi. Fakat patronun tehditleri işçileri korkutmuş, hepsi geri adım atmıştı. Neebe bunu kabullemeyerek işten ayrıldı. New York'tan önce Philadelp

OSCAR NEEBE

hia'ya geçti, burada iş olanakları azdı ve şehir pahalıydı. Bu yüzden buradan tekrar Chicago'ya geçti. Chicago'da iş çoktu ama ücretleri azdı. Burada farklı farklı yerlerde işe girdi, bazı patronlar maaşlarını ödemediğinde ufak direnişlerle tüm işçilerin maaşlarının ödenmesini sağladı. IWPA'nın kuruluşunda yer aldı, Arbeiter Zeitung'da yazılar yazdı. Haymarket Mitingi sonrasında tutuklananlar arasındaydı. Mahkemede şöyle dedi:

"Arbeiter Zeitung'u çıkardım ve Chicago işçilerine dağıttım. İşlediğim suç budur: 'Bugün hala yaşayacak olan bir işçi gazetesi kurmaya çalışmak'. Bundan gurur duyuyorum."

Hakkında elle tutulur bir delil yoktu, "bir tanığın" McCormick Fabrikası önündeki saldırıdan sonra dağıtılan "İntikam" bildirisini Neebe'nin dağıttığını söylemesiyle 15 yıl istemiyle hapse atıldı.

1893 yılında Samuel Fielden ve Michael Schwab ile birlikte serbest bırakıldı. 1905'te IWW'nin kuruluşunda yer aldı. 1906 1 Mayıs'ında Chicago'da bir konuşma yaptı. 22 Nisan 1916'ta 65 yaşında yaşamını yitirdi.

**CESURCA
İLERİ!
ÇATIŞMA
BAŞLADI!
KAPİTALİZM**

kaplan pençelerini düzenin surlarının arkasına saklıyor.

İŞÇİLER

PAROLAMIZ ŞUDUR:

UZLAŞMAK YOK

KORKAKLAR ARKAYA

CESURCA EN ÖNE!

BU, TARİHİ ÖNEMİ GELECEKTE ANLAŞILACAK

VE TAKDİR EDİLECEK

İLK 1 MAYIS'TIR!

DEVRİMCİ ANARŞİZM: ANARŞİST ÖRGÜT

Tek başınıza kalsaydınız, her biriniz kendi başına hareket etmek zorunda kalsaydı, şüphesiz güçsüz kalırdınız; ama yalnızca ortak fikir ve tutumlarla, ortak bir amaç uğruna birlikte çalışmayla yönlendirilen ortak eylem için bir araya gelip güçlerinizi -başlangıçta ne kadar zayıf olursa olsun- örgütlediğinizde yenilmez olacaksınız.

Mihail Bakunin

Son birkaç yılın aksine yaşadığımız coğrafyada anarşizm, hep düşmanlarınca anlatıldı. Anarşizmin bir düşünce ve hareket olarak kökleri, dünyanın hemen hemen her coğrafyasında 200 yıl öncesine kadar dayansa da; kavram, yaşadığımız coğrafyada devlet tarafından kötücül bir sıfat olarak kullanılageldi.

Kelimenin -izm ekinden kurtarılıp apolitize edilerek bir olay/durum muhtevasına sıkıştırılmış -anarşi- hali; trafik kazalarından banka soygunlarına kadar, kargaşa ve kaos içeren, sıradışı ve ürkütücü her tür olayın tanımı oldu. Sosyalist devrimcilerden faşist çetelere herkes on yıllar boyunca anarşist diye damgalandı.

Devlet karşıtı bir düşüncenin devletlerin bu denli hedefi olması gayet anlaşılabilir. Tüm bu politikaların Türkiye devletine özgü olmadığını, hatta ideolojik bir saldırı olan bu uygulamaların kökeninin, 1898 yılında Roma'da gerçekleştirilen ve birbirlerine düşman olanlar da dahil dönemin tüm büyük devletlerini bir araya getiren "Toplumun Anarşistlere Karşı Korunması Konferansı"na dayandığını da belirtmek gerekiyor. Ancak dünyanın pek çok yerinde var olan ve köklü bir mücadele deneyimine

de sahip olan anarşist bir gelenekten yoksun olması nedeniyle, yaşadığımız coğrafyaya özel bir parantez açmak gerekiyor.

Başka coğrafyalarda uzun yıllar boyunca verilen mücadeleler, devletlerin bu saldırılarına, gücü yettiğince karşı koyabilmiştir. Ancak yaşadığımız coğrafyada anarşizmin yüzlerce yıl önceye dayanan güçlü köklerinden bahsedemediğimiz için bu ideolojik saldırı sonuç alabilmiştir.

Milyonlarca insan, anarşizme, "anarşi" haliyle, devletin veya devletli düşüncelerin anlattığı haliyle aşınadır. Bu toplumsal gerçeklik, yaşadığımız coğrafyada anarşizm mücadelesinin önüne ilk büyük sorumluluğunu koyar. Tıpkı Akdeniz'in diğer ucunda, İberya'daki yoldaşlarımızın gerçek bir devrimi ilmek ilmek örerken yaptıkları gibi, köy köy, şehir şehir, kapı kapı gezerek bir düşünce ve hareket olarak anarşizmi örgütlemek sorumluluğu.

Bizim için, varlığı bu sorumluluktan da azade olarak tartışmasız bir ihtiyaç olan anarşist örgüt, bu sorumluluğu yerine getirmenin en önemli aracıdır. Çünkü Ma-

Bence anarşist bir örgütlenme, bireyler ve gruplar karşısında tam özerkliği ve bağımsızlığı, ve dolayısıyla sorumluluğu, ortak amaçlar için işbirliğine dayalı eylemler yapmak üzere bir araya gelmenin yararlı olduğunu düşünenler arasında özgür anlaşmayı, kabul edilen programa karşıt bir harekette bulunmamayı ve vaadlerin yerine getirilmesini, ahlâki bir görev olarak dikkate almalıdır. Daha sonra, bu temelde örgütlenmeyi hayata geçirmek için pratik biçimler ve uygun araçlar belirlenir.

Errico Malatesta

latesta'nın deyimiyle "Çoğunlukla vicdani rahatsızlıkları dindirmek için basit bir çıkış yolu olan ve ara sıra ortaya çıkan tek tek propagandalar, amaca ulaşmada çok az etkilidir ya da hiç etkili değildir. Toprak, filizlenip kök salması için gelişi güzel ekilen tohumlara karşı çok nan-kördür."

Kökleri yüzlerce yıllık kapsamlı bir ideolojik saldırıya dayanan bu tahribata karşı koymak için, tek başına entelektüel çabalar etkili bir araç olamaz. Hiçbir şey için değilse bile, en başta bu ideolojik mücadele için anarşist örgüt, özellikle yaşadığımız coğrafyada tek gerçek reçetedir.

Anarşizm, onun örgütlü bir düşünce ve harekete sahip olan tarihi ve toplumsal mücadeleler tarihindeki konumu ortada olmakla birlikte; anarşist örgüt, bahsettiğimiz tüm bu ideolojik saldırıların da neticesinde, tartışmalı bir pozisyona itilmeye çalışılmıştır. Çünkü bu ideolojik saldırının en önemli ayaklarından birini, anarşizmin temel ilkesi olan iktidar karşıtlığının, örgüt düşüncesiyle çeliştiği propagandası oluşturur.

Bu propaganda, kişilerde devletli düşüncenin nüfuz ettiği oranda karşılık bulur çünkü bu düşünce, iktidarı doğal bir yasa olarak ele alır. Kişi, herhangi bir şeyi iktidarsız tarif edemeyen devletli düşüncenin ne kadar etkisi altındaysa, o kadar bu propagandanın etkisi altında kalır.

Anarşist bir örgütün varlığı bile bu propagandayı çürütmeye yetse de anarşist örgüt fikrini yerli yerine oturtmak bu propagandaya karşı koyabilmenin ön koşuludur. Bugüne kadar bizim yaşadığımız coğrafyada anarşist örgüt pratikleri; anarşist örgütün tartışmasız gerekliliğinden, aksinin anarşizmle olan çelişkisinden yeteri kadar bahsetse de "Nasıl bir anarşist örgüt?" sorusunun cevabı hakkıyla verilemedi.

Bu sorunun cevabı, spesifik olarak odaklanarak bir araştırmaya girildiğinde, ancak pratik deneyimden yola çıkılarak elde edilecek birtakım çıkarımlarda gizli

kaldı. Bu sürünceme, anarşist örgüt kavrayışında ciddi bir muğlaklığa neden olmuştur. Bizler anarşizmin entelektüel tariflere, yaldızlı programlara, süslü laflara sığmayacağını elbette farkındayız. Ancak anarşist örgütü tarihten, hafızalardan ve deneyimlerden öteye taşımak; bugünün içerisinde gerçek bir çerçeveye oturtmak da gereklidir.

Bu metin, bu soruya başlı başına bir cevap olma iddiası taşımamakla birlikte, suyu elden geldiğince durulaştırma çabasıdır.

Bir Giriş: Anarşist Örgüt

Bizim için örgütlenme, esas olarak bireylerin tüm yaşamsal ihtiyaçlarını belirleme ve karşılama amacıyla bir araya gelmesidir. Aynı zamanda örgütlenme, canlılar için hayatta kalma ve türün devamlılığı açısından da bir gerekliliktir. Doğada koşulların sertleştiği zamanlarda da topluluk halinde hareket etme, hayatta kalmayı olanaklı hale getirmiştir. Özellikle kıtlık, kuraklık gibi zor zamanlarda topluluk halinde hareket etmenin önemi daha da belirginleşmiştir. Tek bir bireyin, böylesi zamanlarda karşılaması zor olan besin gibi temel ihtiyaçları topluluk halinde hareket ettiğinde karşılaması daha kolay olmuştur.

Geçmişten günümüze topluluk halinde hareket etmeyi deneyimleyen bireyler, yaşamı sürdürebilmenin ve kolaylaştırabilmenin koşulunun örgütlenme olduğunu anlamışlardır. Örgütlenme, yaşam için bir ihtiyaçtır. Örgütlenme yaşamsal olduğu gibi aynı zamanda yaşamımızı tehdit eden iktidarlı ilişkilerle sarılı mülkiyete ve otoriteye dayalı mekanizmalara karşı mücadele için de bir ihtiyaçtır. Böyle düşünüldüğünde politik bir örgütlenme ihtiyacı açığa çıkar.

Anarşizmde yaşamsal olanla politik olan iç içedir. Yani politik örgüt siyasi faaliyet dışında aynı zamanda ilişki biçimlerini düzenleyen ve yaşamı ekonomik ve sosyal olarak ortaklaştıran da bir yapıdır. Anarşizmde yaşamsal örgütlenmelerse, iktidarsız ilişki biçimleri oluştura-

Bu yeniden yapım, devrimci örgütün kendisini “öncü” olarak değil bir katalizör olarak algılamasıyla başlayabilir. Devrimci örgüt, amacının iktidarı ele geçirmek olmadığını, iktidarın dağılması olduğunu hatta bütün iktidar sorununun -aşağıdan ve yukarıdan kontrol sorununun- yalnızca aşağı ve yukarı denilen şey olmadığında çözülebileceğini açık bir şekilde görmelidir.

Murray Bookchin

rak bireyleri ortak ekonomik ve sosyal yaşam alanlarında politikleştirir. Bütünlüklü bir mücadele yaşamın politikleştirilmesinden ve politik olanın yaşamsallaştırılmasından ayrı düşünülemez.

İktidarlı ilişkilerin ortaya çıkardığı mülkiyete ve otoriteye dayalı mekanizmalar, toplumda bireyler arası ilişkilerde iktidarı süreklileştirmiştir. İktidarlı ilişkilerdeki bireyin karakteri ihtiraslı, bencil ve rekabetçidir.

Sistemin bireyin karakterine yüklediği bu özellikler, bireyin başka bireylerle bir araya gelmesinin önüne geçer. En temel ihtiyaçlarını bile tek başına karşılayamaz hale getirilen birey çaresizlik, yalnızlık vb. hissiyatlarla diğer bireylere karşı güvensizlik duymaya başlar. Sistem bu şekilde güvensizliği toplumdaki bütün bireylere yayar.

Ve artık bireyler sadece otorite ve mülkiyete dayalı mekanizmalara ve bunların ortaya çıkardığı ilişkiye güvenmeye zorlanırlar. Bu güvensiz toplumda yaşayan bireyler cinsiyete, sınıfa, ırka, dine göre ayrıştırılarak sistem tarafından daha rahat kontrol edilirler. Sistem böylelikle bireylerin bir araya gelerek örgütlenmesini engellemiş olur.

Siyasi alanda devlet kurumları, kolluk kuvvetleri ve siyasi partiler; ekonomik alanda şirketler, bankalar, piyasa ve devletin ekonomi kurumları; sosyal alanda aile, eğitim kurumları, sivil toplum kuruluşları ve din kurumları gibi yapılar günümüzün toplumsal örgütlenmeleri oldukları iddiasını taşırlar.

Toplumun siyasi, ekonomik ve sosyal alandaki tüm ihtiyaçlarını karşılama iddiasında olan, kendi anlayışları dışında herhangi bir toplumsal örgütlenmenin var olmasını engelleyen bu kurumlar, toplumu hem ihtiyaçlarından hem de özgürlüklerinden yoksun bırakırlar. Siyasi, ekonomik ve sosyal adaletsizliklerin var olduğu bu toplumda bireylerin ihtiyaçlarının belirlendiği ve karşılandığı örgütlenmelerin ortaya çıkışı da engellenir.

Anarşizm için yaşamsal örgütlenme, bireyler arasındaki ilişkinin iktidarsız bir şekilde gerçekleşmesi; gündelik işleyişin, ihtiyaçların karşılanmasının ve karşılaşılan

sorunların çözümünün herhangi bir iktidar mekanizmasının etkisiyle değil, o toplumdaki bireylerin iradesi ve sorumluluğuna dayanan ilişkilerle sağlanmasıdır.

Gündelik işleyişte ve ihtiyaçların karşılanmasında yaşanan sorunlar, dayanışmayla çözülür. Bu sorunlar karşısında yalnız ve güçsüz olduğunu sanan bireyin, toplumsallık ve uyum içerisinde yalnız ve güçsüz olmadığı açığa çıkar. Bu ilişki biçimi bireyler arasında birbirine güven duygusunu pekiştirir. Birey ancak böylesi bir birliktelikte, yani yaşamsal örgütlülükte birey olma durumunu gerçekleştirir.

Tüm bireylerin istek ve ihtiyaçları, adaletli bir şekilde ancak böyle bir toplumda karşılanabilir. Üretim, tüketim ve dağıtım ilişkileri, herkesin verebildiği kadarını vermesi ve ihtiyacı kadarını alması ilkesiyle oluşturulurken, bireylerin özgürlüğü, sonsuz söz söyleyebildiği kararlaştırmalarla sürdürülür. Gündelik işleyişin iktidarlı ilişkilerden arındırılması, anarşist ilkelerin içselleştirilmesi, yaygınlaştırılması ve sürdürülmesi toplumsal devrimi gerçekleştirmek için gereklidir.

Yaşamsal örgütlenme, şimdiyi ve şu anı dönüştürmek, anarşist bir dünyanın yaşamsal düzenini şimdiden kurabilmek adına da gereklidir. Mülkiyete ve otoriteye dayalı mekanizmaları ortadan kaldırmayı hedefleyen, söz ve eylem tutarlılığını içinde barındıran, anarşist ilkelerin içselleştirilmesi, yaygınlaştırılması ve sürdürülmesini sağlayan, toplumun her alanında siyasi belirginliği oluşturan politik bir mücadeleye, bu mücadelenin gerekliliği olarak da politik bir örgüte ihtiyaç vardır.

Bu örgütün amacı bireyin ve toplumun özgürlüğünü ortadan kaldıran otorite ve mülkiyete dayalı sistemi ve onun adaletsizliklerini yok etmek için harekete geçmek, belirlediği stratejilerle ve manevralarla çözüm ve yöntem üretmektir.

Devletli ve kapitalist bir sisteme karşı mücadele ederken de devrimi ertelemeden, şimdi şu anda yaşayabilmek adına yaşamsal ve politik örgütlenmelerin bir aradığını ortaya koyan kolektif, federasyon, konfederasyon gibi örgütler kurulmalıdır.

Tek bir gözü kara eylem, koca devi zangır zangır titretmeye yetiyorsa; birlikte umudu ete kemiğe büründürür gibi bir araya geldiğimiz zaman, neden dizlerinin üstüne çökertmeyelim ki?

Pyotr Kropotkin

Anarşizm, bireylerin paylaşma ve dayanışmaya dayalı bir yaşam anlayışıyla doğrudan demokratik kararlaşma süreçleri işletmesini esas alır. Bu işleyişte toplumsal ve ekonomik ihtiyaçların sağlanması; yerel düzeyde herkesin katılacağı komün ve halk meclislerinde; genelde de federasyon, konfederasyon gibi örgütlenmeler aracılığıyla organize edilir.

Anarşizm, insanın doğayla kurduğu ilişkide ekolojik uyumu, cinsler arası ilişkilerde tahakkümünün ortadan kaldırılmasını, mülkiyet ve kapitalizmin dayattığı tüketim kültürü karşısında paylaşımcı bir kültürün örgütlenmesini esas alan ve kendi ekonomik ve sosyal örgütlülüklerini oluşturan, yani tahakküme dayalı bütün ilişki biçimlerini ortadan kaldıran bir sistemdir. Böylesi bir ilişki biçiminin ve yeni bir yaşamın kurulmasının temeli ekonomik, sosyal ve siyasi alandaki ihtiyaçları karşılayacak yaşamsal ve politik örgütlenmelerdir.

Üretimi, tüketimi ve dağıtımı organize edecek kolektif ve kooperatifler; özgür yaşam alanlarını oluşturan komünler; bu kolektif, kooperatif ve komünler arasındaki ilişkinin belirleneceği ve aralarındaki iletişimi sağlayacak federasyonlar ve bu federasyonlar arasındaki ilişki ve iletişimi belirleyecek konfederasyonlar, mülkiyete ve otoriteye dayanmayan işleyiş sağlayacak örgütlenmeler var olacaktır.

Anarşist bir yaşam, kapitalist ekonominin merkezîyetçi, sınıflı planlaması yerine sınıfsızlık, yerellik ve özgürlük temelinde inşa edilecektir. Üretim, kâr odaklı ve rekabetçi değil ihtiyaç odaklı ve kolektif bir şekilde örgütlenecek; merkezîyetçi olmayan planlama ile koordine edilecektir. Ekonomi, bu temelde politik ve toplumsal olanla iç içe bir işleyiş dönüşecektir.

Politik kararlar, yerel örgütlerin kendi meclislerinde aldıkları kararlarla, merkezsiz federalizm ile koordine edilecektir. İktidar temelli oluşturulan bürokrasi mekanizmalarının yerine mahalle, bölge, federasyon ve konfederasyon düzeyinde kararlaşma mekanizmaları oluşturularak; plan, strateji ve koordinasyon sağlanacak, yaşamsal ve politik kararlar koordineli bir şekilde uygulamaya sokulacaktır.

Her ne kadar bu ekonomik, toplumsal ve politik alanda ihtiyaçları sağlayan örgütlenmeler birbirinden ayrı gözüküyor olsa da, bu üçünün birbirinden ayıramaz olduğu gerçeği; kolektif, kooperatif, komün, federasyon, konfederasyon vb. örgütlenmeleri sadece belli alanlarda kararlar alan, sınırları belli yapılar olmaktan çıkarır. Anarşizm nasıl ki politik olanla yaşamsal olanın ayrılmazlığını vurguluyorsa, anarşist bir işleyiş içerisindeki bu yapılar da aynı bütünlüklü bakış açısıyla hareket eder.

Bütünlüklü bir bakış açısıyla hareket eden yaşamsal ve politik bu örgütlülüklerin dışında anarşistler ortak dertlerle bir araya gelen özörgütlenmeleri yaratırlar. Özörgütlenmeler bütünlüklü mücadelenin bir parçası olarak toplumsal örgütlülüğü ve etkileşimi sağlamak açısından önemlidir.

Nasıl ki toplumsal devrim, bir anda her şeyi değiştirecek mucizevi bir an değil de bir süreçse, bu özörgütlenmeler de toplumsal devrimin farklı boyutlarının inşa edilmesi adına önemli rol oynarlar. Hem politik hem yaşamsal hareket etme kabiliyetleri onları komün, kooperatif, federasyon gibi yapılarla ilintili tutar.

Anarşizmde bireyleri yaşamsal ve politik ihtiyaçlarla bir arada tutan örgüt ve örgütlülüktür. En yerelinden en genişine anarşist örgütler, işleyişin ve kararların bir merkez tarafından belirlenmediği, hiyerarşinin olmadığı yapılardır.

Anarşist örgüt, otorite ve mülkiyete dayalı sistemin bütünlüklü saldırısına karşı biz anarşistler için yaşamsal ve politik olarak bir güce dönüşür. Devletli ve kapitalist bir toplumda ancak örgütlü olursak güçlü kalabiliriz. Örgüt olmadan da mücadele edebilmenin olasılığından bahsedilse de sistemin karşısında geçmişten günümüze ancak örgütlü bir mücadele kalıcı ve etkili olabilmektedir.

Kararlaşma; anarşist örgütün en temel ilkesidir. Örgütlü olan her birey, kararlaşmaya katılmakla sorumludur. Anarşist örgütte karar verilmez, kararlaşılır.

Kararlaşma doğrudan demokrasi yöntemi ile uygula-

Devrimci mücadele boyunca anarşizm yalnızca hükümetleri devirerek onların kanunlarını yok etmekle kalmaz, aynı zamanda onların değerlerini, geleneklerini ve ahlakını belirleyen toplumu da yaratır. Bu, anarşizmi ezilenler tarafından giderek daha anlaşılır ve sindirilebilir kılan şeydir. Bunların hepsi bizi sağlam bir inanca yönlendiriyor, anarşizmin artık sadece izole olmuş birkaç küçük grubun yarattığı marjinal bir düşüncenin dar parametrelerinin içinde sıkıştırılamayacağına!

Nestor Mahno

nır. Doğrudan demokrasi temsili demokrasinin tersine; merkezlessiz, yatay bir biçimde işleyen, bireyin iradesini başka bir bireye teslim etmediği, bireyin sonsuz söz hakkını ilke edinen bir yöntemdir. Kararlaşmalar bu yöntemin benimsenmesiyle sürdürülür. Ne çoğunluk azınlığa ne azınlık çoğunluğa iradesini dayatmaz. Önemli olan her bireyin, iradesiyle kararlaşılmaya katılımıdır. Böylece her bireyin iradesi kararı etkiler. Kararlaşma iktidarlının ilişkilerin olmadığı, bireyin kendini gerçekleştirdiği anarşist bir örgüt için vazgeçilmezdir.

Anarşist örgütte temsiliyet ilişkisi yoktur. Temsiliyet bireyin ve topluluğun iradesinin tek bir kişiye veya gruba teslim edilmesidir. Hiç kimse bir başkası adına karar veremez. Temsiliyet ilişkisinde bireyin, kendisini ve yaşamını etkileyecek tüm kararların belirlenmesinde ve uygulanmasındaki iradesi ortadan kaldırılır. Temsiliyet ilişkisi otoriter, statü, hiyerarşik ve tahakküme dayalı bir ilişki biçimidir.

Devlet; güvenlik ve denetim mekanizmaları, meclis, yasa, yargı ve militarist örgütlenmelerle temsiliyet ilişkisini oluşturur. Böylelikle temsiliyet ilişkisi devletle birlikte mutlaklaşır. Devletin temsiliyetindeki her vatandaş bu mutlaklaşan ilişkinin zorunlu bir parçası haline gelir. Modern devletin temsiliyet ilişkisi, seçme-seçilmeye dayalı bir temsiliyet sistemiyle sürdürülür.

Devlet, toplumdaki bireyleri denetim altına alabilmek için öncelikli olarak temsiliyet sistemine dayanan yapay ayrımlarla (siyasi görüş, çıkar birliktelikleri vb.) toplumu ayrıştırır. Devlet, iktidar temelli bu ayrışmaları demokrasi adı altında yaparken, yerel ve genel seçimlerde, seçme seçilme hakkıyla da vatandaşını sanki toplumsal işleyişe katılmış gibi hissettirir.

Ancak iktidar temelli temsiliyet sistemi (otoriter, statü, hiyerarşik ve tahakküme dayalı) içinde yer alan her uygulama (partileşme, meclis vekilliği, parti üyeliği, oy hakkı vb.) bireyin iradesini yok sayar. Otoritenin olduğu yerde özgürlük yoktur.

Kararlaşmada doğrudan demokrasi, bireyin özgürlüğü deneyimlemesini esas alır. Temsiliyet sisteminin ortadan kaldırılmasıyla edilgen bireyler etkenleşir. Birey, içinde bulunduğu örgütün aldığı kendini ve yaşamını etkileyecek her kararda sonsuz söz sahibidir. Bu söz söylenirken hiyerarşiye, tahakküme dayalı bir ilişki geliştirilmez. Tüm bireylerin özgürlüğü deneyimleyebileceği tek ilişki biçimi budur.

Anarşist örgütte kararlaşma, bir merkezin olmadığı, kararların bu merkezden çıkmadığı, üst-alt ilişkisini barındırmayan, herkesin yatay bir şekilde yer aldığı bir süreçtir. Kararlaşma sürecinde emek, yaş, bilgi, deneyim, yetenek vb. nitelikler başka bireyleri etkisizleştiren birer hiyerarşiye ve tahakküm aracına dönüştürülmez. Bireyler birbirinin sözünü kesmeyen bir şekilde kararlaşılmaya katılır. Kararlaşmaya katılım gereklidir ve gönüllülükle sağlanır. Kararların alınmasında üç farklı yaklaşım açığa çıkabilir.

Karara Katılma: Kararlaşma sürecinde gündem edilerek konuşulan ve tartışılan önerinin bir ya da birden fazla birey tarafından benimsenerek kararın işlemesi yönündeki görüş.

Yol Verme: Kararlaşma sürecinde gündem edilerek konuşulan ve tartışılan önerinin bir ya da birden fazla birey tarafından benimsenmese de kararın işlemesi yönündeki görüş.

Şerh Koyma: Kararlaşma sürecinde gündem edilerek konuşulan ve tartışılan önerinin bir ya da birden fazla birey tarafından benimsenmeyerek kararın işlememesi yönündeki görüş.

Kararlaşma süreçlerinde karşılıklı etkileşim önemlidir. Her karar bu etkileşimle tekrar değerlendirilebilir, tartışmaya açılır. Kararlaşma sürecindeki bu yaklaşımlardan karara katılma, alınan kararın hızlıca uygulanmasını sağlar. Yol verme, kararı ertelemez ve tartışmaya açık bir şekilde kararın uygulanmasını sağlar. Yol veren bi-

Sana anarşistlerin örgütlenmeye inanmadığını söyleyen herkes saçma sapan konuşuyor. Örgütlenme her şeydir ve her şey örgütlenmedir. Yaşamın tamamı, bilinçli veya bilinçsiz bir örgütlenmedir. Her halk, her aile, hatta her birey bir örgüt veya örgütlenmedir. Her canlının her parçası, uyum içinde çalışacak şekilde düzenlenmiştir. Aksi halde farklı organlar düzgün çalışamaz ve yaşam olamazdı. Anarşist örgütte tüm parçalar eşit derecede değerlidir ve hiçbirine karşı ayrımcılık yapılmaz. Zorlama üzerine kurulu, zorlayan ve baskılayan örgütlenmeler kötü ve sağlıksızdır. Gönüllü olarak oluşturulan, her üyenin özgür ve eşit olduğu özgürlükçü örgüt, sağlam bir yapıdır ve iyi çalışabilir. Böyle bir örgütlenme, eşit parçaların özgür birlikteliğinden oluşur.

Alexander Berkman

rey, kararın işletilmesine dahil olabilir ya da olmayabilir. Şerh koyma, kararın uygulanmasını engeller, kararı tartışmaya ve etkileşime yeniden açar.

Anarşist örgüt; belli bir ideolojik, politik ve stratejik ortaklaşma sağlayan bireylerden oluşur. Bu gönüllü birliktelik, iktidarsız ilişkiler kurma, kapitalizmdeki "ben" in anarşist örgütteki "birey" e dönüşümü; şerh koyma yaklaşımının suistimalini engeller. Bu durumda farklılıklar, ayrılığa değil zenginliğe dönüşmüş olur.

Kararlaşma sürecinde kararın alınmasını kolaylaştırmak için her bir bireyin düşüncesini ifade edebilmesini sağlayan bir kolaylaştırıcıya ihtiyaç duyulabilir. Kolaylaştırıcı kararlaşmalar için değişkendir, kararda yönlendirici değildir. Sadece sürecin işleyişini koordine eder. Bu kararlaşma sürecinde, kolaylaştırıcının dikkat etmesi gereken, bütün bireylerin sonsuz söz söyleyebilme ilkesini işletmesidir.

Kararların alınması yönündeki bu görüşler dışında, alınan her karar yeniden tartışmaya açıktır. Niceliğin arttığı ya da fazla olduğu bir durumdaysa kararlaşma süreçleri, her bireyin sonsuz söz söyleyebilmesi yani karara aktif katılımının sağlanabilmesi adına yerel veya örgütsel düzeydeki parçalar içerisinde (komün, kolektif, kooperatif, federasyon, konfederasyon) işletilir.

Nicelik kararlaşmadaki bireyleri edilgenleştirmemelidir. Parçaların kararlarının dolaşıma sokulmasını ve bütünü etkileyecek kararlaşmaların sağlanmasını örgütsel bir koordinasyon organize eder. Bu koordinasyon yalnızca parçaları birleştirme sorumluluğunu üstlenir. Bunun ötesinde bir hakka sahip değildir.

Gündelik yaşamın içerisinde, anlık karar gerektiren durumlar gelişebilir. Kararlaşma süreci, fiili olarak da

işletilebilir. Bu durumda, fiili kararlar uygulanır, ancak bütün bireyleri kapsayan ve etkileyen kararlar herkesin katılımının gerekli olduğu genel kararlaşma süreçlerinde konuşulur, tartışılır ve işletilir. Her durumda, kararın değeri (ağırlığı) göz önünde bulundurulmalıdır. Kararın değeri, o kararın bütün birey ve grupları ne kadar kapsadığı ve etkilediğiyle ilişkilidir. Fiili kararlaşma sürecinde yer almayan birey ve gruplar da karara müdahale ederek, kararı yeniden tartışmaya açabilir.

Anarşist toplumda iktidar, hiyerarşi, merkeziyetçilik, bencillik, rekabet, temsiliyet, tahakküm yoktur. Öyleyse anarşist örgütte de iktidar, hiyerarşi, merkeziyetçilik, bencillik, rekabet, temsiliyet, tahakküm olamaz. İktidar yalnızca iktidar yaratır. Özgürlük yalnızca özgürlükle yaratılır.

Anarşistler, her şeyin herkese ait olduğu, herkesin verebildiği kadarını verip ihtiyacı kadarını aldığı, mülkiyetin olmadığı, toplum içerisindeki tüm bireylerin birbirlerinin üstü veya altı olmadığı bir yaşam için mücadele ederler. Öyleyse bu yaşamı kurmak için bir araç olarak kurguladıkları anarşist örgüt, bunların tümünü içermelidir.

Bizim için anarşist örgüt; kitleleri bilinçlendirerek onları peşinden sürükleyecek, ona yol gösterecek, ona neyin nasıl yapılacağını öğretecek ve devrimi gerçekleştirecek bir araç değildir. Anarşist örgüt ezilenlerin bir parçasıdır. Anarşist örgüt, ezilenlerin örgütlü gücüdür. Ezilenlerle bilinçlenir, ezilenlerle öğrenir, ezilenlerle yol bulur, ezilenlerle yapar. Bizim için örgüt; dünyanın tüm putlarını devirip bütün devletlerin yıkıntıları üzerinde yeni bir dünyayı örgütleyen özgürlüktür.

Anarşist örgütün tarifi, aynı zamanda anarşist toplumun tarifidir. Bunun nedeni, anarşistlerin idealleriyle yöntemlerinin, yarınlarıyla bugünlerinin arasında "ilkel düzeyde" tek bir farkın dahi olmamasıdır.

NESTOR MAHNO

DEVİRİMCİ ANARŞİSTİN ABC'Sİ

Ezilenlerin, kendisini çevreleyen kötülüğe karşı mücadelesinde elde edebileceği tek yol, insan evriminde derin ve ileri bir kırılma olan toplumsal devrimdir. Toplumsal devrim kendiliğinden gelişse de örgüt onun yolunu açar, karşısına dikilen setler arasındaki gediklerin görülmesini kolaylaştırır ve devrimin gelişini hızlandırır. Devrimci anarşist, bu çizgide, şimdi, şu anda, harıl harıl çalışmalıdır. Her ezilen, boyun-duruğun kendisini aşağı çektiğinin farkına varmalı ve bu rezilliğin insanların hayatını ezip geçtiğini anlayarak anarşistin yardımına koşmalıdır.

Çeviri: Nisa Durdu

Anarşizm, insanın özgürce yaşaması ve yapıcı bir şekilde çalışması anlamına gelir. İnsanın doğal ve sağlıklı emellerine karşı yapılan her şeyin yıkımı demektir. Anarşizm, yalnızca yaşamsal düzenin yapay bir şekilde tasarlandığı programlardan çıkan teorik bir öğreti değildir. Tüm yapay kriterleri atlayarak yaşamın tüm ihtiyatlı tezahürlerinden derlenmiş bir öğretilerdir.

Anarşizmin toplumsal ve politik tezahürü tüm bileşenleri arasında özgürlük, eşitlik ve dayanışmayı yücelten, özgür ve anti-otoriter bir toplumdur. Anarşizmde hak, tüm zamanlarda ve tüm mekanlarda herkes için özgürlük ve toplumsal adaletin hakiki güvencesini sağlayan bireysel bir sorumluluk demektir.

Komünizm (devletsiz toplum) bundan doğar. Anarşizm doğal olarak insanın özünde vardır: komünizm onun mantıksal izdüşümüdür. Bu savların anarşizmin temel önermeleri olabilmesi için, somut gerçekler ve bilimsel analizlerden yardım alınarak teorik olarak desteklenmesi gerekir. Bununla birlikte Godwin, Proudhon, Bakunin, Johann Most, Kropotkin, Malatesta, Sébastien Faure ve diğer birçokları gibi, büyük özgürlükçü teorisyenler, öğretilerini sert ve koşulsuz ölçeklerle sınırlandırmayı hiç istemediler.

Tersine, anarşizmin bilimsel dogmasının, insan doğasının özüne uygun olarak asla keşfettikleriyle yetinmemek olduğunu göstermek istediler. Bilimsel anar-

şizimde değişmeyen tek şey insanın insan tarafından sömürülmesini ve tüm prangaları reddetmeye yönelik doğal eğilimidir. İnsan toplumunda günümüzde hala mevcut olan -ve (bilimsel) sosyalizmin hala yok edemediği ve edemeyeceği- köleliğin prangaları yerine anarşizm, özgürlüğü ve insanın o özgürlükten yararlanma hakkını yeşertir.

Devrimci bir anarşist olarak, devrim boyunca Ukrayna halkıyla yaşamı paylaştım. Bu halk, devrim boyunca özgürlükçü fikirlerin hayati albenisini kendiliğinden hissetti ve bunun bedelini de ödedi. Teslim olmadan, bu kolektif mücadelenin ortak sıkıntılarını da yaşadım fakat kendimi sıklıkla anlık talepleri idrak edip dile getiremeyecek kadar güçsüz buldum.

Genel anlamda hatamı çabucak anladım ve bireyin ve bir bütün olarak insanlığın bağımsızlığı ve özgürlüğü için savaşı kitleler tarafından, yoldaşlarımla birlikte uğruna mücadele ettiğimiz amaçlarımızın kolayca özümsemişliğini açıkça kavradım.

Pratik mücadele deneyimi, anarşizmin insana yaşayarak öğrettiği yönündeki inancımı güçlendirdi. Anarşizm, yaşam kadar devrimci bir öğretilerdir. Ve onun her tezahürü, insanın çeşitli ve etkili varoluşsal yaratıcılığıyla çok yakından ilişkilidir.

Ezilen kardeşlerim, devrimci bir anarşist olarak, bu etiketle en zayıf bağı bile sürdürdüğüm müddetçe, ben sizi anarşist ideali gerçekleştirmek için mücadeleye çağıracağım. Anarşizmi yalnızca özgürlük, eşitlik ve dayanışma için mücadele ederek kavrayabilirsiniz.

Anarşizm insanda doğal olarak vardır: tarihsel olarak insanı, -yapay olarak kazanılmış- köle zihniyetinden kurtarır ve köleliğin tüm biçimlerine karşı bilinçli bir savaşçı olmasını sağlar. Bu anlamda anarşizm devrimcidir.

İnsan köle olduğunun ne kadar farkında olursa o kadar öfkelenir ve anarşist özgürlük, kararlılık ve eylem ruhu onun içinde o kadar büyür. Bu, "anarşizm" sözcüğünü hiç duymamış olsalar bile, kadın ya da erkek her birey için geçerlidir.

İnsan doğası anarşisttir: onu tutsak etmeye yeltenen her şeye karşı çıkar. Bence insanın doğal özü bilimsel olarak anarşizmle gayet iyi açıklanıyor. Anarşizm, insan yaşamının bir ideali olarak insanın evriminde önemli bir rol oynuyor.

Ezilenler kadar ezenler de yavaş yavaş bu role çalış-

maya başlıyorlar: ezenler ister istemez bu ideali sapırtmaya çalışıyor, ezilenler ise onu kolayca elde etmek istiyorlar. Modern uygarlık geliştikçe anarşist idealin kavranışı kölede de efendide de büyüyor.

Ezenler, şimdiye kadar yöneldikleri amaçlara rağmen -insanın onuruna karşı yapılmış her ihlale karşı çıkan her türlü doğal eğilimi yatıştırmak ve engellemek- insanın gerçek kökenini ortaya çıkarıp daha önce insanlığın yaratıcısı olarak kabul edilen tanrının yokluğunu ispatlayan bağımsız bilimsel zihinleri susturmayı başaramadı. Sonrasında, insanlar arasında kurdukları aşağılayıcı ilişkilerin ve dünyadaki "kutsal talimatname"lerin yapaylığına reddedilemez bir kanıt sunmak doğal olarak kolaylaştı.

Bunların hepsinin anarşist düşüncelerin bilinçli gelişimine önemli etkisi oldu. Aynı şekilde Liberalizm ve sözde bilimsel sosyalizmin dallarından biri olan bolşevizm gibi yapay kavramlar da aynı zamanlarda gün yüzüne çıkmıştır.

Bununla birlikte, modern toplumun geniş bir bölümünün psikolojisi ve bireysel kişilik üzerindeki etkisine rağmen, bu yapay kavramlar eski dünyanın zaten bilinen biçimlerine doğru yokuş aşağı yuvarlanma eğilimindedirler.

Bilinçlenen ve bunu çevresinde de dile getiren özgür insan, insanlığın tüm rezil geçmişindeki hilekarlık, keyfi şiddet ve aşağılanmayı ima eden her şeyi alt ettiği gibi bu yapay öğretileri de kaçınılmaz olarak alt edecektir. Bu andan itibaren birey, doğduğundan beri tanrılar tarafından -silah, para, hukuk ve büyücü çıraklarının iki yüzlü biliminin kaba kuvvetiyle- sarmalandığı korkaklık ve yalanlar kabuğuyla mücadele edecektir.

Birey, böyle bir rezaletten kurtularak, ona hayat haritasını keşfettiren bir bütünlüğe ulaşır. İlk önce, korkaklık ve sefaletten ibaret olan eski köle hayatını fark eder. Bu eski hayat; başlangıçta temiz, açık ve geçerli olan her şeyi köleleştirerek, onu ya meleyen bir koyuna ya da kendisinde ve içinde iyi olan her şeyi çiğneyen ve yok eden aptal bir efendiye dönüştürmek için öldürmüştür.

Ancak o zaman insan, herhangi birinden veya herhangi bir şeyden bağımsız olarak, kendisine aykırı olan, doğanın saflığını ve büyüleyici güzelliğini ihlal eden her şeyi köle çeviren bir doğal özgürlüğe uyanır.

İşte tam burada birey aklını başına toplar ve bilimin şamanları tarafından aldatılarak bireysel ve toplumsal yaşamını köle egemenliğine hapsettiği utanç verici geçmişi ilk ve son kez lanetler.

Bundan böyle insan, -nesillerdir olduğundan farklı olarak- başkalarının üzerinde güç uygulanmasına izin vermemek için başkalarının üzerinde güç uygulayan bir peygamber ya da şaman olmamak amacıyla büyük bir ahlaki hedefe doğru ilerlemeye başlar.

Tüm tanrılardan ve onların tüm toplumsal ve ahlaki buyruklarından kurtulan insan, insanın insan tarafından sömürülmesine ve değişmez bir şekilde ileriye doğru yürümeye programlanmış olan doğasının bozulmasına karşı isyan eder.

Bu isyancı, kendisinin ve ezilen kardeşlerinin farkına vardıktan sonra, tarihsel olarak şiddetle, kölelikle ve aptallıkla cisimleşmiş olan devleti ayaklar altına alarak kendisi ve kardeşleri için özgürlük, bütünlük ve mükemmelliğe susayan bir devrimci anarşist olur. Özgür insan, gerçek bir komünist politikayı güçlendirmek ve benimsemek için bu örgütlü çeteye ve katile karşı örgütlenir.

Bu tür grupların bireysel üyeleri, şimdiye kadar ne olmuş olurlarsa olsunlar (işçi, köylü, entelektüel veya öğrenci) kendilerini yeniden keşfederek her türlü köleliği reddettikleri andan itibaren egemen toplumun cezai vesayetinden (kendilerini aptal efendilerine satan bir köle olmaktan) kurtulurlar.

Bir birey olarak insan, yaşam hakkındaki yanlış düşünceleri reddedip yok ettiğinde gerçek kişiliğine geri döner ve böylece gerçek haklarını yeniden kazanır. Bireyin devrimci bir anarşist ve bilinçli bir komünist olmasını sağlayacak tek şey budur. İnsan yaşamının bir ideali olarak anarşizm, her bireyde özgür ve yaratıcı bir yaşama yönelik doğal bir düşünce olarak kendini bilinçli bir şekilde açığa vurur ve toplumsal bir mutluluk idealini yaratır. Çağımızda anarşist toplum artık bir hayal değildir. Ancak pratik düzeninin detaylandırılmasında hala eksiklikler görülüyor.

İnsanın yeni yaşamı ve yaratıcı gelişimini ilgilendiren bir öğreti olarak anarşizm fikrinin kendisi, toplumsal olduğu kadar bireysel olarak da, gerçek bir felaket olarak modern toplumun tartışılmaz adaletsizliğinin karşısında, insan doğasının yıkılmaz gerçekliği üzerine kuruludur.

Bu durumun farkına varılması, savunucularının, yani anarşistlerin, mevcut toplumdaki resmi kurumlarla karşılaştırıldığında kendilerini yarı veya tam manada kanuna karşı gelirken bulmalarına yol açıyor. Doğrusu anarşizm hiçbir ülkede yasal şekilde duyurulamaz. Bunun nedeni insanların, mevcut toplumun hem kölesi hem efendisi olan devlet tarafından derinden etki altına

alınmasıdır. İnsanın yaşamını "dilimlere" bölerek üzerinde bir parazit gibi yaşayan bu bireyler zümresi kendini devlet ile özdeşleştirmiştir.

İnsan, bireysel veya toplumsal olarak, gerçekte sömüren ve ezen olmaktan başka hiçbir şey olmayan bu "yöneticiler ve efendiler" in insafına kalmış durumda. Büyük anarşizm fikri, sağcı ya da solcu, burjuva ya da devletçi sosyalist olmaları fark etmeksizin, modern dünyayı vahşileştiren ve köleleştiren bu dolandırıcıların insafına kalmayacak.

Bu dolandırıcılardan ilki daha az iki yüzlüdür ve açıkça burjuva olduğu görülebilir. Öteki ise devletçi sosyalistlerin her türü, içlerinden özellikle "komünist" lakabını gayrimeşru olarak kullananlar, yani bolşeviklerdir. "Eşitlik ve kardeşlik" şiarlarının ardında riyakarca saklanırlar.

Bolşevikler mevcut topluma binlerce kez cila çekmeye veya bazıları için efendilik, diğerleri için kölelik oluşturarak baskı sistemlerini yeniden etiketlendirmeye hazırlar. Yani, mevcut toplum yapısını zerre değiştirmeden, baskı ve kölelik arasında var olan doğal çelişkilerle uzlaşan aptal programlarının isimlerini değiştirebiliyorlar. Hayattaki tek gerçek insan idealinin, yani özgürlükçü komünizmin gerçekleşmesini önlemek amacıyla bu çelişkilere tutunuyorlar.

Absürt programlarına göre, devletçi sosyalistler ve komünistler, özgürlüğü toplumsal yaşamda gerçekleştirilmeden, insanın toplumsal olarak kurtuluşuna "müsaade etmeye" karar verdiler. İnsanı, yalnızca doğa yasalarına boyun eğecek şekilde tamamen özgürleştirmeye gelince, bunu onlar yaptığı müddetçe sorun yok.

Özgürleşme onların iğrenç denetimlerinden asla kurtulamasın diye, çabalarını burjuvazinin çabalarıyla birleştirmelerinin nedeni budur. Her halükarda, herhangi bir siyasi otorite tarafından verildiği sürece "özgürleşme"nin alabileceği biçimi çok iyi biliyoruz.

Burjuvazi, emekçilerden böyle kalmaya kalmaya mahkum köleler olarak söz etmeyi doğal buluyor. Burjuvazi, insanlığın tümüne gerçekten kullanışlı ve güzel bir şey üretecek olan özgür üretimi asla desteklemez. Elindeki devasa sermaye kaynaklarına rağmen yeni bir toplumsal varoluşun ilkelerini geliştiremeyeceği açıktır.

Şimdiki zaman onlara oldukça yeterli görünüyor çünkü çarlar, başkanlar, hükümetler ve neredeyse tüm aydınlar ve bilim adamları, yeni toplumun kölelerine boyun eğdiren herkes önlerinde eğiliyor. Burjuvazi sadık hiz-

metçilerine haykırıyor: "Hizmetçiler, kölelere hakkı olan köleliği verin, size ait olan kısmı bize hizmet etmek için alın, gerisi bize kalsın!... Onlar için, bu şartlar altında hayat elbette güzel.

Devletçi sosyalistler ise karşılık veriyor: "Hayır, biz yarıkarıdakilere katılmıyoruz!" Bununla işçilere sesleniyor, onları siyasi partilere dönüştürüyor ve onları isyana teşvik ediyorlar: "Burjuvaziye kovun! Onları devlet iktidarından uzaklaştırın ve iktidarı biz devletçi sosyalistlere verin ki biz sizi savunup özgürleştirelim."

Aylaklar ve ayrıcalıklılardan ziyade devlet iktidarının gerçek düşmanı olan işçiler öfkelerini açığa çıkarır, isyan eder, devrimi gerçekleştirir, devletin gücünü yok ederek iktidar sahiplerini kovar. Sonrasında da ya safılık ya da dikkatsizlik nedeniyle sosyalistlerin iktidarı ele geçirmesine izin verirler.

Rusya'da bolşevik iktidara bu şekilde el koymasına izin verdiler. Ve bu korkak Cizvitler, bu canavarlar, bu özgürlüğün kasapları -silahsız da olsalar- halkı boğmak, kurşuna dizmek ve ezmek için harekete geçtiler. Tıpkı onlardan önce burjuvazinin yaptığı gibi, hatta daha da kötüsü.

İnsandan özgürlük ruhunu ve yaratma iradesini tek seferde, tamamen ortadan kaldırarak, onu bir grup kötü adama manevi bir köle ve fiziksel bir uşak yapmak amacıyla, bu ruhu kırmaya çalıştılar. Devrilen tahtın yerine yerleştiler ve kitleleri dize getirmek, kendilerine karşı çıkanları ortadan kaldırmak için katillerini kitlelerin üzerine saldırmaktan çekinmediler.

Halk, Rusya'daki sosyalist iktidarın zincirlerinin ağırlığı altında inliyor. Başka ülkelerde de burjuvazinin boyunduruğu altında hatta burjuvaziye işbirliği yapan sosyalistlerin boyunduruğu altında inliyor. Her yerde bireysel veya kolektif olarak halk, devlet iktidarının otoritesi, onun siyasi ve ekonomik saldırıları altında inliyor.

Herhangi bir çıkar gütmekten halkın acılarını paylaşan çok az insan vardır. Ve eski veya yeni cellatlar, onların halkla bütünleşmesini engellemek için çok etkili araçlara sahiptir. Yaşam, özgürlük ve mutluluk haklarını savunmak için yanıp tutuşan insan, yaratıcı kararlılığını şiddet girdabına girerek ortaya koymaya çalışır.

Kavgasının belirsiz sonu geldiğinde, ilmiği celladın boyuna doladığı anda göstereceği cesaret, celladının titreyerek önünde eğilmesini sağlayacaktır. Ama ne yazık ki insan celladının hayatı boyunca yaptığını yapacağı anda gözlerini kapatmayı çok sık tercih eder.

Kendi özgürlüğünün ve komşusunun özgürlüğünün yaşam kadar dokunulmaz olduğuna, yalnızca baskı zincirlerinden başarılı bir şekilde kurtulan ve insanlığa karşı işlenen tüm suçları gören biri ikna olabilir. Özgürlüğünü kazanmaya ve savunmaya, her sömürücü ve her celladın kökünü kazımaya hazırsa ve burjuva iktidarının yerini almayı hedeflemiyorsa, o zaman çağdaş toplumun kötülüğüne karşı mücadele edebilir.

Onu devrimci anarşist yapan, sosyalist, komünist, bolşevik veya eşit derecede baskıcı başka herhangi bir güçle değil, bireysel sorumluluk temelinde örgütlenmiş ve herkes için gerçek bir özgürlük ve toplumsal adaleti garanti eden, gerçekten özgür bir topluma ulaşmayı amaçlamasıdır. Devrimci anarşist, katil devletin karşısında korkmadan durabilir:

"Hayır, öyle olması gerekmiyor! Ezilenler, isyan edin! Tüm devlet gücüne karşı ayağa kalkın! Burjuvazinin iktidarını yıkın ve onun yerine sosyalistlerin ve bolşeviklerin iktidarını koymayın. Tüm devlet gücünü ortadan kaldırın ve destekleyicilerini kovun, çünkü onlardan asla size dost olmaz."

Devletçi sosyalistlerin veya komünistlerin iktidarı, en az burjuvazinininki kadar tehlikelidir. Hatta deneylerini insanların kanlarıyla ve yaşamlarıyla yaptıklarında onlardan çok daha tehlikeli olabilirler. Bu noktada, gizlice burjuva iktidarının öncüllerine dönmeleri uzun sürüyor ve her iktidar gibi yalan söylüyor ve aldatıyor ve en kötü yola başvurmaktan az çekinmiyorlar.

Komünizm fikri onlar için gereksiz hale geliyor ve artık onlardan yararlanamıyor, onun yerine iktidara tutunmasına yardımcı olabilecek her türlü şeyden medet umuyorlar.

Savaşmak için burjuvaziye ve devlet sosyalistlerine bırakılan herhangi bir siyasi devrim -özellikle Şubat ve Ekim 1917 Rus devrimleri- az önce söylediklerimin iyi bir örneğidir. Rus İmparatorluğu'nu deviren emekçi kitleler, sonuç olarak, kendilerini siyasi olarak yarı özgürleşmiş hissettiler ve kurtuluşlarını tamamlamaya çalıştılar.

Büyük toprak sahiplerinden ve din adamlarından alınan tüm toprakları, başka birinin emeğini sömürmeden üretenlere devretmeye başladılar. Şehirlerde de, fabrikalar, atölyeler, matbaalar ve diğer üretim yerleri oralar da çalışan işçilerin eline geçti. Kasaba ve kırsal arasında kardeşlik ilişkileri kurmak için tasarlanan bu sağlıklı ve coşkulu çabalara giren emekçiler, Kiev, Harkov ve Petrograd'da yeni hükümetlerin kurulduğunu fark etmediler.

Halk, sınıf örgütleri aracılığıyla müdahale olmaksızın gelişirken, toplumun tüm parazitlerini ve birilerinin diğerleri üzerinde uyguladığı tüm iktidarı ortadan kaldırmayı amaçlayan yeni, özgür bir toplumun temellerini atmayı arzuluyordu.

Bu yaklaşım açıkça Ukrayna'da, Urallarda ve Sibirya'da ilerleme kaydetti. Tiflis, Kiev, Petrograd ve Moskova'da, can çekişen yetkililerin tam kalbinde, benzer bir eğilim su yüzüne çıktı.

Bununla birlikte, her zaman ve her yerde, devlet sosyalistleri, kiralık katillerinin yanı sıra çok sayıda destekçiye de sahipti ve hala sahip. Bu destekçiler arasında, ne yazık ki çok sayıda işçi de var. Bolşevikler, bu paralı katiller tarafından kışkırtılarak, halkın bu çabalarını o kadar korkunç bir şekilde cezalandırdılar ki, Ortaçağ Engizisyonu bile onları kıskanabilirdi! Kendimize gelince, tüm devlet iktidarının doğasını bilerek bolşevik liderlere sunları söyledik:

Yazıklar olsun size! Burjuvazinin ezilenlere karşı gaddarlığı hakkında çok şey yazdınız ve konuştunuz. Kurtuluşları için mücadele eden emekçilerin devrimci saflığını ve bağlılığını savunmakta çok gayretli davrandınız. Ve şimdi iktidara geldiğinize göre, ya burjuvazinin aynı korkak uşakları oldunuz ya da kendi başınıza burjuvazi oldunuz. Yöntemleriniz ise burjuvazinin bile hayretler içinde kaldığı ve sizinle dalga geçtiği uç noktalara kadar uzanıyor.

Üstelik, son yıllarda bolşevik deneyimlerden hareketle burjuvazi; devlet sosyalizminin "bilimsel" kuruntusunun, burjuvazinin yöntemleri ve aslında burjuvazinin kendisi olmadan ayakta kalamayacağını anladı. Sosyalist sistemde, emekçi nüfusun büyük çoğunluğuna yönelik sömürünün ve örgütlü şiddetin, sefaleti ve asalaklığı ortadan kaldırmak için hiçbir şey yapmadığını, aslında sömürünün yalnızca isim değiştirdiğini ve iki katına çıktığını fark etti.

Ve gerçekler bize bunu gösteriyor. Bolşeviklerin açgözlüce halkın tüm devrimci kazanımlarını tekellerine almak için polisleri, mahkemeleri, hapishaneleri ve hepsi devrime karşı konuşlanmış gardiyan orduları yeterlidir.

Kızıl ordu, zorla asker alımına devam ediyor! Eski rütbeli yapısını, bu rütbeleri farklı şekilde isimlendirerek, hatta daha hesap vermez ve baskıcı bir hale getirerek sürdürüyor.

Liberalizm, sosyalizm ve devlet komünizmi, aynı ailenin üç koludur; insanlık için uygun bir toplumsal ideale da-

yanan yeni, sağlıklı, özgün bir ilkenin özgürlük ve bağımsızlık yönünde büyümesini engellemek amacıyla, insan üzerindeki güçlerini kullanırlar.

Bir devrimci anarşist, ezilenleri isyana teşvik eder. Ayaklan, içindeki ve üzerindeki tüm iktidarın kökünü kurut ve başkalarının üzerinde iktidar kurma. İnsan toplumunda iktidar, hiçbir zaman gerçekten kendi emeğiyle ve ahlaklı bir varoluşla yaşamamış kişiler tarafından savunulur.

Devletin otoritesi hiçbir topluma zevk ve mutluluk getirmeyecek, hiçbir toplumu tatmin etmeyecektir. Bu tür bir otorite, asalaklar tarafından, insanın hayatında yararlı ve iyi olan her şeyi emekleriyle üretenlere karşı canice yağmalamak ve şiddet uygulamak amacıyla yaratılmıştır.

Bu iktidar ister burjuva, ister sosyalist, ister bolşevik, isterse de işçi-köylü olsun, en sonunda hepsi kaçınılmaz olarak sağlıklı ve mutlu bir bireye olduğu kadar topluma da zarar verir.

Bütün devletlerin iktidarlarının doğası her yerde aynıdır: bireyin özgürlüğünü ortadan kaldırarak ona kirli işlerini yaptırmadan önce, onu ruhen ve bedenen bir köleye çevirir. Zararsız iktidar diye bir şey yoktur.

Ey ezilen kardeşim, içindeki tüm iktidarı def et hiçbir iktidarın kurulmasına izin verme!

Bir bireyin veya bir grubun gerçekten sağlıklı, neşeli yaşamı; onu yapay yapılarla, yazılı yasalara dahil etmeye çalışan programların ve otoritenin yardımıyla oluşturamaz. Hayır, söz konusu yaşam sadece bireysel özgürlük ve onun bağımsız yaratıcı çabası temelinde, yıkmak ve yaratma eylemlerinde ilerleme kaydederek inşa edilebilir.

Her bireyin özgürlüğü, ilk olarak özgürlükçü bir toplumun kuruluşunda yatar. İkincil olarak bu özgürlük, ademi merkezîyetçilik ve ortak bir hedef olan özgürlükçü komünizmin gerçekleştirilmesi yoluyla bütünlüğe ulaşır.

Özgürlükçü komünist bir toplumu ne zaman düşünssek, onu insan ilişkileriyle uyumlu, görkemli bir toplum olarak görürüz. Esas olarak, herkes için eşit bir sosyal adalet ölçüsünü garanti eden federasyonlar ve konfederasyonlarda bir araya gelen özgür bireylere bağlıdır.

Özgürlükçü komünizm, köklerini insanın özgür yaşamından alan, toplumun kastlara ve sınıflara bölünme-

sini engelleyerek ilerlemesini ve mükemmelleşmesini amaçlayan, tüm adaletsizliklerin ve kötülüklerin ortadan kaldırılmasına dayanan bir toplumdur.

Özgürlükçü toplumun hedefi; emek, kararlılık ve zeka yoluyla herkesin hayatını daha güzel ve daha parlak hale getirmektir. Doğayla tam bir uyum içinde olan özgürlükçü komünizm, sonuç olarak, tamamen bağımsız, yaratıcı ve özgür insan yaşamı üzerine kuruludur. Bu nedenle bu toplumu var edenler, özgür ve ısıltılı varlıkların hayatlarını yaşıyor gibi görünmektedir.

Emek, evrensel kardeşlik, yaşam sevgisi, güzelliğin özgürce yaratılması tutkusu, tüm bu değerler özgürlükçü komünistlerin yaşamını ve eylemini canlandırır. Devletçi sosyalistlerin bu kadar çok sayıda çalıştırdıkları hapis-hanelere, cellatlara, casuslara ve provokatörlere ihtiyaç yoktur. Prensip olarak özgürlükçü komünistlerin, en önemli örneği ve en büyük şefi son tahlilde devlet olan kiralık haydutlara ve katillere ihtiyaçları yoktur.

Ezilen kardeşim! Düşünce ve örgütlü eylem yoluyla kendinizi o toplumun kurulmasına hazırlayın. Bunun dışında, kuruluşunuzun toplumsal faaliyetlerinde sağlam ve tutarlı olması gerektiğini unutmayın. Kurtuluşunuzun yeminli düşmanı devlettir: Devlet, en iyi, şu beş klişenin birleşiminde somutlaşır: mülk sahibi, asker, yargıç, rahip ve hepsine hizmet eden entelektüel.

Çoğu durumda, bunların üçüncüsü insanlığı cezalandırıyor ve insan yaşamını bireysel ve toplumsal yönü ile belirliyor. Bunu yaparken de tutucu katiplerin suçlarının dışavurumu olan tarihsel ve hukuksal yasaları sistemleştirmek adına, doğal yasaların anlamını çarpıtarak dört efendisinin yetkilerini "meşrulaştırmayı" kendine görev ediniyor.

Düşman çok güçlüdür çünkü yüzyıllardan beri varlığını yağma ve şiddet sayesinde devam ettirme tecrübesine sahiptir. İç krizlerin üstesinden gelmiştir fakat insanı asırlık uykularından uyandıran yeni bir bilimin ortaya çıkmasıyla yok olma tehdidiyle karşı karşıya kalmıştır. Ve şimdi yeni bir yüze bürünmeye çalışıyor.

Bu yeni bilim -büyücü çıkarlarının bu "beş" birliğinin engellerine rağmen- insanı önyargılarından kurtarır, kendisini ve hayattaki gerçek yerini keşfetmesi için onu donatır.

Dolayısıyla, ezilen kardeşim, düşmanımızın yeni yüzü, örneğin devletin bilgili reformcularının odalarından çıkan her şeyde görülebilir. Böyle bir başkalaşımın tipik bir örneğini ilk elden tanık olduğumuz devrimlerde gör-

dük. İlk başta, düşmanımız olan devletin "beşli" birliği, yeryüzünden tamamen yok olmuş gibi görünüyordu.

Gerçekte, düşmanımız sadece kılık değiştirdi ve bize karşı suç teşkil eden yeni müttefikler buldu. Bolşeviklerin Rusya'daki, Ukrayna'daki, Gürcistan'daki ve birçok Orta Asya halkı arasındaki örneği bu açıdan çok öğretici. Bu, kurtuluşu için savaşılan insanlık tarafından asla unutulmayacak bir derstir, çünkü kabus gibi bir suçluluk onun içine işleyecektir.

Ezilenlerin, kendisini çevreleyen kötülüğe karşı mücadelesinde elde edebileceği tek ve en emin yol, insan evriminde derin ve ileri bir kırılma olan toplumsal devrimdir.

Toplumsal devrim kendiliğinden gelişse de örgüt onun yolunu açar, karşısına dikilen setler arasındaki gediklerin görülmesini kolaylaştırır ve devrimin gelişini hızlandırır. Devrimci anarşist, bu çizgide, şimdi şu anda harıl harıl çalışmalıdır.

Her ezilen, boyunduruğun kendisini aşağı çektiğinin farkına varmalı ve bu rezilliğin insanların hayatını ezip geçtiğini anlayarak anarşistin yardımına koşmalıdır. Her insan sorumluluğunun bilincinde olmalı ve insanlığın özgürce nefes alabilmesi için "beşler" birliğindeki tüm celallatları ve parazitleri toplumdan atmalıdır.

Her insan ve her şeyden önce -özgürlük, dayanışma ve eşitlik ideali için mücadeleye ön ayak olan- devrimci anarşist, toplumsal devrimin, eğer yaratıcı bir şekilde gelişecekse, yeterli araçlara ve örgütsel kaynaklara ihtiyaç duyduğunu akılda tutmalıdır.

Özellikle de, kendiliğinden olan bir isyanda; köleliğin köklerinden koparılıp özgürlüğün ekildiği, her insanın özgür ve sınırsız gelişme hakkının gerçekleştiği aşamada. Bu, bireylerin ve kitlelerin kendi içlerindeki ve çevresindeki özgürlüğü canlandırarak toplumsal devrimin kazanımları doğrultusunda hareket etme cesaretini gösterecekleri ve devrimin bu tür örgütsel kaynaklara en çok ihtiyaç duyacağı zamandır.

Örneğin, devrimci anarşistler Rus devriminde olağanüstü bir rol oynadılar, ancak gerekli eylem araçlarına sahip olmadıkları için tarihsel misyonlarını tam olarak yerine getiremediler.

Üstelik bu devrim bize şu gerçeği de gösterdi: halk kitlelerinin kölelik bağlarından kurtulduktan sonra yenilerini yaratmaya hiç niyetleri kalmamıştır. Tam tersine; devrim zamanlarında halklar, yalnızca özgürlükçü içgü-

dülerine yanıt veren değil, aynı zamanda düşman saldırıya geçtiğinde kazanımlarını da savunabilen yeni özgür birlik biçimleri ararlar.

Bu sürecin işleyişini gözlemlerken, en verimli ve en değerli örgütlenmelerin, toplumsal kaynakları hayatın kendisi tarafından yaratılan komünlerden, yani özgür sovyetlerden başka bir şey olamayacağı sonucuna defalarca vardık. Aynı inanca dayanarak, devrimci anarşist büyük bir özveriyle harekete geçiyor ve ezilenleri özgür örgütlenmeler için mücadeleye katılmaya teşvik ediyor.

O, yalnızca temel yaratıcı örgütsel ilkelerin gösterilmesi gerektiğine değil, aynı zamanda yeni yaşam tarzını düşman güçlere karşı savunmak için gerekli araçlarla donatmaya da ihtiyaç olduğuna inanıyor. Bunun en sıkı şekilde takip edilmesi ve halk tarafından bizzat ve derhal desteklenmesi gerektiğini, pratik göstermiştir.

İçlerinde doğuştan var olan anarşizm dürtüsüyle halklar, devrim, gerçekleştirme yolunda özgür örgütlenmeler ararlar. Özgür meclisler her zaman en iyisidir. Devrimci anarşist, bunu ellerinden geldiğince gerçekleştirmelerine yardım etmelidir. Örneğin, komünlerin özgür birliğinin ekonomik sorunu, özgür sovyetlerin destek sağlayacağı üretim ve tüketici kooperatiflerinin yaratılmasında tam ifadesini bulmalıdır.

Devrim dışı doğru dalga dalga yayılırken, özgür sovyetler sayesinde, ezilenler toplumsal mirasın tümüne (toprak, ormanlar, atölyeler, fabrikalar, demiryolları ve deniz taşımacılığı) el koyacaktır. Daha sonra çıkarlar, yakınlıklar veya ortak bir ideal temelinde bir araya gelerek, toplumsal yaşamlarını ihtiyaç ve isteklerine göre çok çeşitli hatlar üzerinde yeniden inşa edecekler.

Bunun zorlu bir mücadele olacağını söylemeye gerek yok. Çok sayıda cana mal olacak. Çünkü özgür insanlığı son bir kez eski dünyayla karşı karşıya getirecek. Tereddüt veya duyusallığa yer olmayacak. Bir ölüm kalım mücadelesi olacak! Her halükarda, kendi haklarına ve insanlığın haklarına önem veren herhangi biri, şu anda olmak zorunda olduğu gibi bir köle olarak kalmak istemiyorsa, bunu böyle düşünmelidir.

Sağlıklı akıl yürütme ve kendini ve başkalarını sevmesi yaşamda üstünlük kazandığında, insan kendi varlığının gerçek yaratıcısı olacaktır.

Örgütlen ezilen kardeşim! Tarladan ve atölyeden, okuldan ve üniversite sıralarından bütün insanları çağır. Alimleri ve entelektüelleri de unutmadan, o odasının

ötesine geçmeyi göze alsın ve ürkütücü yolunuz boyunca size yardım etsin. Bunlardan çoğunun çağrınıza cevap vermeyebileceği ya da cevap verse bile gözünüzü boyamak niyetiyle bunu yapacakları doğrudur. Çünkü unutmayın ki onlar “beşler” birliğinin sadık kullarıdır.

Öyle olsa bile, her on kişiden biri arkadaşlığını kanıtlayacak ve diğer dokuzunun hilekarlığını boşa çıkarmaya yardım edecek. Fiziksel şiddet, yani yönetenlerin ve yasa yapanların kaba kuvveti söz konusu olduğunda, kendi şiddetinizle bunun üstesinden geleceksiniz.

Örgütleyin, tüm kardeşlerinizi harekete katılmaya çağırın ve yönetenlerin, kendi iradeleriyle, insan yaşamını düzenlemeye yönelik korkakça mesleklerini bırakmalarında ısrar edin. Reddederlerse ayaklanın, polislerini, milislerini ve “beşler” birliğinin diğer bekçi köpeklerini silahsızlandırın.

Tüm yöneticileri gerektiğince tutuklayın, yasalarını parçalayın ve yakın! Cellatları yok ettikten ve tüm devlet gücünü ortadan kaldırdıktan sonra hapishaneleri yıkın!

Pek çok ücretli katil ve suikastçi orduda, ama zorla askere çağrılan arkadaşlarınız da orada. Onları yanınıza çağırın, yardımınıza gelecekler ve paralı askerleri etkisiz hale getirmenize yardım edecekler.

Kardeşlerim, hepimiz bir kez büyük bir ailede bir araya geldikten sonra aydınlanma ve bilgi yolunda birlikte yürüyeceğiz, gölgeleri geride bırakacağız ve insanlığın ortak idealine, yani özgür ve kardeşçe bir yaşama, kimsenin artık köle olmayacağı ve kimse tarafından ezilmeyeceği bir topluma doğru adım atacağız.

Düşmanlarımızın zalimce şiddetine, isyancı devrimci ordumuzun yoğun gücüyle cevap vereceğiz. Tutarsızlığa ve keyfiliğe, bireysel sorumluluk temelinde, herkes için özgürlüğün ve sosyal adaletin gerçek garantörü olarak ve yeni yaşamımızı adalet temeli üzerine kurarak cevap vereceğiz.

Özgürlük yolunda yalnızca “beşler” birliğinin kana susamış suçluları bize katılmayı reddedecekler. Ayrıcalıklarını korumak için bize karşı çıkmaya çalışacaklar. Böylece kendi ölüm fermanlarını imzalayacaklar.

Yaşasın anarşist toplum için mücadeleye duyulan temiz ve sağlam inanç.

**Uyanış Dergisi (Пробуждение) 18. Sayı, Ocak 1932, sayfa 57-63 ve 19-20. Sayı, Şubat-Mart 1932, sayfa 16-20.*

LUCY PARSONS

Zeynep Ülger

1 Mayıs'ı yaratan "günde 8 saat" mücadelesinin örgütleyicilerinden, Kara Enternasyonal IWPA'nın ve anarşist sendika IWW'nin kurucularından, Amerika polisinin "bin isyancıdan daha tehlikeli" olarak nitelendirdiği, ırkçılığa ve ataerkiye karşı mücadelenin önemli isimlerinden Lucy Eldine Gonzales, bilinen adıyla Lucy Parsons...

Hem Meksikalı hem Amerika yerlisi olan Lucy 1851 yılında Teksas'ta bir köle olarak doğdu. Ten rengi ve yerli kökeninden dolayı ırkçılık ve sömürüyle çok erken yaşlarda tanıştı. Amcasının çiftliğinde yaşayan Lucy kendisi gibi hayatı mücadeleyle geçecek olan, beraber anarşizm ve toplumsal devrim mücadelesini örgütleyeceği Albert Parsons'la 1871 yılında tanıştı. ABD'nin bir siyahın bir beyazla evlenmesini yasakladığı bir dönemde birlikte oldular.

Siyahların özgürlük mücadelesini savunan bir yayın olan "Spectator" isimli gazeteyi çıkardılar. Yürüttükleri ırkçılık karşıtı mücadeleden dolayı ABD'nin hedefi haline geldiler. Her şeye rağmen mücadeleye devam ettiler. Albert bacağından vuruldu ve Lucy ölüm tehditleri aldı. Siyahların verdiği mücadeleye karşı kurulan faşist çetelerden oluşan Ku Klux Klan tarafından da tehdit edilen Lucy ve Albert 1873 yılında Chicago'ya taşınarak mücadeleye orada devam etti.

Aktif bir şekilde mücadele yürüten Lucy sendikalarda ve işçi örgütlerinde de rol aldı. Uluslararası Kadın Konfeksiyon İşçileri Sendikası'nda (International Ladies Garment Union Workers), Emekçi Kadınlar Birliği'nin kuruluşunda ve Emek Şövalyeleri'nde (Knights Of Labor) yer aldı. Kara Enternasyonal IWPA'nın Chicago kolunun kuruluşunda örgütleyici olarak rol aldı.

Lucy Parsons, 1877 yılında sömürü koşullarına karşı ABD tarihinin en büyük genel grevlerinden birini örgütleyen-

ler arasındaydı. Bu dönemde mücadelesini ve fikirlerini yazılarına da taşıdı ve "The Socialist", "The Alarm" gibi anarşist yayınlar için yazılar yazdı.

1 Mayıs 1886'da anarşistler tarafından toplumsal devrim mücadelesinin bir basamağı olarak görülen "günde 8 saat" talebi çerçevesinde bir genel grev örgütlendi. Lucy de bu süreç içerisinde aktif bir rol oynamıştı. 3 Mayıs'ta grev kırıcıları engellemeye çalışan grevci işçilere polis saldırdı ve 4 işçi katledildi. Bu saldırıya tepki vermek için anarşistlerin örgütlediği 4 Mayıs'ta Haymarket Meydanı'nda düzenlenen mitinge yapılan polis saldırısı ve bu saldırı sonrasında patlayan bombanın sonucu olarak devlet anarşizme savaş açtı. 8 anarşist tutuklanarak idamla yargılandı.

Lucy Parsons bu süreçte hem idamları engellemek hem de devletin ve patronların sözcülüğünü yaparak anarşistleri hedef gösteren medyaya karşı gerçekleri haykırmak için şehir şehir gezerek konuşmalar yaptı. Lucy yoldaşlarını kaybetmesine ve devletin anarşizmi ezme-ye çalışmaktaki kararlı tutumuna rağmen mücadeleyi bırakmadı.

1891'de Lizzy Holmes ile birlikte "Freedom: A Revolution Anarchist Communist Monthly" dergisini çıkarmaya başladı. Aynı zamanda Dünya Endüstri İşçileri IWW'nin kurucu üyelerindendi. Lucy dönemin baskılarına karşı ezilenlerin kendini özgürce ifade edebilmesi ve siyasi tutsakların özgürlüğü için de mücadele etti. 1905 yılında "Liberator" dergisinde yazılar yazmaya başladı. Lucy, hayatının sonuna kadar mücadeleyi sürdürdü ve 7 Mart 1942'de evinde çıkan bir yangında yaşamını yitirdi.

ABD'de anarşizmin örgütlenmesinde büyük rol oynayan Lucy'in anarşizme ve toplumsal mücadeleye bakışını kendi sözleriyle dinleyelim. 1884 yılında The Alarm ga-

zetesinde yazdığı "To Trumps" (Serserilere) yazısında ezilenlere şöyle sesleniyor:

"İyi patronla 'kötü patron' arasında hiçbir fark olmadığını görmüyor musunuz? Her ikisi için de sadece birer av olduğumuzu ve onların tek görevinin bizi soymak olduğunu; değiştirilmesi gerekenin patronlar değil endüstriyel sistem olduğunu göremiyor musunuz?"

Lucy Parsons, tüm yaşamı boyunca ezilenleri bu soyguna, sömürüye karşı kendilerini savunmaları için mücadeleye çağırdı. Lucy devlet ve kapitalizmin baskı, sömürü ve zor gücüne karşı pasifist yöntemlere sonuna kadar karşı çıktı ve "şiddetli bir doğrudan eylemin veya böyle bir eylemin tehdidinin, işçilerin taleplerini kazanmasını sağlayacağını" savundu.

"The Principles of Anarchism" (Anarşizmin İlkeleri) makalesinde oy vermeye ve devletli siyasete karşı durmuş ve düşüncelerini şu şekilde ifade etmişti:

"Anarşistler, toplumda büyük ve köklü herhangi bir değişiklikten önce uzun bir örgütlenme gerektiğini bilirler, bu nedenle seçim sandıklarına veya siyasi kampanyalara değil bireylerin kendi örgütlenmelerini yaratmasına inanırlar. Yardım için hükümetten yüz çeviririz, çünkü yasallaştırılmış gücün insanın kişisel özgürlüğünü istila ettiğini, doğal olanı ele geçirdiğini ve insan ile doğa yasaları arasına müdahale ettiğini biliyoruz. Toplumda var olan neredeyse tüm sefalet, yoksulluk, suç ve karışıklık hükümetler aracılığıyla uygulanan bu müdahaleden kaynaklanır."

Kanunların ve yasaların sadece devletlerin işine yaradığını ve "suçu" önlemediğini bilen Lucy bu durumu şu şekilde açıklamıştır:

"Yasalar, hapishaneler, mahkemeler, ordular, silahlar ve cephanelikler suçun gerçek önleyicileriyseler; bunlara hepimizi aziz yapacak kadar sahibiz. Ama biliyoruz ki bunlar suçu önlemezler. Bunların tümü, sınıflar arasındaki mücadeleyi daha şiddetli hale getirerek; zenginleri daha zengin, yoksulları daha yoksul ve çaresiz hale getirerek kötülüğü ve ahlaksızlığı var ederler."

"Suçun ancak insanlara iyilik yapmayı öğrettiğinde sona ereceğini biliyoruz, çünkü yanlıştan çok doğru yapmak onları daha mutlu ediyor. Biliyoruz ki, yasalar çıkarmak suçu önleyebilseydi veya insanları daha iyi yapsaydı, şimdiye kadar hepimiz melek olurduk."

Lucy Parsons, anarşizm ve özgürlük için şu sözleri kullanmıştır:

"Özgürlük kelimesi anarşizmin felsefesine doğrudan dahildir. Ancak anarşizm ilerlemeye yardımcı olan diğer her şeyi içerecek kadar da kapsamlıdır. Anarşizm, insanın ilerlemesine, düşünceye veya araştırmaya hiçbir engel koymaz. Hiçbir şey kesin olarak ya da mutlak doğru olarak kabul edilemez ki gelecekteki keşifler onun yanlışlığını kanıtlamayabilir. Bu nedenle, tek bir yanılmaz, değişmez slogan vardır; o da özgürlüktür. Herhangi bir gerçeği keşfetme özgürlüğü, gelişme özgürlüğü, doğal ve eksiksiz yaşama özgürlüğü."

Bir köle olarak doğan ve hayatı boyunca özgürlük mücadelesinin bir parçası olan Lucy, mücadeleyi bütünlüklü kavramış; işçi sınıfının özgürlüğü, ezilen halkların özgürlüğü ve kadınların özgürlüğü arasında hiçbir fark koymamıştır. Kadınların sınıf mücadelesindeki pozisyonunun kimilerince görmezden gelindiği tarihlerde bir kadın olarak mücadelenin en ön saflarında yer almayı başarmıştır.

Bütün yaşamı bir özgürlük manifestosudur Lucy'nin. Toplumsal mücadelelerin ekonomik taleplere sıkıştırılmaya çalışıldığı bir dönemde, doğum kontrolüne erişim hakkı gibi birçok konuda mücadele yürüten Lucy IWW'de yaptığı bir konuşmada şöyle anlatıyor kadın olmayı:

"Bizler kölelerin de kölesiyiz. Erkeklerden daha acımasızca sömürülüyoruz. Ne zaman ücretler düşürülecekse, kapitalist sınıf onları azaltmak için kadınları kullanıyor."

Kadının sosyal hayattaki varlığının bile kabul edilmediği bir dönemde yaptığı bu konuşmaya, seks işçilerini "gece sokağa çıktığımda görebildiğim kardeşlerim" diyerek selamladığını da özellikle belirtmek gerekiyor. Lucy'nin 20. yüzyılın başında savunduğu ve uğruna mücadele ettiği talepler, dünyadaki birçok toplumsal hareketin gündemine 100 yıl sonra ancak girebilmiştir. Dönemin anarşist kadınlarında görülen bu değişmez özelliği, Lucy oldukça karakteristik olarak taşımıştır.

Kimdir Lucy? 19. yüzyılın ortasında Amerika'da bir siyahtır. Bir köledir. Bir kadındır. Bir anarşisttir. Onlarca işçi örgütünün, dünyanın gelmiş geçmiş en yaygın işçi örgütlerinden IWW'nin kurucusu, onlarca grevin örgütleyicisidir. Onlarca anarşist yayının yaratıcısı, onlarca özgürlük konferansının konuşmacısı, ABD tarihinin en büyük hukuk kumpaslarından birine karşı bir adalet savaşçısıdır. Dünya kadınlarının özgürlük mücadelesinin en erken militanlarından biridir. ABD polisinin tanımıyla "bin isyancıdan daha tehlikeli"dir. Hepimizden daha köle doğmuş, hepimiz için yaşamıştır!

DÜNYADAN ANARŞİZM:

URUGUAY ANARŞİST FEDERASYONU (FEDERACIÓN ANARQUISTA URUGUAYA)

Umut Korkutan

Bir düşünce ve hareket olarak anarşizm, tarih boyunca dünyanın farklı coğrafyalarında ezilenlerin özgürlük mücadelesi içerisinde örgütçü bir dinamiği taşımıştır. Bu dinamik, toplumsal devrimlerden halk hareketlerine birçok deneyimi içinde taşıyarak bugün hala mücadeleyi sürdürmektedir. Dünyanın pek çok coğrafyasında, anarşist örgütlenmeler ezilenlerin özgürlük mücadelesini örgütlüyor.

Güney Amerika'dan Doğu Asya'ya, Afrika'dan Avrupa'ya her coğrafyada anarşist hareket, birbirinden farklı koşullarda birbirinden çeşitli düşünce ve pratikleri var ederek mücadeleyi sürdürüyor. Biz de yaşadığımız baskı, sömürü ve katliamların sebebi olan iktidarlara, devletlere ve kapitalist sisteme karşı toplumsal devrim fikrini savunan anarşist bir örgütlenme olarak bu farklı deneyimlerin bilinmesini, birbirini etkilemesini ve

birbirleriyle dayanışmasını önemsiyoruz. Bu nedenle bu sayımızdan itibaren dünyadaki farklı anarşist örgüt ve deneyimler ele alacağımız ve dünyanın farklı coğrafyalarında aynı mücadeleyi paylaştığımız yoldaşlarımızı selamlayacağımız bir yazı dizisine başlıyoruz.

İlk olarak Uruguay'da uzun bir geçmişe sahip olan ve pek çok direniş örgütleyerek sınıf mücadelesinin ve anarşist geleneğin örgütlenmesinde etkili olmuş, 66 yıldır anarşizmi örgütlemeye ve toplumsallaştırmaya devam eden Uruguay Anarşist Federasyonu'nu konu edineceğiz.

Tarihi

FAU (Uruguay Anarşist Federasyonu) 1956'da, İberya Devrimi'nin üstünden henüz 20 yıl gibi kısa bir süre geçmişken Uruguay'ın başkenti Montevideo'da kuruldu. İberya Devrimi'ni takip eden sürece kadar Uruguay'da oldukça etkili olan anarşist sendikalar bu tarihlerde güçsüzleşmişse de, anarşizm birçok işçi arasında köklü bir gelenek olarak etkisini sürdürüyordu.

Anarşizm, üniversite öğrencileri arasında, yerel ölçekteki dayanışma örgütlerinde ve futbol tribün grupları arasında oldukça yaygındı. FAU'nun kurulması, bu mücadelelerin anarşizmi politik bir zeminde birleşerek örgütlenmesini sağladı.

Aslında Uruguay'da FAU isimli ilk örgüt 1923'te kurulmuştu ancak uzun ömürlü olmamıştı. 1956'da kurulan örgüt, 1923'teki FAU'nun geleneğini ve mücadelesini sürdürerek önemli bir toplumsallık yarattı. 1950'li yıllarda tüm sendika hareketini tek bir "koordinasyon merkezi"nde bir araya getirme önerisi yükselişeydi. Koordinasyon merkezi, çeşitli sendikaların işçileri arasında hissedilen ve tartışılan bir ihtiyaçtı. Yakın dönemlerde birkaç sendikanın desteğiyle önemli grevler yapılmıştı,

Örneğin 1947'de patronlar tarafından desteklenen grev kırıcılarla işçiler arasında silahlı çatışmaların ardından donanma işçileri grevi gerçekleşti. 1951'de La Teja mahallesindeki -kamu mülkü olan- ANCAP şirketine ait rafineride çalışan işçileri desteklemek için dayanışma grevi yapıldı. O zamanlar, memurların ve işçilerin büyük bir kısmının örgütlediği sendikalar yeniydi. Grevler "dayanışma sendikaları" yani çeşitli mücadeleleri desteklemek için bir araya gelen ve sınıf mücadelesi farkındalığına sahip sendikalar tarafından gerçekleştirildi.

1955'e gelindiğinde buzdolabı işçileri açlık eylemi yaptı ve eylem esnasında Cerro de Montevideo Mahallesi'nde bazı işçiler devlet tarafından hedef alınarak katledil-

di. Uruguay Anarşist Federasyonu, bu koşullarda işçi örgütlerinin ve sendikaların birleştirilmesiyle kuruldu. FAU, devletin ezilenlere karşı gün geçtikçe artan baskısına ve saldırılarına bir cevaptı. FAU, 1958 yılında işçilerle üniversite öğrencilerinin birlikte örgütledikleri eylemlerle etkisini artırmaya başladı.

1960'larda Uruguay'da devlet başkanının değişiminden sonra baskı daha da arttı. 1967 yılına gelindiğinde içinde FAU'nun da bulunduğu birçok devrimci örgütün faaliyetleri askıya alınmıştı. 1 sene sonra FAU tamamen illegal ilan edildi. FAU, yasağa karşı yaptığı açıklamada iktidarı "anayasal diktatörlük" olarak tanımladı. Dönemin politik atmosferi içerisinde bu yasağı öngören FAU, illegal mücadeleye ilişkin belli planları zaten hazırlamıştı. Faaliyetlerine yer altından devam etmeye başlayan örgüt, haftalık olarak "FAU Mektupları" yayınlamaya başladı.

Aynı dönemde ROE (İşçi-Öğrenci Direnişi) kuruldu. ROE, sendikaların, işçi örgütlerinin ve anarşist öğrencilerin bir araya geldiği bir FAU organıydı. Yine aynı süreçte FAU kendi silahlı örgütü OPR 33'ü (Halkın Devrimci Örgütü) yarattı. OPR 33, bir yandan gittikçe otoriterleşen rejimin saldırılarıyla mücadele ediyor, bir yandan da sendikaların finanse edilebilmesi için devlet tarafından desteklenen patronları kaçırp fidye istiyordu. Sendikal mücadele yasal alanda OPR 33 sayesinde gittikçe güçlenmeye başladı.

OPR-33 çok sayıda bankaya, silah ve mühimmat depolarına kamulaştırma eylemleri düzenledi. OPR-33'ün tüm eylemleri ideolojik olarak FAU tarafından organize ediliyordu. OPR-33 o dönemler Güney Amerika'da oldukça yaygın olan ve yalnızca silahlı mücadelenin kazanımını gözeterek mücadele yürüten gerilla hareketlerinden farklı yöntemlere sahipti. OPR-33'ün eylemlerinin çoğu işçi hareketlerini desteklemek için yapılıyordu. İşçilere karşı baskıyı arttıran patronlar kaçırılıyor, bu sayede birçok işçi mücadelesinde baskı koşullarında dahi kazanımlar gerçekleştirebiliyordu. OPR-33 1972'de Buenos Aires'e taşındı.

27 Haziran 1973'te Uruguay'da askeri darbe oldu. Başta Komünist Parti olmak üzere tüm sosyalist sol bu askeri darbeyi destekledi. Uruguay'ın en etkili gerilla hareketlerinden olan ELN, kırsalalarda darbeci askerlerle birlikte hareket etti. Bunun nedeni darbenin otoriter bir iktidara karşı yapılmasıydı.

FAU, bu darbeye karşı bütün ülkede büyük bir genel grev başlattı. Genel grev 15 gün boyunca tüm Uruguay'da yaşamı tamamen durdurmayı başardı. İşçiler ayaklandı ve

darbeye karşı güçlü bir mücadele sürdürüldü.

FAU 1968'de adını koyduğu "anayasal diktatörlüğe" karşı olduğu kadar, "askeri diktatörlüğe" de karşıydı. Fabrikalar, üniversiteler, sağlık merkezleri; işçiler, öğrenciler ve mahalleliler tarafından işgal edildi. Askeri darbeye karşı bu mücadeleyi örgütleyen ROE de bu süreçte git-tikçe yer altına çekilmek zorunda kaldı. Uruguay hapis-haneleri çoğunluğu FAU'lulardan oluşan birçok devrim-ci tutsakla doldu.

1976'da ABD tarafından desteklenen faşist bir koordinasyon olan "Plan Condor" Arjantin'de diktatörlüğün kurulmasıyla beraber faaliyete geçti. FAU'nun neredeyse tüm militanlarına yönelik özel operasyonlar düzenlendi. Baskıcı yönetimlerle ve askeri darbeye ezilemeyen FAU, ABD'nin operasyonlarına da direndi ancak büyük kayıplar verdi. Birçok militanı özel suikastlerle hedef alınırken, Uruguay genelinde binlerce devrimci devlet tarafından kaçırılarak kaybedildi.

Uruguay'da cunta yönetimi 1986'da devrildi. FAU, bu tarihlerden itibaren tekrar örgütlemeye başladığı mücadelesine bugün hala sendikalar, mahalle örgütleri ve toplumsal hareketler içerisinde devam ediyor.

Düşüncesi

Uruguay Anarşist Federasyonu kendini nihai bir amacı olan -toplumsal devrim ve anarşist bir dünyanın yaratılması- politik bir örgütlenme olarak tanımlıyor. Bu noktada temel stratejisini "Poder Popular" (Halkın Gücü) oluşturmak olarak ifade ediyor. FAU militanları sendikal mücadele içerisinde aktif olarak yer alsa da, FAU anar-ko sendikalist bir örgüt değil.

Bunun nedenini, sendikal mücadeleyi önemse de, devrimci süreçlerin tüm gerekliliklerinin bir sendika aracılığıyla yerine getirilemeyeceğine dayandırıyor. Bu nedenle politik bir örgütlenme biçimi olarak federasyon tercih ediliyor.

Bakunin ve Malatesta'nın örgütlenme üzerine bazı temel tezlerini baz alan örgüt, kendini spesifist (özcü) olarak tanımlıyor. "Especifismo", Ukrayna Anarşist Hareketi Makhnovşçina'nın devrim sonrasında yarattığı "Anarşist Komünistlerin Örgütsel Platformu" fikrine yakın bir örgütsel model. Sentezci örgüt modeline -farklı anarşist görüşlerin bir araya gelmesine- karşı çıkıyor.

Especifismo, yoldaşlar arasında teorik bir birliğin ve fiktörel bütünlüğün gerekli olduğu düşüncesini taşıyor. Teorik ortaklığın sağlanmaması durumunda mücade-

lenin başarısızlıkla sonuçlanacağını ve mücadelenin yalnızca devlete karşı çıkmakla kalacağını öngörüyor. Teorik birlik, örgüt içi ilişkilerin ve politik faaliyetlerin kolektif bir biçimde yapılmasını sağlıyor. Ayrıca her bir üyenin birbirini denetlemesi ve geliştirip dönüştürmesini sağlayan kolektif sorumluluk ilkesi aracılığıyla da aktif bir toplumsal örgütlülük ve örgüt üyelerinin birbirlerine güveni sağlanıyor.

FAU, temel perspektifini ve örgütsel yapısını, "ilkeler beyanı", "tüzük", "dar anlamda strateji" ve "genel strateji" metinleriyle ifade ediyor. Dar anlamda strateji, örgütün kısa vadedeki hedefleri, genel anlamda strateji ise uzun vadedeki hedeflerini tanımlarken, Federasyon, faaliyet gösterdiği yerel bölgeler üzerinden örgütleniyor. Bu yerellerin her biri stratejik olarak Federasyon'la paralel faaliyet yürütse de, taktiksel özerkliğe sahip. Genel strateji, her yerelin politik olarak bir araya geldiği federal konseyde belirlenirken ihtiyaç duyuldukça güncelleniyor.

Özdisiplini sıkı tutan ve politik hareketliliği önemseyen spesifist bir örgüt olarak FAU, ezilenlerle her alanda dayanışma göstermeyi temel ilkeleri arasında gösteriyor. Devlet ve kapitalizmin baskı, zulüm ve dayatmalarına karşı verilen toplumsal mücadelelerde var olmayı ve bunları büyütme sağlayan bu ilke "inserción social" (toplumsal katılım) olarak tanımlanıyor.

Eylemi

FAU federalist bir yapıda örgütleniyor ve FAU militanları birçok sendikanın içinde aktif bir şekilde sınıf mücadelesi yürütüyor. Ayrıca Cerro ve La Teja mahalleleri yoğunluklu olmak üzere mahalle çalışmalarını da sürdürüyor.

Uruguay'da neoliberal politikalar izleyen iktidarın baskılarına rağmen FAU mücadeleyi sürdürüyor. Kapitalizmin küresel anlamda baskılarına karşı enternasyonal mücadelenin önemine değinen FAU, kıta ölçeğinde birlikteliği sağlamak üzere Brezilya Anarşist Koordinasyonu (CAB) ve Rosario Anarşist Federasyonu (FAR) ile birlikte 2019'da Latin Amerika Anarşist Koordinasyonu'nu (CALA) kurdu.

Güney Amerika'da örgütlü anarşizmi yasaklara, sürgünlere, kaçırmalara, kayıplara, suikastlere, darbelere, katliamlara rağmen büyüyen yoldaşlarımızın mücadelesini selamlıyoruz.

**Arriba Los Que Luchan!
Mücadele Edenler Yukarı!**

HEPİMİZ PİTBULL'UZ

Aslan Kızılçay

"Mülteciler, işimizi elimizden alıyorlar", "Çingeneler hırsız", "LGBTİ, çocuklarımızın ahlâkını bozuyor", "Kürtler hain" "onlar terörist", "bunlar sapkın", ve tabii ki "Pitbullar canavar"!

Her biri kendi içinde ayrı bir suç taşıyan bu cümleler, farklı ağızlardan farklı bahanelerle çıkmış gibi dursalar da aslında aynı iktidarlı dili; aynı ayrıştırıcı, hedef gösterici üslubu taşıyor. Bireylerin kendi seçimleri olmaksızın doğduğu coğrafyayı, cinsel yönelimini, ten rengini, kaşını, gözünü kanıt göstererek hayali sabıka kayıtları oluşturmak; hiç şüphesiz devlet aklının asla değişmeyen ve bireyleri yığınlaştırma, her şeyi nesneleştirme, halkları halklara düşman etme, yaşama dair ne varsa bölerek, parçalayarak yönetme politikalarının net bir tezahürü.

Yaşamın kendisine düşman bu iktidar sahipleri hangimizin gerekli, hangimizin toplum için tehlikeli olduğuna da karar verme haddine sahip. Bu iktidar sahiplerinin tüm insanlığa karşı ırkçı, ayrımcı politikalarına aşına olan bizler için, son zamanlarda diğer hayvanlar üzerinden devam ettirilen insan merkezci, türcü söylemler de tabii ki sürpriz değil. Yüzyıllardır insanları din, dil,

coğrafya, cinsiyet, cinsel yönelim üzerinden çıkarları doğrultusunda ayrıştıran, kategorize eden bu sistem; hangi kategorinin faydalı hangisinin "tehlikeli" olduğunu belirlemeye de devam ediyor. Tabii ki yalnızca "insan" üzerinden değil, tüm canlılar üzerinden.

Pitbull'lar ile ilgili yasa önerileri, zaten birkaç yıldır mecliste gündeme alınıyor olsa da son dönemde arttığı iddia edilen bazı "köpek saldırısı" vakaları gerekçe gösterilerek ve sosyal medyada tekrar tekrar fitillenecek, katliam çağrıları yapılıyor. Özellikle Pitbull cinsiyle ilgili "toplu uyutulma" türü öneriler; gerek medya, gerek sosyal medya gerekse de meclis gündeminde olsun, en "hayvanseveri" tarafından bile "ama onlar saldırgan" tarzı argümanlarla destekleniyor. Tıpkı bazı ötekiler söz konusu olduğunda da yine en özgürlükçü geçinenlerin "ama onlar..." şeklindeki argümanları gibi.

Pitbullara dönecek olursak; bu cins, ilk olarak 19. yüzyılda İngiltere'de Bulldog/Mastiff türüne ait agresiflik derecesine göre seçilen köpekler ve Terrier cinsi köpeklerin, tamamen yüklü miktarda paraların döndüğü köpek dövüşlerini domine edebilecek yeni bir cins ya-

ratma amacıyla; çiftliklerde birçok farklı cinsle yürütülen melezleme metodları kullanılarak ortaya çıktı. Çevikliğini Terrier'den, gücünü Bulldog/Mastiff'ten alan bu cins, dönemin Londra'sında yüksek sosyete ve İngiliz aristokrasinin pek bir sevdiği kanlı köpek dövüşleri için yetiştirilmişti. Rat-baiting adı verilen ve bir köpeğin en az 30 aç bırakılmış sıçanın ortasına bırakılıp, köpeğin sıçanları veya sıçanların köpeği parçalaması beklenen bu dövüşler, çoğunlukla dönemin İngiltere'sinde üst sınıf erkekler arasında popüler olan "Gentleman Club" üyelerinin ilgilendiği kanlı bir etkinlikti.

Bu etkinliklerin yasaklanmasıyla dövüşler o dönem için yeraltı organizasyonlarının gizliliği açısından daha "güvenli" olan İrlanda'ya kaydı. Ardından İrlandalı göçmenlerin çalışmak için ABD'ye gelmeleriyle bu yeni cins, burada da tanınır oldu. Fakat gece-gündüz, mesai kavramı olmaksızın çoğunlukla kaçak olarak zorlu işlerde çalışan İrlandalı işçiler, mecburen evlerini ve hatta bebeklerini, çocuklarını yanlarında getirdikleri bu Pitbullara emanet ettiler.

Pitbulların çocuklara göz kulak olmak ve ev beklemekteki maharetleri çok geçmeden ABD'de yayıldı ve İngiltere'nin "neck crusher" (boyun ezici) lakabıyla ünlenen köpeği ABD'de bir süre sonra "dadı köpek" adıyla bilinmeye başlandı. Fakat yeraltı köpek dövüşlerinin de ABD'ye aynı yollarla gelip, bahis piyasasında yeni bir kanal olarak popülerliğinin artmasıyla çoğunlukla yine dövüş amaçlı yetiştirilmeye devam edildi.

Pitbulların, bir coğrafyada belirli eğitim ve koşullar altında "boyun ezici", başka şartlarda ise "dadı köpek" olması bile Pitbull cinsinin imajı, bu cinse sahip olan bireylerin karakteristiği konusunda ve tabii bunlardan yola çıkarak gerçek katilin kim olduğu konusunda bize yeterli ipucu vermektedir.

İktidar ve mülkiyet ilişkilerine dayalı bu sistem, nasıl açlık, sömürü, kısıtlama, baskı vb. yollarla en masum olanımızdan bir katil yaratabiliyorsa; yine bu sistemin getirileri olan, kâr hırsı, türcü otorite, güçlü hissedebilmesi için her daim kan görmesi gereken şiddet sevicisi "erkek" kafa yapısı da, pofuduk ve sarkık yüzlü bir şirinlik abidesinden pekâla bir canavar yaratabilir. Ve de tabii ki her vakada bizzat kendisinin yarattığı mağduru bize azılı suçlu olarak gösterir.

Aynı manipülasyonla mültecilerin neden evlerini terk edip, yabancı bir coğrafyada aç kalmamak için sigortasız ve asgari ücret altında çalıştığını ya da suça bu-laştığını kimse sorgulamaz. Çünkü düşünmemize fırsat vermeden tüm basın ve medya suçluyu işaret parmak-

larla gösterir. Biz "suçlu"yu linç ederken de sistem, yine suç ve nefret üzerinden varlığını meşrulaştırmaya devam eder.

Milyon dolarların döndüğü köpek üretimi endüstrisine dair en ufak bir yaptırımın veya herhangi bir suçlamanın bahsi geçmeden, Pitbullar ve sokak köpeklerinin toplatılıp; açlığa terk edilerek ya da doğrudan katledilmesi çözüm diye sunulur.

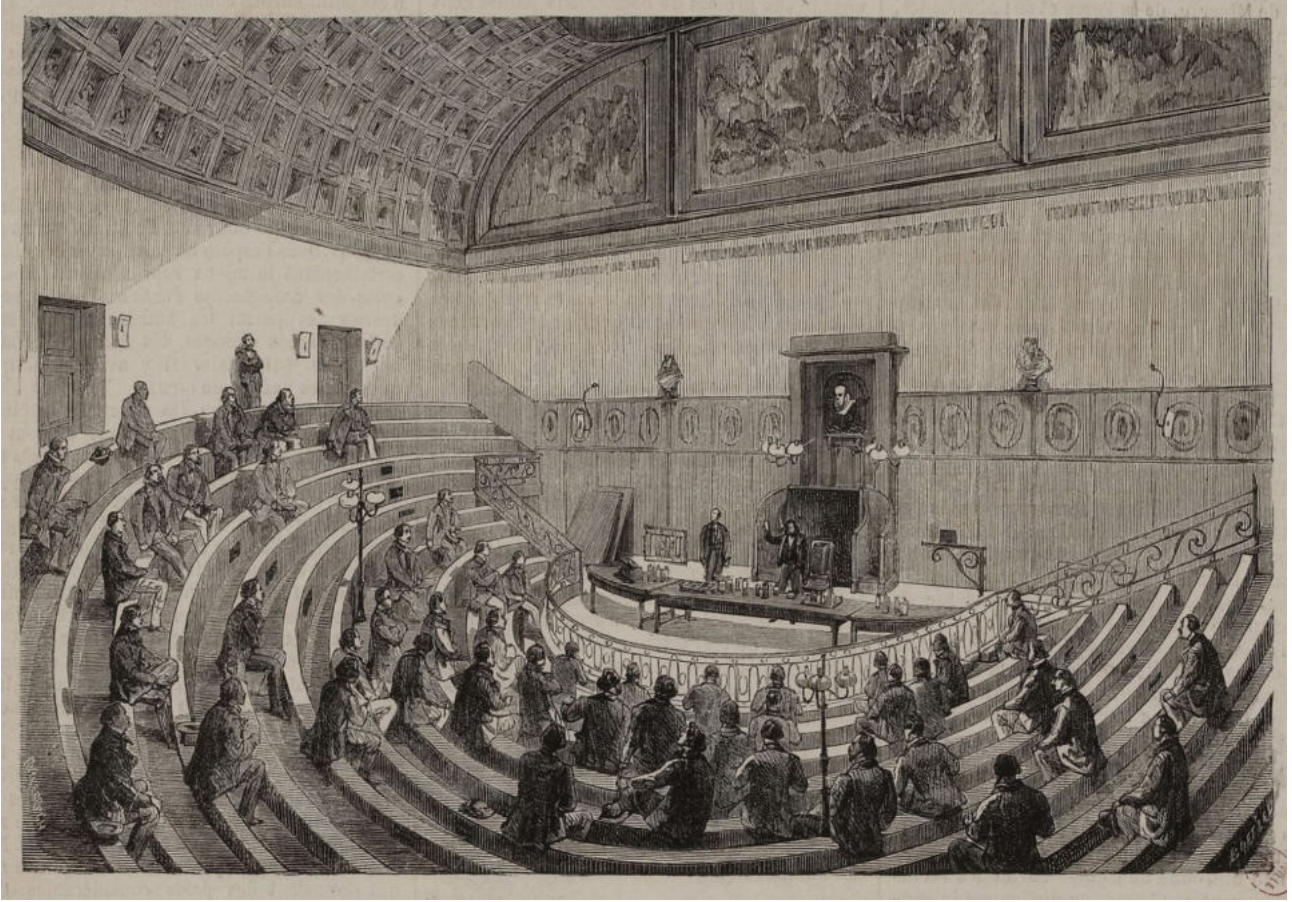
Devletin üzerinde hiç de emanet durmayan bu çözüm, son birkaç yılda; iktidar yalakası ve tescilli uyuşturucu taciri ünlüler, kendilerini özgürlükçü, demokrat veya muhalif gibi tanıtip azınlıklar hakkındaki söylemleriyle Nazi propagandasını aratmayan sosyal medya trolleri gibi türlü türlü kanallarla hiç olmadığı kadar normalleştirilmeye başlanmıştır.

Özellikle kendilerini; liberteryen gibi yeni moda kavramlarla tanımlayan ve bireycilik ile bencilliği ayırt etme yetisinden dahi yoksun olduklarını her söylemlerinde belli eden bu kişiler; sokak hayvanları ile ilgili sunulan daha uygulanabilir çözümlere ise "sağlıklı barınaklar", "benim vergim" diye başlayan cümleler ile karşı argümanlar üretirler, ki konu vergi olduğunda bu tür kişilerin hiçbir zaman makam arabalarından, saray kahvaltılarında eksik olmayan ithal beyaz çaydan, her akşam evimize dönerken yolumuzu kesen bekçilerin maaşlarından bahsetmediklerini görmek de, durdukları yerle ilgili yerterince fikir vermektedir.

Tabii yine aynı güruhun artık en ufak bir çekince dahi göstermeden dile getirdikleri; homo/transfobik, mülteci düşmanı, kadın düşmanı, Kürt düşmanı nefret söylemleri de öyle. Bir de ağızlara sakız olan bir "medeniyet" övgüsü vardır bu aklın: "Avrupa'da hiç sokak köpeği yoktur." Afrikalı kölelerin sömürülmesiyle inşa edilen ve aynı köleleri işleri bittiğinde şehir meydanlarında kafeslere koyup "insan bahçeleri" adı altında egzotik metalmışçasına seyrettiren, Nazizmi ve beyaz ırkçılığını yaratan Avrupa medeniyetine bu denli hayranlık duymaları da elbet boşuna değildir.

Sistem, bizleri ayırıştırmakta, birbirimizden uzaklaştırmakta, sömürmekte ve hayatlarımızı anlamsızlaştırarak bizi depresyonlara, cinnetlere, ruhsal sıkıntılara sürüklemekte, belki de yarının "canavarlarını" yaratmaktadır. Pitbullar üzerinde yapılan da tam olarak budur. Bu durumda da bizlerin, tüm ötekilerin, tüm istenmeyenlerin birleşip, örgütlenerek karşı koymaktan başka çaresi yoktur.

Hepimiz istenmeyenez. Hepimiz Pitbull'uz!

PARİS KOMÜNÜ SANATÇILAR FEDERASYONU

Talha Özkaynak

Paris, 19. yüzyılın başından itibaren dönemin ünlü ressamaları, heykeltıraşları, şairleriyle sanatçılar için önemli bir merkezdi. Fransız Salonu, dönemin en ünlü resimlerini sergilerken Paris'e yayılmış olan kafelerde ünlü şairler bir araya geliyordu. 19 Temmuz 1870'te başlayan Fransa-Prusya Savaşı, 28 Ocak 1871'de Paris'in silahlandırılmasını da içeren ateşkesin imzalanması, Fransa'nın teslim olmasıyla iki devlet açısından son bulmuştu.

Ancak Paris halkı, yaşamlarını savunmak için her iki devlete de karşı çıkarak anlaşmayı tanımadı. 18 Mart 1871'de Paris halkı Prusya işgaline ve Thiers hükümetine karşı isyan bayrağını çekti göndere. 150 yıldır ezilenlerin

özgürlük mücadelesine ilham veren büyük Paris Komünü böyle doğdu.

Paris'in sanatçıları, Komün'e sessiz kalmadılar. Aksine ressamlar fırçaları, heykeltıraşlar ıskarpelaları ile mücadelenin içine atıldı. Ezilenlerin hafızasında III. Napolyon'un verdiği ödülü reddetmesiyle yer eden anarşist ressam Gustave Courbet Komün'e ilk koşanlardandı. Courbet'in sanatı, "Her zaman özgür yaşamak istedim. Hayatımı özgürlük içinde tamamlamama izin verin. Ölürken hakkımda 'hiçbir okula, kiliseye, enstitüye, akademiye ait değildi; özgürlük rejimi haricinde hiçbir rejime ait olmadı' denmesine izin verin." sözleriyle ha-

tırlandı tarih boyunca. 1865 yılında anarşist Joseph Proudhon'un portrelerini yapmış, sanatın özgür olması gerektiğini her fırsatta savunmuştu.

Komün Paris'in her şeyini değiştirdi. Komünün ilk oturumundan sonra yayınlanan bildiri, bütün kamu hizmetlerinin yeniden kurulup basitleştirileceğini, bundan böyle kentin tek askeri gücü olan Ulusal Muhafızların yeniden örgütleneceğini duyuruyordu. Savunma, Maliye, Eğitim, Adalet, Kamu Hizmetleri, Dışişleri vb. komisyonlar kuruldu.

Papazların varlıklarına el konmasından müzelerin halka açılmasına kadar Parisliler kendi yaşamlarını kendileri örgütlemeye başladılar. Paris halkı, kendi yaşamlarını hiçbir iktidar olmaksızın kendileri belirliyor; düne kadar devlet eliyle örgütlenen her ne varsa, tek tek yeniden örgütleniyordu.

Yaşam yeniden yaratılıyordu. Her şeyin olduğu gibi sanatın da yenisi şarttı. Yıllarca saraylarda, şatolarda, burjuvazinin ayrıcalıkları arasında hapsedilen her ne varsa Komün birer birer yıkmaya başladı. Yeni sanatı oluşturmak için Paris'te bulunan yaklaşık 400 devrimci sanatçı, Tıp Üniversitesi'nin büyük salonunda toplanarak, bir Sanatçılar Federasyonu için tartışmaya başladı. Eski hayat Paris barikatlarında yıkılırken, sanata bakış açısının da değişip dönüşmemesinin bir imkânı yoktu.

15 Nisan 1871'de Sanatçılar Federasyonu kuruldu. Hemen ardından Federasyon'un amaç ve sorumluluklarını içeren bir manifesto yayınlandı. Geçmişin ve günümüzün sanat eserlerini korunacak, müzeler ve arşivler Sanatçılar Federasyonu tarafından idare edilecek ve artık gelecek, bilginin özgürce paylaşımı ile inşa edilecekti.

Federasyon, "Her bir sanatçının bağımsızlığının ve hay-siyetinin diğer bütün sanatçılar tarafından korunması" amacıyla bütün sanatçıların oylarıyla seçilmiş bir komite oluşturmaya karar verdi. Bu komitenin görevi, dayanışma bağlarını kuvvetlendirmek ve eylem birliği sağlamak olarak belirlendi. Komiteye dekoratif sanatları temsilen 10 üye ile birlikte, 16 ressam, 10 heykeltıraş, 5 mimar, 6 gravürcü olmak üzere 47 sanatçı seçildi.

"Bizim bu uygarlaşmış toplumumuzda, bir vahşi gibi yaşamam gerekiyor. Özgür olmalıyım, yönetimlerden bile!" diye seslenen Gustave Courbet, Paris'i süsleyen ünlü ressam ve heykeltıraş Jules Dalou, Enternasyonal Marş'ının söz yazarı, anarşist Eugene Pottier... Her şeyin herkese ait olduğu Paris'te, sanatı özgürleştirdiler.

Sergi, tanıtım, eğitim ve bireysel inisiyatif olmak üzere

4 başlık altında yayınlanan manifesto; düzenlenecek sergilerde gerçek yaratıcısı yerine bir yayıncının veya imalatçının adını koyma eğiliminde olan her türlü ticari teşhir ürününün reddedileceğini içeriyordu. Ayrıca bu sergilerde sanatçılara herhangi bir ödül de verilmeyecekti.

Komite, yarışma yoluyla seçilmiş öğretmenlerin ders verdiği komünal ilk okullardaki ve meslek okullarındaki çizim ve kalıp çıkarma derslerini denetleyecek, uygun ve mantıklı eğitim yöntemleri desteklenecekti.

Federasyonun tanıtımı amacıyla "Officiel des Arts" adında bir yayın organı çıkarılacak, derginin estetik üzerine yazılan makalelere ayrılan edebiyat sayfaları her türlü görüş ve yaklaşıma açık olacaktı.

Yüksek eğitimin yanı sıra estetik, tarih ve sanat felsefesi konferanslarının yer alacağı büyük salonların inşası teşvik edilecekti.

Federasyondan önce, Fransız Salonu'nun katı jürileri, belli bir tarz dışındaki eserleri Salon'a almıyor, halk bu üretimlerle bir araya geleliyordu. Artık bunu yıkmak, sanatı halka ulaştırmak, sanatın özgürce, hiçbir ayrıcalık tanınmaksızın ve devlet gözetiminde olmadan yapılmasını mümkün hale getirmek gerekiyordu.

Bununla birlikte Federasyon'un amacı kesinlikle resmi bir sanat kuramı ortaya koymak değildi, hatta bunun yolunu açacağını düşündükleri için eskiden verilen yardımları ve teşvikleri kaldırmak gibi radikal fikirleri bile masaya yatırdılar. Kısa zamanda "sanatın sanatçılar tarafından yönlendirildiği" federasyona, plastik olmayan sanatları da içeren seksiyonlar eklendi.

Ancak Komün, Sanatçılar Federasyonu'nun kuruluşundan 43 gün sonra Kanlı Hafta'yı yaşadı. Bakunin'in deyişiyle galip gelen gericiliğe teslim olmaksızın, yıkıntılarını kendisine kefen yaptı Paris!

Şüphesiz, gerçek bir devrim yalnızca silahlanmış halkları, işgal edilmiş fabrikaları, devlet binalarının ele geçirilmesini içermez.

Gerçek bir devrimde sanat da, halkın elinde bir silaha, özyönetimle işleyen bir fabrikaya dönüşebilir. Sanat, yaşamın yeniden yaratıldığı toplumsal devrim süreçlerinde, kendini de yıkıp yeniden yaratabildiği ölçüde sanattır.

Kropotkin'in Gençliğe Çağrısı'nda söylediği gibi; "O zaman sanattan zevk alacaksın; bu, herkesin zevki olacak!"

SÖZLÜK (3)

Bir kelimenin anlamı, iki farklı açıdan ele alınabilir; felsefi ve dilbilimsel olarak. Felsefi yaklaşım, kelimeler ve bunların gönderenleri arasındaki ilişkiyi ele alır. Dilbilimsel yaklaşım ise, dilin yapısı, düşünce ve anlam arasındaki karşılıklı bağlantılara odaklanır. Hangi yaklaşım doğrudur diye sormak yanıltıcı olabilir. İki yaklaşım da bir kelimeyi anlamak açısından önemlidir. Bu felsefi ve dilbilimsel anlamlandırmalar, yoğunluklu olarak iktidarın etkisine açıktır.

Bu durum yeni bir olgu değil, dilin ortaya çıktığı zamandan bu yana devam eden bir süreçtir. Anlamın oluşmasında iktidarın etkisi belli bir zamanda olmuş bitmiş de değildir. Bu etki sürekli. Bu durum, her “şeyin” anlamının iktidar tarafından belirleniyor olduğu anlamına gelmez. Ama iktidarın amacı, her “şeyi” belirlemektir. Böyle düşünüldüğünde, somut alanda iktidara karşı mücadele, anlam dünyasında da sürmelidir. İktidarlı ilişkilerin olmadığı, otorite mekanizmalarının etkisinden uzak kelimeleri, terimleri, kavramları hatırlamak iktidarın tüm bunlara yönelik bilinçli manipülatif etkisini kırmak adına önemlidir.

Anarşist Terimler Sözlüğü’yle ilgili bu köşeyi, iktidar ve anlam arasındaki ilişkiyi açık bir şekilde ortaya koymak; anarşizmle ilişkili kelimeleri, terimleri ve kavramları iktidarın manipülasyonundan uzak bir şekilde hatırlamak ve hatırlatmak üzerine oluşturduk.

SAVAŞ

Mert Kurucu

Etimolojik olarak;

Söz söylemek anlamına gelen "sav" fiilinden "-ış" ekiyle türetilmiştir. Etimolojik olarak kökeni; karşılıklı söz söylemek, laf dalaşına girmek anlamı taşır.

Sözlük anlamı;

1. Devletlerin diplomatik ilişkilerini keserek giriştikleri silahlı mücadele, harp, cenk, cidal.
2. Uğraşma, kavga, mücadele.
3. Bir şeyi ortadan kaldırmak, yok etmek amacıyla girişilen mücadele.

21. yüzyılın ilk çeyreği geride kalırken, binlerce yıllık tarihin hiç dinmeyen sesi; savaş tamtamları, dünyanın başka yerlerinde çalıp duruyor. İlk kez duymuyoruz bu kelimeyi veya devletlerin savaşının ortasında halklar olarak ilk kez kalmıyoruz. Sadece bu yüzyılda değil, hiçbir zaman hayatlarımızdan eksik olmamıştır savaş. Çünkü bir devlet geleneğidir. Çünkü iktidarların varlığıdır savaşı doğuran.

Hep aynı şey yaşanır. Savaş; bizleri her gün sömüren, her dakika öldüren, yaşamlarımızı, özgürlüğümüzü çalan devletin başka bir devletle olan anlaşmazlığı ya da bazen anlaşmasıdır. Birilerini düşman olarak gösterir bize devlet. Ama anlaşmasalar da devlet değildir bize düşman olarak gösterdiği. Başka topraklarda, başka bir devlet tarafından, bizimle aynı şeylere maruz kalan kardeşlerimizi düşman gösterir bize. Ekmeğimizi, hayatımızı, varlığımızı çalanlar; kendisi dövüşemeyecek kadar korkak olanlar; bizim aynılarımızın karşısına bizi gönderir dururlar.

Savaşmak için bir dizi silahı vardır devletlerin. Biri "vatanseverlik"tir. Bunu önce insanın doğup büyüdüğü yeri, kendi coğrafyasını sevmesi gibi anlatırlar küçükken. Zamanla başka coğrafyaları sevmemek olur vatanseverliğin anlamı. Sonra kazıya kazıya asıl yüzünü çıkarır, devletseverlik olduğunu anlarsın. Bazı topraklar daha önemlidir vatanseverlikte, ki en önemlisi de bizimkidir en güzeli de. Bizim topraklarımızda doğmak büyük şanstır, herkese nasip olmaz. Bütün dünyanın gözü bizim toprağımızdadır ve kendimizi feda etmek pahasına onu korumamız gerekir.

Öyle bedavadan korunmaz, bir başkadır benim memleketim. Ordular kurmak, silahlar, uçaklar, tanklar, toplar, tüfekler tutmak gerekir. Diğer savaş silahı militarizm böyle doğar. Ordular gerekir bu kutsal toprakları korumak için, korkunç insanlardan. Vatanseverlik, bu uğurda ölmek, öldürmektir. Ölmek büyük onurdur vatanseverler için. Herkes bu onura talip olmak zorundadır. Ama bu onurları, vatanları, silahları tüm bu masalı anlatanlar hariç. Onların onura ihtiyacı yoktur.

Peki vatanseverlik nidalarıyla savaş çıkırtkanlığı yapanların bahsettiği savaş aslında nedir? İşgaldır, cinayettir, yağmadır, katliamdır, tecavüzdür, ekolojik yıkımdır. Devletlerin örgütlü şiddetinin en görünür halidir. Militarist ordular, yeryüzünde devletlerin binlerce yıldır yarattığı tüm pisliği kuşanıp taşırlar üstlerinde. Orduyu Tolstoy'dan da dinleyelim:

"Ordular mevcut düzenin korunması için hükümet ve yönetici sınıfların gereksinimidir. Ordular halkın ihtiyacından doğmadığı gibi halka doğrudan karşıdır, yalnızca hükümetin ve yönetici sınıfların işine yarar. Ordular, her şeyden önce, her hükümete halkı baskı altında tutmak ve onların emeklerinin meyvelerini elde etmek için gereklidir. Ancak sadece bir hükümet yoktur. Aynı şekilde şiddet yoluyla halka egemen olan, onları kölelik durumuna indirgemiş, halkların emeklerinin meyvelerini çalmak için hazır bekleyen başka hükümetler de vardır.

İşte bu yüzden her hükümetin yalnız içte tutunmak için değil, aynı zamanda açgözlü komşularından kendi "ganimetini" korumak için de orduya ihtiyacı vardır. Her devlet istemi dışında kendi ordusunu başkalarına karşı geliştirmek zorundadır. Orduların güçlendirilmesi, yüz elli yıl önce Montesquieu'nün belirttiği gibi, bulaşıcıdır. Bir devletin halklara karşı ordusunu güçlendirmeye yönelik her girişimi komşu devletler için endişe kaynağıdır, aynı zamanda onları da kendi ordularını güçlendirmeye zorlar. Günümüzde ordu mevcutlarının milyonlara varmasının tek nedeni, her devletin komşuları tarafından tehdit ediliyor olması değil özellikle iç isyan girişimlerini bastırma ihtiyacı duymasıdır."

Savaşı anlatırken, militarizmi mutlaka açıklamak gerekiyor. Militarizm temelde devletin bireyi, kendisi için savuşturabileceği ve ölmesini-öldürmesini isteyebileceği "asker"i olarak görmesi ve bütün toplumsal, politik ve ekonomik ilişkileri bu anlayışla biçimlendirmesi olarak tanımlanır. Aynı zamanda militarizm, günümüzdeki itaate dayalı ilişki biçimlerini tanımlamak için kullanılan bir kavrama dönüşmüştür. Devlet, emrindeki ordu ile bireyi ve toplumu iç ve dış düşmanlardan koruduğunu iddia eder. Oysa en büyük silahlı yapı olan ordu, bireyin ve

toplumun değil devletin kendi varlığının güvencesidir. Ordu; Savunma Bakanlığı, Genelkurmay ve Milli Güvenlik Kurumu vb. yapılarla devlet yönetiminde söz sahibi olur. Ordu, siyasi olarak güçlü olmanın yanı sıra, devasa boyutlardaki bütçesi ile devlet içerisindeki en büyük ekonomik güçlerden de birisidir.

Böylesi bir gücü elinde tutan ordu, bireyin ve toplumun devletin istediği gibi biçimlenmesini de sağlayan bir mekanizmadır. Devletin milliyetçi ya da ırkçı söylemleri ordu sayesinde pekişir ve pratiklenir. Silah ve savaş gündelik yaşamın içine yedirilir, medyanın da propaganda desteğiyle bireyin “vatan hizmeti” adı altında bu silahlı yapıya dahil olması sağlanır.

Devletin yasalarınca asker olmaya zorunlu tutulan birey, askerlik süresi boyunca devletin ideolojisinin propagandasına maruz bırakılır. Üstün astı ezdiği emir-komuta ilişkisini içselleştirmesi istenir. Askerlikte dayatılan militarist düşünce ve davranışların, yalnızca asker edilen bireyde değil, bireyin yaşamının geri kalanında da ailesinden başlayarak tüm çevresiyle kurduğu ilişkide de belirginleşmesi ve tüm topluma yayılması hedeflenir.

Militarizm en geniş ve somut anlamıyla kışlalarda yaşanır ve yaşatılır. Kışlalarda görülen katı disiplin, emirlere koşulsuz itaatle sağlanır. Herkes tek tip bir üniformaya büründürülür ve tek tip davranmaya zorlanır. Kışlalar, devletin militarist ideolojisinin zorla dayatıldığı ve farklılıklara (etnisite, cins, inanç, dil vb.) izin verilmeyen alanlardır.

Devlet, ordu içindeki bu tektipleştirme ve itaatkarlaştırma uygulamalarını, eğitim kurumları ve hapishaneler gibi diğer toplumsal alanlarda da sürdürür. Eğitim kurumlarında devletlere göre değişebilen, devletlerin milliyetçi ve militarist yapılarının içselleştirilmesine yönelik çeşitli konular, dersler ve uygulamalar (andımız, marş okuma, sıraya geçiş selamlama vb.) zorunlu tutulur. Devletler, ordularına asker bulmak için cinsiyetçi söylemlere başvururlar. Atalarının da asker olduğu ve erkek olmanın koşulunun askerlik yapmak olduğu düşüncesi aileden başlayarak toplumsal yaşamın her aşamasında bireye dayatılır. Erkeklik, asker olmakla eş tutulur. Askere gitmeyenler ya da gitmek istemeyenler, bir suçmuş gibi erkek olmamakla yaftalanır.

Devlet, bireyin ve toplumun militerleşmesinde kadına da roller yükler. Devletin ataerkil anlayışına göre kadın, erkek çocuğunu belli yaşa gelince ölmeyi ve öldürmeyi öğrenmesi ve gerektiğinde uygulaması için askere göndermeli, savaşlarda öldüğünde şehit oldu diye gururlanmalı, hiçbir aşamada bu süreci sorgulamamalıdır.

Erkeklerin mülkü olarak görülen kadın aynı zamanda savaşlarda ilk elde edilen ganimettir. Kadının bedeni ve kimliği hiçleştirilip ataerkil sistemin zaferlerinin ölçüsü yapılır.

Kışlalarda bireyleri ölmeye ve öldürmeye ikna edebilmek için ölüm kutsanır. Devlet için ölen her askerin cennete gideceği, şehit olacağı söylemi kullanılır. Böylece askerleştirilen bireyin sorgusuz sualsiz kendi canından vazgeçmesi sağlanır. Şehitlik kavramı toplumun bütününde yüceltilir ve ölen askerin ailesi için bir statüye dönüşür.

Ordu yalnızca saldırı, işgal ya da savaşlarda değil “savaş hazırlık” olarak adlandırılan barış döneminde de tüm canlıların ölümüne yol açar. Örneğin nükleer silah denemelerinde yayılan radyasyon birçok türe zarar verir, kimyasal silah için denek olarak kullanılan hayvanlar da katledilir. Pek çok kişi açlık ve susuzluk nedeniyle yaşamını yitirirken devlet, bütçesinin büyük kısmını silah sanayisine ayırır. Yaratılan militarist algının yükselişiyle bireysel silahlanma vb. yollarla şiddetin toplumsal yaşamda bireyler arası ilişkilerde yaygınlaştırılması sağlanır.

Kapitalist şirketler de kendi sermayesini güçlendirmek için devlet tarafından yükseltelen militarist algıyı kullanır. Militarizmin ve milliyetçiliğin toplumda yükseltildiği dönemlerde kapitalizm de moda, eğlence, dizi/film endüstrisi vb. alanlarda bu anlayışa uygun ürünler üretir ve pazarlar. Ayrıca savaşlar kapitalizm için yıkım değil, sistemin devamlılığı için bir araçtır. Silah sanayisi ile savaşlardan kâr elde eden şirketler, savaşların sonrasında yıkılan kentlerin yeniden inşasından da kâr elde etmektedir.

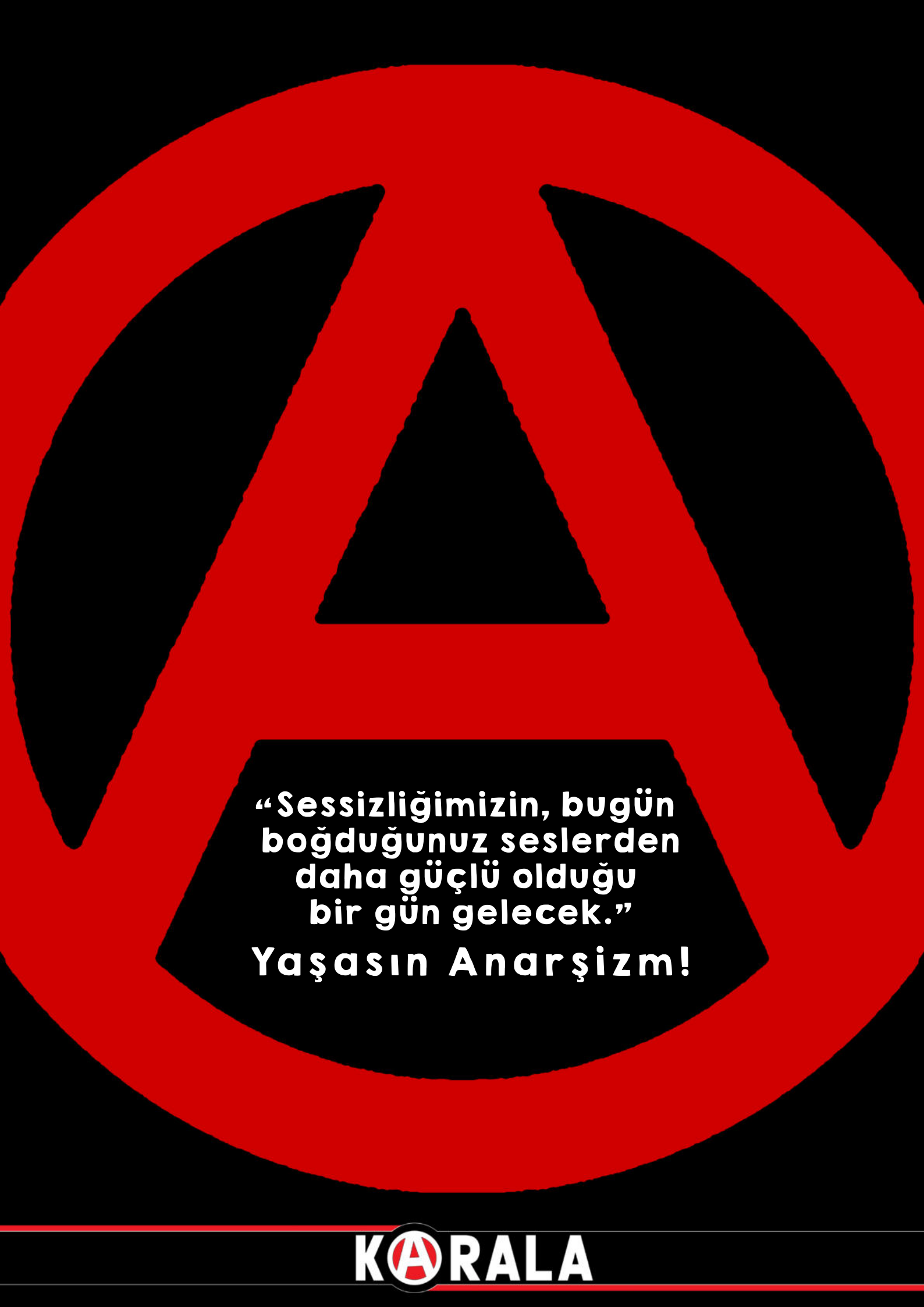
Anarşist bir mücadele şiddete, devletlere, ordulara ve onların savaşlarına, tektipleşmeye ve itaatkarlaşmaya, toplumun her alanına yayılmış olan militarizmin tüm biçimlerine karşıdır. Biz anarşistler bu düşünceden hareketle militarizmin en somut biçimi olan orduya katılmayız, asker olmayız. Vicdani ve total ret mücadelesini politik bir karşı koyuş olarak görürüz. Biz anarşistler antimilitarist olduğumuzdan dolayı, yaşamın her alanında devlet adına ölmeyi ve öldürmeyi reddederiz.

Anarşist bir dünyada sınırlar ortadan kaldırılmış, devletler ve onları koruma iddiasında olan ordular yok edilmiştir. Hiyerarşik, statülü ve tahakküme dayalı tüm iktidarlı ilişkiler ortadan kaldırılacağı için hiç kimse bir başkasına emir vermek ya da bir başkasından emir almak zorunda kalmayacaktır. Anarşist bir dünyada militarizme ve savaşa yer yoktur.

“Tek başınıza kalsaydınız, her biriniz kendi başına hareket etmek zorunda kalsaydı, şüphesiz güçsüz kalırdınız; ama yalnızca ortak fikir ve tutumlarla, ortak bir amaç uğruna birlikte çalışmayla yönlendirilen ortak eylem için bir araya gelip güçlerinizi -başlangıçta ne kadar zayıf olursa olsun- örgütlediğinizde yenilmez olacaksınız.”

-Mihail Bakunin

**“Sessizliğimizin, bugün
boğduğunuz seslerden
daha güçlü olduğu
bir gün gelecek.”
Yaşasın Anarşizm!**